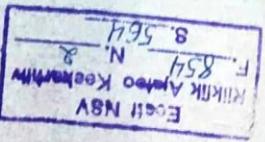

Estländische Ritterschaft

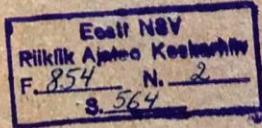

Urkunden aus dem Vatikanischen Archiv
von Jahren 1432-1571

Bestätigte Kopien und Dubletten
in lateinischer Sprache

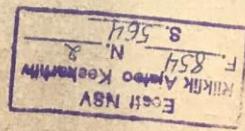
Band V

Angefangen " " 1919 J.
Beendet " " 1919 J.
Auf Blätter

EAA.854.2.564
Laenutus

Estländische Ritterschaft

Urkunden aus dem Vatikanischen Archiv
von Jahren 1432-1571

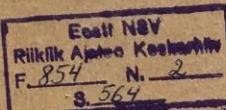
Bestätigte Kopien und Urkunden
in lateinischer Sprache

Band V

H: Noora:A205

Laenutus
01.10.2020
Toivo Reitalu

Angefangen „ 1919 J.
Beendet „ 1919 J.
Auf Blätter

Archiv. Vatic.
Arm. 29, tom.
94, fol. 236.

1
79

Vatic
IV,
et
2. A.
190,
30.

Augustinus etc. [Spinda tituli S. Cyriaci
in thermis presbyter cardinalis Perusinus [mi. D. N. Papae]
camerarius. Universis et singulis presentes inspecturis salu-
tem in Domino. Cum nobilis vir dominus Georgius ab un-
gari baro et dominus de Pürkl et comes sacri palati, qui ad
sanctissimum dominum nostrum et Romanam Curiam ill. d.
Principis domini Villelmi ex marchionibus Brandenburg. et
ecclie Regen. coadiutoris et ecclie Orlensis postulati num-
cios venerat nunc in patriam, et ad principalem suum re-
vertatur universitati vestre et civib[us] vestrum videlicet S. P.
Romane Ecclesie subiecto, sub censuri ecclesiasticis manda-
mus, non subiectum vero pro huic S. Sedis honore et ad
eam recurrentibus securitate hortamur et enixe rogamus in
Domino quatenus eundem d. Georgium eiusque socios et fa-
mulos, equites et pedestres usque ad numerum ... (sic) cum
valigia et rebus eorum libere et secure, et sine aliqua dati so-
lutione pertransire sinatis, et si oportunum seu necessarium
cognoveritis, aut idem Georgius requirendum duxerit, de fida
societate per territorium vestrum provideatis, et de rebus ad
victum necessariis pro convenienti[us] precio provideatis, et alias
eos benigne recipiat et honorifice tractetis pro nostro et
Sedis Apostolice honore. Contrariis non obstantibus quibuscumque

Datum Rome in Camera Apostolica die vii mensis Iulii MDXXXVII
pontificatus prelibati Ynni in Christo patris et domini nostri
domini Clementis divina providentia pape septimi anno un
decimo.

A. Carli Camerarius.

2

79

Vatis
IV.
et
2. A.
190.
30.

cc.

Archiv. Vatic
Arm. 29, tom
94 fol. 236.

79

Vatic
IV.
a et
P. A.
190,
30-

Augustinus etc. [Spinola tituli T^e Cyriaci in
thermis presbyter cardinalis Perusinus S^m. D. N. Papa] camera-
rius. Universi et singulis presentes inspecturis salutem in
Domino. Cum nobilis vir dominus Georgius ab ungaris baro
et dominus de Turkl et comes sacri palati qui ad sanctissi-
mum dominum nostrum et Romanam Curiam ill. d. Principis
domini Wilhelmi ex marchionibus Brandenburgi ecclesie Regen-
coadiutoris et ecclesie Oziensis postulati nuncius iuenerat nunc
in patriam et ad principalem suum revertatur universitati
vestre et cuilibet vestrum videlicet Ste Romane Ecclesie subbie-
cto, sub censuris ecclesiasticis mandamus non subiectum vero
pro huic Ste Sedis honore et ad eam recurrentibus securita-
te hortamus et enixe rogamus in Domino quatenus eundem
d. Georgium eiusque socios et famulos, equites et pedestres
usque ad numerum (sic) cum valigies et rebus eorum
libere et secure, et sine aliqua datu solutione pertransire
sinatis, et si oportunum seu necessarium cognovoritis, aut
idem Georgius requirendum ducerit, de fida societate per
territorium vestrum provideatis, et de rebus ad victimum ne-
cessariis pro convenientiⁱ precio provideatis, et alias eos beni-
gne recipiat et honorifice tractetis pro nostro et S^tedis Apo-
stolice honore. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Datum

Rome in Camera Apostolica die 17 mensis Iuli anno DXXVII post
fieatus prelibati domini in Christo patris et domini nostri domini
Clementis divina providentia pape septimi anno undecimo.
A. Carli Camerarius.

79

Vatic
IV.
30
P. A.
190.
30.

cc.

Archiv. Vatic.
Reg. Vatic. Geo-
nis X vol.
1214 A fol.
150-

5
79

Vatic
IV,
tas et
P. A.
390.
? 30.

ccc.

Episcopo Tarbaten. et Bevalien.

Venerabilis fratre Jo. episcopo Tarbaten. et Bevalien
Sic papa XI.

Venerabilis frater salutem etc. Cum sicut accepimus
in singulis Tarbaten. et Bevalien. ecclesiis, quibus ex dispensa-
tione apostolica prece dino seris, et que in confinibus ruthe-
norum scismaticorum consistunt, via quinque canonici com-
muniter resident, et propter paucitatem personarum
in eisdem ecclesiis residentium dirius cultus ac bone con-
stitutiones inibi necnon ipsarum ecclesiarum ac cano-
nicatum et prebendarum aliorumque beneficiorum
in eisdem iera in spiritualibus et temporalibus non pa-
rum sint diminuta, et in dies diminuantur, nos igitur
cupientes dictarum ecclesiarum statui, prout ex pasto-
ralis officii debito tenemur, in premissis quantum cum
Deo possumus providere, motu proprio, et ex certa scientia
fraternitate tue, ut quoad vineris, et dictis ecclesiis preferri
omnes et singulos canonicos dictarum ecclesiarum aliquique
ex eis beneficatos et officiatos tam perpetuos quam tempo-
rales ac presentes et futuros etiam quantumcumque pri-
vilegios ad personaliter residentium in dictis eccl-
esiis per censuras ecclesiasticas et subtractione fructuum

6

canonicatum et prebendarum ac beneficiorum, officiorum
que initi obtinent et imposterum obtinebunt, auctoritate
apostolica compellere possis plenam et liberam faculta-
tem tenore presentium concedimus, decernentes faculta-
ti huiusmodi per quicumque privilegia et iudicata aposto-
lica aut aliam concessionem vel gratiam per nos et sedem
Apostolicam seu eius auctoritate eisdem canoniciis et bene-
ficiatis ac officiatis etiam motu et scientia similibus ac
de apostolice potestatis plenitudine et cum quibusvis
declarationibus et mentis attestationibus, irritantibusque
vel aliis decretis aliquis fortioribus et efficacioribus ac de-
rogatoriarum derogatoriis clausulis nunc et pro tempore
concessa et facta nunc derogatum esse aut censeri delere,
at ex nunc irritum et inane si secus super his a quo-
quam quavis auctoritate sienter vel ignoranter contin-
gerit attemptari. Non obstantibus eti... [omissis]. Dat.
Rome xxix Iuli 1571 anno 3:
L. Carlii ytorum 4or

Evangelista.

Collationata et concordat. P. Lopis.

79

Vatic
IV,
tas et
O. A.
390,
e 30.

ccc.

Archiv. Vatic.
Reg. Vatic. Sec
nissx vol.
1214 A. fol.
150.

7
79

Vatic
IV.
tas et
O. A.
390,
e 30.

Episcopo Tarbaten. et Bevalien.

Venerabili fratri Jo. episcopo Tarbaten. et Bevalien.

Leo papa X⁹.

Venerabilis frater salutem etc. Cum sicut accepimus in singulis Tarbaten. et Bevalien. ecclesiis, quibus ex dispensatione apostolica preesse dicseris, et que in confinibus netherorum scismaticorum consistunt, via quinque canonici communiter resident, et propter paucitatem personarum in eisdem ecclesiis residentium divinus cultus ac bone constitutiones inibi non ipsarum ecclesiarum ac canonicatum et prebendarum aliorumque beneficiorum in eisdem iura in spiritualibus et temporalibus non parum sint diminuta, et in dies diminuantur, nos igitur cupientes dictarum ecclesiarum statu, prout ex pastoralis officii deito tenemur, in premissis quantum cum Deo possumus providere, motu proprio, et ex certa scientia fratrem tati tue, ut quo ad vixeris, et dictis ecclesiis prefueris omnes et singulos canonicos dictarum ecclesiarum aliosque ex eis beneficiatos et officiarios tam perpetuos quam temporales, ac presentes et futuros etiam quantumcumque privilegiatos ad personam liter residendum in dictis ecclesiis per censuras ecclasticas et subtractione fructuum canonicatum et prebendarum ac beneficiorum, officiorumque inibi obtinent et imposterum obte-

Archiv. Vatic.
Reg. Vatic. Leo
niis x vol.
1214 A. fol.
150.

7

Vatic
IV.
tus et
O. A.
390.
30.

ccc.

79

Episcopo Tarlaten. et Bevalien.

Venerabili fratri Jo. episcopo Tarlaten. et Bevalien.

Leo papa X³.

Venerabilis frater salutem etc. Cum sicut accepimus in singulis Tarlaten. et Bevalien. ecclesiis. quibus ex dispensatione apostolica preesse dinoferis. et que in confinibus netherorum scismaticorum consistunt. vix quinque canonici communiter resident. et propter paucitatem personarum in eisdem ecclesiis residentium divinus cultus ad bone constitutiones inibi neconon ipsarum ecclesiarum ad canonicatum et prebendarum aliorumque beneficiorum in eisdem iura in spiritualibus et temporalibus non parum sint diminuta. et in dies diminiuantur. nos igitur cupientes dictarum ecclesiarum statu. prout ex pastoralis officii debito tenemur. in premissis quantum cum Deo possumus providere. motu proprio. et ex certa scientia fraternalitate tue. ut quo ad vixeris. et dictis ecclesiis prefueris omnes et singulos canonicos dictarum ecclesiarum aliosque ex eis beneficiatos et officiarios tam perpetuos quam temporales. at presentes et futuros etiam quantumcumque privilegiatos ad personaliter residendum in dictis ecclesiis per censuras ecclesiasticas et subtractione fructuum canonicatum et prebendarum ad beneficiorum. officiorumque inibi obtinent et imposterum obte-

8

nebunt auctoritate apostolica compellere possis plenam et libe-
ram facultatem tenore presentium concedimus, decernentes
facultati huicmodi per quicumque privilegia et indulcta
apostolica aut aliam concessionem vel gratiam per nos et
Sedem Apostolicam seu eius auctoritate eisdem canoniciis
et beneficiariis ac officiatis etiam motu et scientia similibus
ac de apostolice potestatis plenitudine et cum quibusvis de-
clarationibus et mentis attestationibus, irritantibusque vel
aliis decretis aliisque fortioribus et efficacioribus ac derogati-
onum derogatorius clausulis nunc et pro tempore conces-
sa et facta nunc derogatum esse aut censeri debere ac ex
nunc irritum et inane si secus super hiis a quoquam quavis
auctoritate scienter vel ignoranter contingit attemptari.
Non obstantibus etc.... [omissis]. Dat. Rome xxix Iuli 1577
anno 9°

ccc.

S. Carli Starum 40^r Evangelista
Collationata et concordat. P. Sopis.

79

Vatio
IV,
tus et
P. A.
390.
e 30.

Archiev. Vatic.
Reg. Vatic. B.
nifacii VIII
Vol. 49 fol.
CV. ep. 429.

9
79

Vatic
IV,
tus et
B. A.
390.
e 30.

Dilecto filio magistro Ordinis sancte Ma-
rie Theotonicorum. Tidem dignis relativis intellecto,
quod olim terra Livonie a tramite veritatis exorbi-
tans, infidelitatis sequebatur errores, Romana mater
Ecclésia que pietatis opera diligens et salutem expetens
singulorum per vigil, et sollicita redditur ad fidei chri-
stiane limites propagandos labores plurimos subiit, ac fa-
vorabilem opem impendit, et operam vigilantem, ut predi-
cta terra salubribus ducta consilio, erroribus abdicatis hu-
iusmodi ad cultum reducetur fidei orthodoxe sollem-
pnibus propter hoc ad partes illas Iedus Apostolice le-
gatis et nuntiis destinatis. Et tandem fr. re. Gregorius
papa vii^{us}, predecessor noster, huiusmodi negotium pie-
tatis studio prosequens, ut conversorum fideliuum nu-
merus ad Dei laudem et gloriam, ac eiusdem exalta-
tionem fidei copioris proficere incrementis, et pagano-
rum perfidiam que adversus illos suos conatus ne-
pharios enerebat, favente Domino, dextera triumphan-
ti contereret, ac vigor fidei robur susciperet firmi-
tatis.. preceptorem et fratres milite xpi, tunc tem-
poris in Livonia existentes, hospitali Sancte Marie

1

Teothonicorum Ordinis tui, de fratribus suorum consilio,
 duxit auctoritate apostolica unciendos, inter cetera sta-
 tuens et decernens, ut ea que in illis partibus pro ecle-
 siarum et neophytorum libertate, aut protere statu
 existent, per Sedem Apostolicam ordinata, vel per ipsam
 ordinari contingent in posterum ab eiusdem hospitalis
 fratribus in Livonia constitutis inviolabiliter servar-
 rentur, et prefata terra, que iuris et proprietatis beato Re-
 tri fore dicitur, per eos aut alias nullius nunquam
 subiceretur dominio potestatis, prout in apostolicis litteris
 super hoc confessis, quas archivus conservat Ecclesie, ple-
 nius et seriosius continetur; sed sicut non sine multe
 turbationis materia nuper ad audiendum nostram per-
 venit, et fratres hospitalis eiusdem moram in Livo-
 nia contrahentes, et si ad huiusmodi unionis exor-
 dio (30) se laudabiliter generint, et ad actus laudabi-
 les se reddiderint multipliciter studiosos, ipsi tamen
 posteriora minime conformando prioribus, sed prio-
 ra potius posterioribus deformando, habendas ausi-
 bus relaxantes illicitis in personas ecclasiasticas et
 alias de novo ad fidem conversas, quas ipsi multo
 magis dignis debebant favoribus prosequi; ut ad
 susceptionem fidei mentes allicerent aliorum enque
 adeo gravem dicuntur exercuisse tyrannidem, quod
 plerique volentes ad fidem converti, se a conversione
 huiusmodi retraxerint. Nam dicti fratres, prout
 habet

Ratio
 IV.
 tus et
 P. A.
 390.
 30-

ccc.

11

habet assertiva relatio in tam prouipere temeritatis audaciam quod hiis diebus proximo iam transactis venerabilem fratrem nostrum... archiepiscopum Oigensem inicitiis in eum manibus temere violentas, ^(sic) capere presumpserunt. Basta, possessiones et bona ipsius et Eriensis (^(sic)) ecclie per violentiam occupando, eumque adeo tenere dicuntur carcere mancipatum, ac nitentes venerabilem fratrem nostrum.. Osiliensem episcopum similiiter personaliter capere, magno contra castrum Leananum, in quo idem episcopus personaliter erat, exercitu congregato, ipsoque tandem episcopo perfuge presidium ab ipsorum manibus evadente, dicto castro Leanan., et posse sionibus ad dictum castrum pertinentibus ac aliis pluribus possessionibus et bonis suis eundem episcopum nequiter spoliarunt, canonicos Osilienses de ipsorum prebendis, beneficiis et possessionibus expellendo, ut nichil minus eisdem archiepiscopo et episcopo alias necnon civitati Oigenii etiam post appellaciones ad sedem apostolicam, ut dicitur, interiectas, tam in personis quam in rebus, preter animarum pericula, que perverserunt exinde, ferro et igne, dampna gravia inferendo, in grandem divine maiestatis offensam, apostolice sedis contemptum non modicum et magnum scandalum circumpositae regianis. Cum itaque tam graves et enormes excessus si veritatis amniculo foveantur sint valde contrarii rotis nostris, cum per illos in predictis partibus, prout verisimiliter creditur, impe-

79

Vato
IV.
tus est
P. A.
390.
? 30.

ccc.

2

dimenta suscipiat fidei propagatio memorata, studia
 nostra convertimus quamvis grandibus occupati, ut su-
 per his possimus laudem divini nominis incrementum
 fidei et quietam fidelium in partibus illis degentium
 de salubri remedio providere. Quocirca volumus et
 in virtute obedientie tibi sub pena excommunicationis
 et privationis magisterii tui, quae te incurrire volu-
 mus ipso facto si mandati nostri competenter existens,
 districte precipiendo mandamus quatenus infra vi
 menses a die qua presentes littere tibi presentate fue-
 rint computandos, quos tibi pro peremptorio termino
 assignamus, comparens personaliter coram nobis.
 Mandamus insuper ut ea parte nostra precipias..
 generali vel maiori preceptorii seu magistro aut tri-
 bus aliis commendatoribus, seu preceptoribus dictae terre
 Livonie seu Estonie quorum presentiam habere volu-
 mus, sub excommunicationis et privationis penit ma-
 gistrorum seu preceptoriarum aut quarumcunque
 administrationum, vel officiorum commissorum eis-
 dem quam eos si contrafecerint incurrire volumus eo
 iuso, ut infra vi menses postquam preceptum tuum
 inno nostrum, ad eos pervenerit personaliter no-
 stro conspectui se presentent, una tecum auditari
 et facturi super premissis, et ea contingentibus, que
 tibi et ipsis duxerimus iniungenda. Volumus etiam
 et districte mandamus, quatenus super omnibus que

Vatis
 IV.
 tus est
 P. A.
 390.
 130.

ccc.

que predicta contingunt, et possunt contingere, tu et ipsi
 veniatis taliter informati muniti plenius et instructe
 quod nos et sedem prefatam possitis plenius informare,
 et specialiter per quas vias, et modos predictae regiones
 et terre ad fidem converti catholicam, et in ea servatu-
 ri melius valeant, et efficacius retineri; partesque
 posite in vicino, que adhuc per erroris devium gra-
 diuntur, ad ipsius conversationem, fidei propensius
 animentur, et circumspecta providentia dictae sedis
 ad alia etiam procedere valeat, que circa hec utika
 fore cognoverit et viderit oportuna. Nichilominus
 etiam tibi sub predictis excommunicationis et privatio-
 nis magisterii tui penis quas te incurtere volumus eo
 ipso districte precipimus et mandamus, ut prefatum
 archiepiscopum Rigensem sine more dispendio parte
 ac per fratres tui Ordinis quos predictis excommunicata-
 tionis et privationis officiorum suorum penis si tibi
 non pervenerint, in hac parte volumus subiacere re-
 lanari libere fatias cum effectu et restitu pristinae
 libertati. Volumus quoque et districte sub penis pre-
 dictis mandamus, ut eius familiam ceteraque qui
 eiusdem archiepiscopi et episcopi memorati occasione
 forsitan in carcere detinentur, similiter liberari
 fatias, et munitiones, possessiones et castra ad Rigen-
 sem et Osciliensem ecclesias pertinentia, que capti
 ipsius archiepiscopi et hostilis processus contra-

Vatio
 .IV.
 tus et
 P. A.
 390.
 30.

ccc.

eundem episcopum tempore tenebantur ab eis, vel eorum ecclesiis vel pro eis ipsis libere restitui facias et dimitti. Mandamus etiam sub encomunica-
tionis pena, ut bona mobilia vel ipsorum valorem
restitui facere non postponas. Precipiens dictis fra-
tribus tuis ut a quibuslibet iniuriis et impugna-
tionibus violentis civitatis Regin. (sic) abstineant
et quiescant. Nos enim predictos archiepiscopum et
episcopum, vel eorum alterum premissorum occasio-
ne, ut ipsi vel alter ipsorum personaliter ac Clerum
et populum Brigensis et aliarum civitatum et dioce-
sum et terrarum Brigensis provincie, ut per procurato-
res idoneos coram nobis compareant, per alias nostras
litteras evocamus, ut ipsis teque presentibus, et magi-
stro et commendatoribus repeditis utilior via nobis
apparet super premissis omnibus prouidendi, tu ve-
ro per latores presentium vel ipsorum alterum per
tuas patentes litteras harum seriem continentes, re-
scribas nobis qua die tibi presentes littere nostre
fuerint presentatae. Dat. Laterani viij idus Januarii
anno quarto.

Vatio
IV.
tus et
P. A.
390,
30.

ccc.

Archiv. Vatis.
 Reg. Vatis.
 Bonifacii VIII
 Vol. 49 fol.
 CV^t. ep. 42.9.

Vatis
 IV.
 tus et
 O. A.
 390.
 300.

Dilecto filio magistro Ordinis sancte Ma-
rie Theotonicorum. Fidei dignis relativis intellecto,
 quod olim terra Livonie a tramite veritatis exorbi-
 tans, infidelitatis sequebatur errores, Romana ma-
 ter Ecclesia que pietatis opera diligens et salutem
 expetens singulorum per vigil, et sollicita redditur
 ad fidei christiane limites propagandos labores
 plurimos subiit, ac favorabilem opem impendit,
 et operam vigilantem, ut predicta terra salubribus
 ducta consilii, erroribus abdicatis huiusmodi ad
 cultum reducetur fidei orthodone sollempnibus
 propter horum ad partes illas Toldi Apostolare legatis
 et nuntiis destinatis. Et tandem fr. re. Gregorius pa-
 pa vuy^{us}, predecessor noster, huiusmodi negotium, pie-
 tatis studio prosequens, ut conversorum fidelium nu-
 merus ad Dei laudem et gloriam ac eiusdem exal-
 tationem fidei copiosis proficere incrementis, et pa-
 ganorum perfidiam que adversus illos suos conatus
 nepharios exercebat, favente Domino, dentera trium-
 phanti contereret, ac vigor fidei robur susci-

ccc.

peret firmitatis .. preceptorem et fratres milie^x p*re*
 tenu temporis in Livonia existentes, hospitali Sancte
 Marie Theotonicorum Ordinis tui, de fratum suo-
 rum consilio, dunit auctoritate apostolica uniendos,
 inter cetera statuens et decernens, ut ea que in illis
 partibus pro ecclesiarum et neophitorum libertate,
 aut pro terre statu existerent per Sedem Apostoli-
 cam ordinata, vel per ipsam ordinari contingenteret
 in posterum ab eiusdem hospitalis fratribus in Livo-
 nia constitutis inviolabiliter servarentur, et prefata
 terra, que iuris et proprietatis beati Petri fore dimicatur,
 per eos aut alios nullius nunquam subiceretur domi-
 nio potestatis, prout in apostolicis litteris super hoc
 confessis, quas archivus conservat Ecclesie, plenius
 et seriosius continetur; sed sicut non sine multe
 turbationis materia nuper ad audiencem nostram
 pervenit, et fratres hospitalis eiusdem moram
 in Livonia contrahentes, et si ad huiusmodi unio-
 nis exordio (sic) se laudabiliter gesserint, et ad actus
 laudabiles se reddiderint multipliciter studiosos,
 ipsi tamen posteriora minime conformando prio-
 ribus, sed priora potius posterioribus deformando
 habens ausibus relaxantes illicitis in personas
 ecclesiasticas et alias de novo ad fidem conversas,
 quas ipsi multo magis condignis debebant favori-

bus

Vatio
 IV.
 tus et
 O. A.
 390.
 30.

ccc.

Vatis
IV.
tus et
P. A.
390.
30.

ccc.

bus prosequi, ut ad susceptionem fidei mentes allice-
rent aliorum usque adeo gravem dicuntur exercuisse
tyrannidem, quod plerique volentes ad fidem conver-
ti, se a conversione huiusmodi retraxerint. Nam di-
cti fratres, prout habet assertiva relatio in tam proupe-
re temeritatis audaciam quod huius diebus proximo iam
transactis venerabilem.. fratrem nostrum .. archiepi-
scopum Orizensem interiectis in eum manibus temere
violentas (sic) capere presumpserunt. Castra, possessiones et
bona ipsius et Orizensis (sic) ecclesie per violentiam occu-
pando, cumque adeo tenere dicuntur carcere manipa-
tum, ac nitentes venerabilem fratrem nostrum.. Osili-
ensem episcopum similiter personaliter capere, ma-
gno contra castrum Leanansem, in quo idem episo-
pus personaliter erat, exercitu congregato, ipsoque tan-
dem episcopo perfuge presidium ab ipsorum manibus
evadente, dicto castro Leanan., et possessionibus ad di-
ctum castrum pertinentibus ac aliis pluribus possessio-
nibus et bonis suis eundem episcopum nequiter spolia-
runt, canonicos Osilienses de ipsorum prelendis, bene-
ficiis et possessionibus expellendo, ac nichilominus ei-
dem archiepiscopo et episcopo alias necnon civitati hi-
ensi etiam post appellaciones ad Sedem Apostolicam,
ut dicitur, interiectas, tam in personis quam in rebus.
preter animarum pericula, que pervenerunt exinde,

2

ferro et igne, dampna gravia inferendo, in grandem divi-
 ne maiestatis offensam, apostolice sedis contemptum
 non modicum et magnum scandalum circumposse
 regionis. Cum itaque tam graves et enormes excessus
 si veritatis amiculio foveantur sint valde contrarii
 votis nostris, cum per illos in predictis partibus, prout
 verisimiliter creditur, impedimenta suscipiat fidei pro-
 pagatio memorata, studia nostra convertimus quamvis
 grandibus occupati, ut super hiis possimus laudem dian-
 ni nominis, incrementum fidei et quietem fidelium
 in partibus illis degentium de salubri remedio providere.
 Quocirca volumus et in virtute obedientie tibi sub pena
 excommunicationis et privationis magisterii tui, quae te
 incurrire volumus ipso facto si mandati nostri compe-
 tenter existens, districte precipiendo mandamus quatuor
 nus infra vii menses a die qua presentes littere tibi
 presentate fuerint computandos, quos tibi pro pereempto-
 rio termino assignamus, comparens personaliter co-
 ram nobis. Mandamus insuper ut ea parte nostra
 precipias .. generali vel maiori preceptorii seu ma-
 gistro aut tribus aliis commendatoribus, seu prece-
 ptoribus dictae terre Livonie seu Estoniae quorum pre-
 sentiam habere volumus, sub excommunicationis et
 privationis penis magistrorum seu preceptoriarum
 aut quarumcunque administrationum, vel officio

rum

Vatio
 IV,
 tus et
 P. A.
 390,
 30.

ccc.

rum commissorum eisdem quam eos si contrafecerint incurare volumus eo ipso, ut infra vi menses postquam preceptum tuum, inno nostrum, ad eos pervenerit personaliter nostro conspectui se presentent, una tecum auditari et facturi super premissis, et ea contingentibus, que tibi et ipsis duxerimus iniungenda. Volumus etiam et districte mandamus, quatenus super omnibus que predicta contingunt, et possunt contingere, tu et ipsi veniatis taliter informati muniti plenus et instructi quod nos et sedem prefatam positis plenus informare, et specialiter per quas vias, et modos predicte regiones et terre ad fidem converti catholicam, et in ea servatur melius valeant, et efficacius retineri, partesque posite in vicino, que adhuc per erroris devirum graduntur, ad ipsius conversationem (^{sic}) fidei propensius animentur, et circumspecta providentia dictae sedis ad alia etiam procedere valeat, que circa hec utile fore cognoverit et viderit oportuna. Nichilominus etiam tibi sub predictis encomunicationis et privationis magisterii tui penitus quas te incurare volumus eo ipso, districte precipimus et mandamus, ut prefatum archiepiscopum Rigensem sine more dispenso, per te ac per fratres tui Ordinis quos predictis encomunicationis et privationis officiorum suorum penitus, si tibi non pervenerint (^{sic}) in hac parte volumus subiacere relaxari libere fatigas cum effectu et restitu: pristine libertati. Volumus quoque et districte sub penitus pre

Vatio
 IV.
 tus et
 P. A.
 390.
 30.

ccc.

dictis mandamus, ut eius familiam ceterosque qui eiusdem
 archiepiscopi et episcopi memorati occasione possitan in care-
 re detinuntur, similiter liberari fatias, et munitiones, nos-
 siones et castra ad Rigensem et Ossiliensem ecclesias per-
 tinentia, que captionis ipsius archiepiscopi et hostilis pro-
 cessus contra eundem episcopum tempore tenebantur
 ab eis, vel eorum ecclesiis vel pro eis ipsis libere restitu-
 facias et dimicti. Mandamus etiam sub excommunica-
 tionis pena, ut bona mobilia vel ipsorum valorem re-
 stitui facere non postponas. Precipiens dictis fratri-
 bus tuus ut a quibuslibet iniuriis et impugnationibus
 violentis civitatis Regin. (sic) abstineant et quiescant.
 Nos enim predictos archiepiscopum et episcopum, vel
 eorum alterum premissorum occasione, ut ipsi vel alteri
 ipsorum personaliter ac Clerum et populum Rigensis et
 aliarum civitatum et diocesum et terrarum Rigensis pro-
 vincie, ut per procuratores fiducios coram nobis compareant,
 per alias nostras litteras evocamus, ut ipsis teque pre-
 sentibus, et magistro et commendatoribus sepedictis uti-
 lior via nobis appareat super premissis omnibus pro-
 videnti; tu vero per latores presentium vel ipsorum
 alterum per tuas patentes litteras harum seriem conti-
 nentes, rescribas nobis qua die tibi presentes littere
 nostre fuerint presentatae. Dat. Zaterani vii iulius Ta-
 nuarii anno quarto.

Vatico
 IV.
 tus et
 P. Ab.
 390.
 30.

ccc.

Archiv. Vatic.
Reg. Vatic. Boni
pacii VIII vol.
49, fol. 182.
epi. 210.

Vatic
IV.
tus et
P. A.
390,
30

ccc.

Dilectis filiis.. magistro et fratribus do-
mus beate Marie Theotoniorum in Livonia. Super
ea parte vestra fuit propositum coram nobis quod
audium ad nostram perducto notitiam quod tam per
vos quam per subditos vestros contra venerabiles fra-
tres nostros Joannem archiepiscopum Rigensem, epi-
scopum Osiliensem et dilectos filios Capitulum et cives
Rigenes ac subditos et bona eorum per hostiles aggres-
sus, captionem terrarum et personarum, destructionem
bonorum et alias graves et enormes iniurias procedere
nequiter presumpsissetis, dilectionem filium.. magistrum
generalem vestri Ordinis et vos per alias nostras sub cer-
ta forma litteras parentorias citari mandauimus, ut
comparere coram nobis certis modo et termino curaretis.
Verum sicut asseritis idem archiepiscopus cupiens su-
per discordia et gravibus periculis animarum et cor-
porum, que hinc inde contigerunt, et que gravius in fa-
torum insurge posse verisimiliter timelantur salubri-
ter providere duxit nobiscum, ut per amicabilem com-
positionem pacta pacis, et concordie taliter inuen-

(1)

dum, videlicet quod ipse omnem iniuriam, violentiam et
molestiam qualemcumque per quam a vobis et vestris in
persona propria, et in suis subditis sive rebus gravatus
fuerat vel gravari aliqualiter videbatur vobis liberalitate
ac voluntate libera relaxavit actionem aliquam super hiis,
si qua ei de iure vel de facto contra vos competere posset nul-
lo unquam tempore resumpturus. Vos vero eidem archie-
piscopo omnia eius castra et munitiones alias, cum suis per-
tinentibus, que et quas ab ipso, et eius subditis expugnando
subiugasse vobis tempore dimensionis huiusmodi nosceba-
mini libere ac integraliter reddidistis. Omne etiam
iniuriam vobis ab ipso vel suis in personis vel rebus illa-
tam duxistis sibi libere remittendam. Castra autem et pos-
sessiones canonicorum et vassallorum Rigenis ecclesie, quos
concordare vobiscum idem archiepiscopus proponebat usque
ad festum Beato Martini tunc proximo futurum, manere
in vestra dictione deberent, sequestratis interim fructibus
eovundem ipsis canonici et vassalli secuti eiusdem archiepi-
scopi consilium et mandatum, vobiscum secundum vi-
rorum bonorum arbitrium, bonorum super hiis que ver-
tebantur inter vos et ipsum ducerent componendum,
sin autem ex tunc erga ipsos, et bona eorum haberetis
vos, prout secundum Deum et iustitiam expediens vi-
deretis. Et nichilominus idem archiepiscopus inter
vos et civitatem Rigensem guerra et dissensione du-
rantibus

rantibus vos omnium honorum Rigensis ecclesie ad ipsum
archiepiscopum pertinentium tutores elegit ac fecit eo
modo scilicet, quod vos datis ei ex vestris fratribus yph.
neis advocatis aliisque officialibus, qui de bonis iustis fi-
deliter curam gererent, omnia castra et munitiones alias
eiusdem archiepiscopi sive ibi cum interesse contingere
prohibit, vel abesse faceretis per fratres vestras vel alias
personas vobis ad hoc habiles, prout opus existet custodi-
ri, et ipsos archiepiscopum et ecclesiam ac vos et vestra, et utro-
rumque neofitos, quo melius valeretis, ac vestrorum et Bru-
cis Xpi tyrannide preservari, et ne posset prelibatus ar-
chiepiscopus cuiusque sinistra suspicione notari promi-
sit motu proprio, quod tempore dissensionis huiusmodi
civitatem Rigensem, Osiliam et alia inimicorum vestra-
rum loca intraret, nec haberet suspectas familiaritates
aliquas cum eisdem donec amicabilis compositione vel tra-
gue tales adessent, per quas huiusmodi eius obligato min-
deretur. Alia vero loca omnia tam sui quam vestri ac
fauctorum vestrorum districtus, prout sibi videbatur, pos-
set idem archiepiscopus frequentare. Ita volens idem ar-
chiepiscopus compositionem huiusmodi fortius stabilibus re-
nuntiavit in omnibus et singulis supradictis omni actione,
defensioni, exceptioni, doli, mali, beneficio restitutio in
integrum, omnibus privilegiis seu litteris singularibus vel
legendis in Romana Curia impetratis, vel etiam impe-

strandis, et omni iuri canonici et civili auxilio aliquo am-
niulis, que contra dictam compositionem de facto vel de
iure possent obici, vel oponi; prout in ipsius archiepisco-
pi patentibus lateris suo et aliorum quamplurium si-
gillis munitis, plenius dicitur continetur. Duare nobis
humiliter supplicatis, ut cum per compositionem ean-
dem huiusmodi vestra et predicti archiepiscopi dissensio
et discordia sit sopita, providere vobis et dicto magistro
generali super relaxatione vestre citationis, et vestre com-
paritionis de benignitate apostolica dignaremur. Nos ita
que si assertio vestre super compositione predicta, et his
que de ipsa narrantur, veritas suffragetur, vestris supra-
missionibus inclinati volentes erga vos et eundem magistrum
generalem in hac parte benignitatis et mansuetudinis
gratiam exercere, citationem et comparitionem eadem
et omnem earum effectum ipsi magistro generali et
vobis remittimus, ac cum et vos ab ipsis absolvimus
de gratia speciali. Ita quod vestre citationis eiusdem
comparere nullatenus teneamini nec pro eo quod
non comparueritis possit sibi vel vobis ad culpam
vel offendam aliquam imputari. Alioquin remissio
et absolutio nostra huiusmodi nullius penitus sit re-
boris vel momenti. Volumus tamen quod quo ad episco-
pum Osilien Capitulum et cives Bigenses predictos si
inter vos et eos non fuerit concordia celebrata, vos et
dictus magister generalis debatis et teneamini coram
nobis per procuratores legitime comparere. Datum
Anagnie idus Junii anno quinto.

Archiv. Vaticano
Reg. Vatt. Boni
pacii VIII vol.
49, fol. 182v.
ep. 210.

Dilectis filiis... magistro et fratribus domus be-
ate Marie Theotonicorum in Lironia. Super ex parte vestra
fuit propositum coram nobis quod dudum ad nostram perducta
notitiam quod tam per vos quam per subditos vestros contra ve-
nerabiles fratres nostros Joannem archiepiscopum Rigen-
sem, episcopum Osiliensem et dilectorum filios Capitulum et
cives Rigenses ac subditos et bona eorum per hostiles aggressus,
captionem terrarum et personarum, destructionem bonorum
et alias graves et enormes iniurias procedere nequiter pre-
sumpsistis, dilectum filium... magistrum generalem vestri
Ordinis et vos per alias nostras sub certa forma litteras pe-
rentorias citari mandavimus, ut comparere coram nobis cer-
tis modo et termino curaretis. Verum sicut asseritis idem ar-
chiepiscopus cupiens super discordia et gravibus periculis ani-
marum et corporum, que hinc inde contigerunt, et que gra-
vius in futurum insurgere posse verisimiliter timebantur
salubritere prouidere duxit nobiscum, ut per amicabilem com-
positionem pacta pacis, et concordie taliter ineundum, nolle
licet quod ipse omnem iniuriam, violentiam et molestiam
qualemcumque per quam a vobis et vestris in persona pro-
pria, et in suis subditis sive rebus gravatus fuerat vel

(1)

vel gravari aliqualiter videbatur vobis liberalitate ac voluntate
libera relaxavit actionem aliquam super hiis, si que ei de
iure vel de facto contra vos competere posset, nullo unquam
tempore resumpturus. Vos vero eidem archiepiscopo omnia
eiuscastra et munitiones alias, cum suis pertinentiis, que
et quas ab ipso, et eius subditis expugnando subiungasse vobis
tempore dissensionis huiusmodi noscebamini libere, ^{et} integrally
reddidistis. Omne etiam iniuriam vobis ab ipso vel
suis in personis vel rebus illata duxisti sibi libere remit-
tendam. Castra autem et possessiones canonicorum et vassal-
lorum Rigenis ecclesie, quos concordare vobiscum idem archie-
piscopus proponebat usque ad festum beati Martini tunc
proximo futurum, manere in nostra vestra dictione delerent,
sequestratis interim fructibus corundem ipsis canonici et
vassallis reddenda dumtaxat, si ipsi canonici et vassalli
secuto eiusdem archiepiscopi consilium et mandatum, vo-
biscum secundum virorum bonorum arbitrium, bonorum
super hiis que vertebantur inter vos et ipsum ducerent
componendum, sin autem ex tunc erga ipsis, et bona eorum
haberetis vos, prout secundum Deum et iustitiam expediens
videretis. Et nichilominus idem archiepiscopus inter vos et
civitatem Rigensem guerra et dissensione durantibus vos
omnium bonorum Rigenis ecclesie ad ipsum archiepisco-
pum pertinentium tutores elegit ac fecit eo modo scilicet,
quod vos datis ei ex vestris fratribus ydoneis advocatis
aliisque officiabibus, qui de bonis ipsis fideliter curam
gererent

gererent, omnia castra et munitiones alias eiusdem archie-
piscopi sive ibi cum interesse contingere pro libito, vel
abesse faceretis per fratres vestros, vel alias personas vobis
ad hoc habiles, prout opus existeret custodiri, et ipsos
archiepiscopum et ecclesiam ac vos et vestra, et ut horumque
neofitos, quo melius valeretis, ac vestrorum et Crucis Xpi
tyrannide preservari, et ne posset prelibatus archiepi-
scopus cuiusque sinistra suspicione notari promisit motu
proprio, quod tempore dissensionis huiusmodi civitatem
rigensem, Osilianum et alia inimicorum vestrorum loca
intraret, nec haberet suspectas familiaritates aliquas cum
eisdem donec amicabilis compositio vel truce tales ades-
sent, per quas huiusmodi eius obligatio scinderetur. Alia
vero loca, tam sui quam vestri ac fauitorum vestrorum
districtus, prout sibi videretur, posset idem archiepiscopus
frequentare. Ac volens idem archiepiscopus compositionem
huiusmodi fortius stabilire, renuntiavit in omnibus et in
gulis supradictis omni actioni, defensioni, exceptioni, dolii,
mali, beneficio restitutionis in integrum, omnibus pri-
vilegiis seu lictoris simplicibus vel legendis in Romana
Curia impetratis, vel etiam impetrandis, et omni Juris
Canonici et Civilis auxilio aliisque amiculatis, que contra
dictam compositionem de facto, vel de iure possent obici, vel
poni; prout in ipsis archiepiscopi patentibus lictoris, suo
et aliorum quamplurium sigillis muniti, plenius dicitur
contineri. Quare nobis humiliter supplicantis, ut cum per

(2)

compositionem eandem huiusmodi vestra et predicti ar-
chiepiscopi dissensio et discordia sit sopita, providere vo-
bis et dicto magistro generali super relaxatione vestre
citationis, et vestre comparitionis de benignitate aposto-
lira dignaremur. Nos itaque si assertioni vestre super
compositione predicta, et huius que de ipsa narrantur,
veritas suffragetur, vestris supplicationibus inclinati
volentes erga vos et eundem magistrum generalem in hac
parte benignitatis et mansuetudinis gratiam exercere, cita-
tionem et comparitionem easdem et omnem earum effectum
ipsi magistro generali et vobis remittimus, ac cum et vos ab
ipsis absolvimus de gratia speciali. Ita quod vestre citationis
eiusdem comparere nullatenus teneamini, nec pro eo quod non
comperueritis possit sibi vel vobis ad culpam vel offensam
aliquam imputari. Alioquin remissio et absolutio nostra hu-
iusmodi nullius penitus sit roboris vel momenti. Volumus
tamen quod quo ad episcopum Osiliensem. Capitulum et cives Ri-
genses predictos si inter vos et eos non fuerit concordia celebrata,
vos et dictus magister generalis debeatis et teneamini coram
nobis per procuratores legitime comparere. Datum Ama-
gnie idus Junii anno quinto.

compositionem eandem huiusmodi vestra et predictiarum
chiepiscopi dissensio et discordia sit sopita, providere vobis
et dicto magistro generali super relaxatione vestre
citationis, et vestre comparitionis de benignitate apostoli
lira dignaremur. Nos itaque si assertioni vestre super
compositione predicta, et huius que de ipsa narrantur,
veritas suffragetur, vestris supplicationibus inclinati
volentes erga vos et eundem magistrum generalem in hac
parte benignitatis et mansuetudinis gratiam exercere, cita-
tionem et comparitionem easdem et omnem earum effectum
ipsi magistro generali et vobis remittimus, ac cum et vos ab
ipsis absolvimus de gratia speciali. Ita quod vestre citationis
eiusdem comparere nullatenus teneamini, nec pro eo quod non
comperueritis possit sibi vel vobis ad culpam vel offensam
aliquam imputari. Alioquin remissio et absolutio nostra hu-
iusmodi nullius penitus sit roboris vel momenti. Volumus
tamen quod quo ad episcopum Osiliensem. Capitulum et cives Regi-
enses predictos si inter vos et eos non fuerit concordia celebrata,
vos et dictus magister generalis debeatis et teneamini coram
nobis per procuratores legitime comparere. Datum anno
gnie idus Junii anno quinto.

Archiv. Vatic.
Reg. Vatio. No.
XXII, vol. 73,
fol. 214^t. ep.
579.

Dilecto filio Jacobo electo Osiliensi. Cele
stis dispositione consilii, per quod in mundi machina or= C
dinationem suscipiunt universa supreme dignitatis
fastigio licet immeriti presidentes, super gregem domini-
cum nostre vigilante creditum vigilis speculatoris offi-
cium exercemus, circa illa potissime intentum animum
dirigendo curamque impendendo solicitam, per que di-
vini cultus augmentum, exaltatio catholice fidei et como-
da salutis proveniant animarum, que prout firma
spes suggestit, ex eo facilius et efficacius subsequi poterunt
si ecclesiis pastorum gubernatione carentibus personas
preficiamus ydoneas easque viris providis committamus,
qui commissos sibi populos per suam circumspectionem
providam et prouidentiam circumspectam salubriter
dirigant et informent, et bona ipsarum ecclesiarum non
solum gubernent utiliter, sed etiam multimodis ef-
ferant incrementos. Dudum siquidem Osilen. ecclisia
per obitum bone memorie Hartungi episcopi Osiliensis
pastoris solatio destituta, dilecti filii Capitalium
eiusdem ecclesie, vocatis omnibus qui voluerunt, de=

uerunt et poterunt commode interesse, sic ad eligen-
tium prefixa, ut moris est, convenientes in unum, et
spiritus sancti gratia invocata, deliberantes in huc
iusmodi electionis negotio per viam procedere com-
promissi, dilectis filiis Johanni preposito, Henrico
dicto Longianno et Bernardo de Consuello canoniciis
ciusdem ecclesie providendi ea vice dictae ecclesie de-
pastore, de persona ydonea ex se ipsis, vel de gremio
ciusdem ecclesie vel etiam aliunde, consenserunt una-
nimiter, liberam potestatem, usque ad certi temporis
spatum duraturam, promittentes illum in eorum
episcopum et pastorem recipere, in quem ipsi vel duo
ipsorum consentirent, et quem unus eorum de mandato
aliorum suorum collegarum vice sua et ipsorum col-
legarum ac totius Capituli eligeret, seu etiam postula-
ret. Dicti namque compromissarii huissmodi potesta-
te recepta sedentes in partem, post diligentem deli-
berationem, quam invicem habuerunt, in te scolasterium
ecclesie Tarbatensis, in sacerdotio constitutum unanimi-
ter consenserunt, dictusque Bernardus vice sua et ipso-
rum collegarum et Capituli de ipsorum mandato in-
fra dictum tempus in Osiliensem episcopum te ele-
gunt, electionem huissmodi solemniter publicando,
dictique Capitulum electionem eandem concorditer
approbarunt, tuque presentato tibi huissmodi ele-
ctionis decreto, ex parte Capituli predictorum eidem

electione

electioni tuum prestitisti consensum, et ad ecclesiam Rigen-
sem, metropoliticam tuam, pro confirmatione electionis hu-
iusmodi obtinenda, tu et dicti Capitulum certos procureta-
res et nuntios destinatis, in hiis omnibus statutis a iure
temporibus observatis. Et denum cum tunc venerabilis
frater noster.. archiepiscopus Rigenensis apud sedem apo-
stolicam moraretur, prout adhuc dinoxitur immorari, ad
quem ipsius electionis confirmatio pertinebat, nec etiam
aliquis alius ibidem loco sui deputatus, qui confirman-
di eandem electionem potestatem haberet, ad sedem ipsam
cum procuratoribus ydoneis et nunciis dictorum Capituli
personaliter accessisti pro confirmatione electionis eiusdem
auctoritate dicti archiepiscopi obtinenda; et tam tu quam
iudem procuratores presentato eidem archiepiscopo di-
cte electionis decreto confirmari electionem ipsam auto-
ritate dicti archiepiscopi postulastis. Sed postmodum
eodem negotio seriatim exposito coram nobis, nos ele-
ctionem ipsam per venerabilem fratrem nostrum Be-
rengarium episcopum Portuensem et dilectos filios nostros
Guillermum tituli Sancti Ciriaci in Termis presbyte-
rum et Nicolaum Sancti Georgii ad Vellum aureum dia-
conum cardinales examinari fecimus diligenter, qui no-
bis super his fideliter retulerunt, tuque postmodum
affectans dicti Oriensi ecclesie celeriter provideri,
omni iuri si quod tibi in electione huiusmodi quomodo
libet competebat in manibus venerabilium fratrum

nostrorum Vitalis Alamanensis et eiusdem Berengarii Portu-
sis episcoporum renunciasti sponte et libere, qui renun-
ciationem huiusmodi receperunt de speciali mandato
novo facto eis per nos oraculo vive vocis. Nos itaque volen-
tes prout tenemur dispendiis eiusdem ecclesie Osiliens-
que forsan posset incurrire ex vacatione diutina pre-
cavere te ab omnibus excommunicationis seu suspen-
sionis sententias, quibus forsan ligatus eras, auctoritate
apostolica absolventes, et dispensantes tecum super irregu-
laritate inde contracta de persona tua medita scientia
litterarum, vite laudabilis et conversationis placide, mo-
rum honestate decora, discretionis et consilii maturita-
te conspicua, spiritualiter et temporaliter circumspecta,
dictae Osiliensi ecclesie de fratum nostrorum consi-
lio, et apostolice potestatis plenitudine providemus
teque illi preficimus in episcopum et pastorem, curam
et administrationem eiusdem ecclesie Osiliens. ecclesie
in spiritualibus et temporalibus tibi plenarie commit-
tendo, firma de te concepta fiducia, quod dextera Domini
ni tibi assistente propicia dicta Osiliens. ecclesia pro-
spere dirigetur, et salubria, dante Domino, suscipiet
incrementa. Quocirca discretioni tue per apostolica scri-
pta mandamus quatenus impositum a Domino tibi
onus suscipiens reverenter, curam et administrationem
predictas sic diligenter geras et solerte prosequaris quod
ipsa gubernatori circumspecto, et fructuoso administra-

tori

tori gaudeat se commissari et bone fame tue odor ex laudabilibus tuis actibus latius diffundatur, et preter benedictionis eterne premium, benivolentie nostre gratiam exinde plenius consequaris. Dat. A. Vriniione v nonas martii anno sexto.

In eodem modo: Vilectis filiis Capitulo eccliesie Osilien salutem. Celestis dispositione etc. usque suscipiet incrementa. Quocirca universitati vestre per apostolica scripta mandamus quatenus eidem electo tamquam patri et pastori animarum vestiarum humiliter intuentes et exhibentes ei obedientiam et reverentiam debitam et devotam, eius salubria monita, et mandata suscipiantis devote, et efficaciter adimplere curretis. Alioquin sententiam, quam idem episcopus rite tulit in rebelles ratam habelimus et faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiler observari. Dat. ut supra.

In eodem modo: Vilectis filiis Clero civitatis et dioecesis Osilien salutem. Celestis dispositione etc. ut supra, usque incrementa. Quocirca universitati vestre etc. ut supra proxima, per totum. Datum ut supra.

In eodem modo: Vilectis filiis populo civitatis et dioecesis Osilien salutem. Celestis dispositione etc. usque incrementa. Quocirca universitatem vestram rogamus, monemus et hortamur attente per apostolica scripta nobis mandantes quatenus eundem electum tamquam patrem et pastorem animarum vestiarum devote suscientes

ac debita honorificentia prosequentes, eius monitis et man-
datis salubribus intendatis ita quod ipse in vobis devotionis
filios, et vos per consequens in eo patrem imenisse benivo-
lum gaudecatis. Datum ut supra.

In eodem modo: Vilectis filiis universis vanallis ecclae-
sie Osilien. salutem. Celestis dispositione etc. usque in
crementa. Quocirca universitatem vestram rogamus, mo-
nemus et hortamur attente per apostolica vobis scripta
mandantes quatenus eundem electum debita honorifa-
centia prosequentes, ei fidelitatem solitam, ne non consue-
ta servicia et iura, sibi a vobis debita, exhibere integre
studeatis, alioquin sententiam sive penam quas idem
electus rite tulerit seu statuerit in rebellis ratas ha-
bemimus et faciemus auctore Domino usque ad satisfactio-
nem condignam inviolabiliter observari. Dat. ut supra.

In eodem modo: Venerabili frati... archiepiscopo Rigen.
salutem. Ad cumulum tue cedit salutis et fame, si per
sones ecclesiasticas presertim pontificali dignitate preditas
divine propiciacionis intuita oportuni presidii et favoris
gratia prosequaris. Dudum tiquidem Osilien. ecclasia
etc. usque suscipiet incrementa. Cum igitur ut idem electus
in commissa sibi ecclie Osilien. predicte cura faci-
lius proficere valeat tuus favor sibi esse noscatur pluri-
mum oportunas fraternitatem tuam rogamus et horta-
mur attente per apostolica tibi scripta mandantes qua-
tenus eundem electum, tuum suffraganeum et commis-

say

am sibi ecclesiam habens pro nostra et apostolice sedis
reverentia propensius commendatos, in ampliandis et con-
servandis iuribus suis, sic eum tui favoris presidio proce-
quaris, quod ipse per tue auxilium gratie se possit in
commisso sibi eiusdem ecclesie regimine utilius exercere,
tique divinam misericordiam, et dilecte sedis benivolenc-
iam valeas exinde uberiorius promereri. Dat. ut supra.

Archiv. Vatic.
Reg. Vatic. 10.
XXII, vol. 73,
fol. 214^t. ep.
579.

Dilecto filio Jacobo electo Osiliensi. Celestis
dispositione consilii, per quod in mundi machina
ordinationem suscipiunt universa supreme dignita-
tis fastigio licet immeriti presidentes, super gregem
dominicium nostre vigilante creditum vigilis specu-
latores officium exercemus, circa illa protissime
intentum animum dirigendo curamque impendendo
solicitam, per que diuinis cultus augmentum, exaltatio
catholice fidei et comoda salutis proveniant anima-
rum, que prout firma spes suggestit, ex eo facilius
et efficacius subsequi poterunt si ecclesias pastorum
gubernatione carentibus personas preficiamus ydo-
neas easque viris providis committamus, qui com-
missos sibi populos per suam circumspectionem pro-
vidam et providentiam circumspectam salubriter de-
rigant et informent, et bona ipsarum ecclesiaram non
solum gubernent utiliter, sed etiam multimodis ef-
ferant incrementis. Dudum siquidem Osilen. ecclesia
per obitum bone memorie Hartungi episcopi Osilien-
sis pastoris solatio destituta, dilecti filii Capitulum

eiusdem ecclesie, vocatis omnibus qui voluerunt, de-
buerunt et poterunt commode interesse, die ad eli-
gendum prefina, ut moris est, convenientes in unum,
et Spiritus Sancti gratia invocata, deliberantes in
huiusmodi electionis negotio per viam procedere
compromissi, dilectis filiis Johanni preposito, Hen-
rico dicto Longniano et Bernardo de Consuelo cano-
nicis eiusdem ecclesie proridendi ea vice dictae ecclae-
sie de pastore, de persona ydonea ex se ipsis, vel de
gremio eiusdem ecclesie vel etiam aliunde, consense-
runt unanimiter, liberam potestatem, usque ad cer-
ti temporis spatium duraturam, promittentes illum
in eorum episcopum et pastorem recipere, in quem
ipsi vel duo ipsorum consentirent, et quem unus
eorum de mandato aliorum suorum collegarum vi-
ce sua et ipsorum collegarum ac totius Capituli eli-
gerent, seu etiam postularet. Dicti namque compre-
missarii huismodi potestate recepta secedentes
in partem, post diligentem deliberationem, quam
invicem habuerunt, in te scolasticum ecclesie Tarla-
tensis, in sacerdotio constitutum unanimiter conser-
vunt, dictusque Bernardus vice sua et ipsorum
collegarum et Capituli de ipsorum mandato infra
dictum tempus in Osiliensem episcopum te elegen-
tunt, electionem huismodi solemniter publicando,
dictique Capitulum electionem eandem concorditer

approbarunt

approbarunt, tuque presentato tibi huiusmodi elec-
tionis decreto, ex parte Capituli predictorum eidem
electioni tuum prestitisti consensum, et ad ecclesiam
Rigensem, metropoliticam tuam, pro confirmatione
electionis huiusmodi obtainenda, tu et dicti Capitulum
certos procuratores et nuntios destinastis, in hiis omni-
bus statutis a Ture temporibus observatis. Et demum
cum tunc venerabilis frater noster.. archiepiscopus Ri-
gensis apud sedem apostolicam moraretur, prout
adhuc dinoicitur immorari, ad quem ipsius electionis
confirmatio pertinebat, nec etiam aliquis alius ibidem
loco sui deputatus, qui confirmandi eandem electio-
nem protestatem haberet, ad sedem ipsam cum pro-
curatoribus ydoneis et nunciis dictorum Capituli
personaliter accessisti pro confirmatione electionis
eiusdem auctoritate dicti archiepiscopi obtainenda,
et tam tu quam idem procuratores presentato ei-
dem archiepiscopo dictae electionis decreto confirmari
electionem ipsam auctoritate dicti archiepiscopi po-
stulastis. Sed postmodum eodem negotio seriatim
exposito coram nobis, nos electionem ipsam per vene-
rabilem fratrem nostrum Berengarium episcopum
Portuensem et dilectos filios nostros Guillermum titu-
li Sancti Ciriaci in Termis presbyterum et Nicolauum
Sancti Georgii ad Vellum aureum diaconum cardi-
nales examinari fecimus diligenter, qui nobis

= 2 =

super hiis fideliter retulerunt, tague postmodum af-
fectans dicta Osiliensi ecclesie celeriter provideri, omni
iuri si quod tibi ex electione huiusmodi quomodo
let competit in manibus venerabilium fratrum
nostrorum Vitalis Albanensis et eiusdem Berengarii
Portuensis episcoporum renunciasti sponte et libere,
qui renunciationem huiusmodi receperunt de spe-
ciali mandato nostro facto eis per nos oraculo vive vo-
cis. Nos itaque volentes prout tenemur dispendiis eius-
dem ecclesie Osilien. que forsitan posset incurrire ea
vacatione diutina preceavere te ab omnibus encommu-
nicationis seu suspensionis sententiis, quibus forsitan
ligatus eras, auctoritate apostolica absolventes, et di-
spensantes tecum super irregularitate inde contracta
de persona tua predicta scientia litterarum, vite
laudabilis et conversationis placide, morum honesta-
te decora, discretionis et consilii maturitate conspi-
cua, spiritualiter et temporaliter circumspecta, dicta
Osiliensi ecclesie de fratrum nostrorum consilio, et
apostolice potestatis plenitudine providemus, tague
illi preficimus in episcopum et pastorem, curam et
administrationem eiusdem Osilien. ecclesie in spiri-
tualibus et temporalibus tibi plenarie committendo,
firma de te concepta fiducia, quod dentera Domini
tibi assistente propicia dicta Osilien. ecclesia pro-
spere dirigetur, et salubria, Da dante Domino, su-
scipt

ripiet incrementa. Quocirca discretioni tue per apostoli-
ca scripta mandamus quatenus impositum a Domino tri-
bi onus suscipiens reverenter, curam et administrationem
predictas sic diligentius geras et solicite prosequaris
quod ipsa gubernatori circumspecto et fructuoso admi-
nistratori gaudeat se commissam, et bone fame tue odor
en laudabilibus tuis actibus latius diffundatur, et preter
benedictionis eterne premium benivolentie nostre gratiam
exinde plenus consequaris. Dat. Avinione v. monas maria
anno sexto.

In eodem modo. Dilectis filiis Capitulo ecclae Osilien
salutem. Celestis dispositione etc. usque suscipiet incre-
menta. Quocirca universitati vestre per apostolica scri-
pta mandamus quatenus eidem electo tanquam patre
et pastori animarum vestiarum humiliter intenden-
tes et exhibentes ei obedientiam et reverentiam delitam
et devotam, eius salubria monita et mandata suscipiantis
devote, et efficaciter adimplere curetis. Alioquin senten-
tiam, quem idem episcopus rite tulerit in rebelles ratam
habeimus et faciemus, auctore Domino, usque ad sa-
tisfactionem condignam inviolabiliter observari. Dat. ut supra.

In eodem modo. Dilectis filiis Clero civitatis et dio-
cessus Osilien. salutem. Celestis dispositione etc. ut supra
usque incrementa. Quocirca universitati vestre etc.
ut supra proxima executoria per totum. Datum ut
supra.

ripiet incrementa. Quocirca discretione tua per apostoli:
cripta mandamus quatenus impositum a Domino th-
bionis suscipiens reverenter, curam et administrationem
predictas sic diligenter geras et solicite prosequaris
quod ipsa gubernatori circumspecto et fructuoso admi-
nistratori gaudeat se commissam, ut bone fame tua odor
en laudabilibus tuis actibus latius diffundatur, et preter
benedictionis eterne premium benivolentia nostra gratiam
einde plenius consequaris. Dat. Avinime v nonas martii
anno scato.

In eodem modo: dilectis filiis Capitulo eiusdem Ordini
salutem. Celestis dispositione etc. usque suscipiet incre-
menta. Quocirca universitati vestre per apostolia scri-
pta mandamus quatenus eidem electo tanquam patre
et pastori animarum vestiarum humiliter intenden-
tes et eibentes ei obedientiam et reverentiam debitan-
t et devotam, eius salubria monita et mandata suscipiant
devote, et efficaciter adimplere carent. Aliquin senten-
tiam, quem idem episcopus rite tales in rebelleris rotam
habebimus et faciemus, auctore domino usque ad su-
tisfactionem condignam inviolabiliter observari. Dat. ut supra.

In eodem modo: dilectis filiis Clericis universitatis et dia-
coniis Ordini salutem. Celestis dispositione etc. ut supra
usque incrementa. Quocirca universitati vestre etc.
ut supra proxima executoria per totum. Datum ut
supra.

In eodem modo. Vilectis filiis populo civitatis et dioecesis
Osilien. salutem. Celestis dispositione etc. usque incremen-
ta. Quocirca universitatem vestram rogamus, moni-
mus et hortamur attente per apostolica scripta volis
mandantes quatenus eundem electum tamquam pa-
trem et pastorem animarum vestrarum devote susci-
pientes ac debita honorificentia prosequentes, eius mo-
nitis et mendatis salubribus intendatis ita quod ipse
in vobis devotionis filios, et vos per consequens in eo pa-
trem invenisse benivolum gaudematis. Datum ut supra.

In eodem modo. Vilectis filiis universis vassallis ecclae-
sie Osilien. salutem. Celestis dispositione etc. usque in-
crements. Quocirca universitatem vestram rogamus mo-
nemus et hortamur attente per apostolica volis scripta
mandantes quatenus eundem electum debita honorifi-
centia prosequentes, ei fidelitatem solitam, necnon con-
sueta servicia et iura silia vobis debita, exhibere inte-
gre studeatis, alioquin sententiam sive penam quas idem
electus rite tulerit seu statuerit in rebelles ratas ha-
belimus et faciemus auctore Domino usque ad satisfactio-
rem condignam immutabiliter observari. Dat. ut supra.

In eodem modo. Venerabili fratri.. archiepiscopo
Aigen. salutem. Ad cumulum tue cedit salutes et fame-
si personas ecclesiasticas presertim pontificalis dignitate
preditas divine propiciacionis intuitu oportuni presi-
dii et favoris gratia prosequaris. Nudum siquidem
Osilien.

Oriuen ecclesia etc usque suscipiet incrementa. Cum igitur ut idem electus in commissa sibi ecclesie Oriuen predice cura facilius proficere valeat tuus favor sibi esse noscatur plurimum oportunus fraternitatem tuam regamus et hortamur attente per apostolica tibi scripta mandantes quatenus eundem electum, tuum suffraganeum, et commissam sibi ecclesiam habens pro nostra et apostolice sedis reverentiam propensius commendatos in ampliandis et conservandis iuribus suis, sit cum tuae favoris presidio prosequaris, quod ipse pertine auxilium gratie se posuit in commissa sibi eiusdem ecclesie regimine utilius exercere, tuge divinam misericordiam et dicta sedis benivolentiam valeas exinde uberius promereri. Nat. ut supra.

Archiv. Vatic.
Reg. Vatic. No.
XXII, vol. 75,
fol. 232 ep.
1617.

Dilecto filio Johanni dicto Viphurzen cano-
nico et scolastico ecclesie Tarbatensis. Probitatis merita
super quibus laudabile tibi perhibetur testimonium nos in-
ducunt, ut personam tuam apostolice provisionis munere
prosequamur. Cum itaque canoniciatus et prebenda
ac scolastria ecclesie Tarbatensis quas venerabilis fra-
ter noster Jacobus episcopus Osilien olim canonicus et
scolasticus eisdem ecclesie, promotionis sue tempore
per nos facte de ipsis eo ad Osilien ecclesiam, tunc pasto-
re vacantem, in eadem Tarbaten. ecclesia obtinebat, per
huiusmodi promotionem et consecrationis munus apud
Iedem Apostolicam ab eo de mandato nostro susceptum,
apud Iedem ipsam vacare noscentur, nullisque preter
nos disponere potuerit, pro eo quod nos diu ante vacatio-
nem huiusmodi canoniciatus, prebendas, dignitates, per-
sonatus, officia et alia beneficia ecclesiastica omnia
apud dictam Iedem tunc vacantia, et in antea vacatura
donationi nostre duximus specialiter reservanda; de-
clementes ex tunc irritum et inane, si securus super hoc
a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter
contigerit attemptari. Nos volentes tibi huiusmodi

(I)

tuorum meritorum obtenta gratiam facere specialem
canonicatum, prebendum et scolastram predicas sic
vacantes cum plenitudine Iuris Canonici ac omnibus
iuribus et pertinentiis suis apostolica tibi auctoritate
conferimus et de illis etiam providimus; decernentes
prout est, irritum et inane si serius super hoc a quo-
quam quavis auctoritate violenter vel ignoranter atten-
platum forsan est hantum vel contingit impotens
attemptari. Non obstantibus quibuscumque statutis et
consuetudinibus contraria eisdem ecclesie iuramento,
confirmatione apostolica vel quamcumque firmitate alia
roboratis. Aut si aliqui apostolica vel alia quavis auto-
ritate in eadem ecclesia in canonicos sint recepti, vel
ut recipiantur insistunt, aut si super provisionibus sibi
faciendis de canonicabus probundis, dignitatibus, per-
sonatibus vel officiis in eadem ecclesia speciales, vel de be-
neficiis ecclasticis in illo partibus generales dite Le-
dis vel legatorum eius litteras impetrarint, etiam si
per eas ad inhibitionem, reservationem et decretum vel
alias quomodolibet vel praeceps quibus omnibus tamen
assentio canonicatus et prebende ac scolastre volu-
mus antefieri, sed nullum per hoc eis quoad assentio-
nem canonicatum, prebendum, dignitatem, perso-
natum, officium et beneficiorum praedictum gene-
rari. Aut si eisdem quibusque et dilectis filiis Capitu-
lo turbatenui vel quibusvis aliis communiter vel diri-
sim

sim a dicta Sede sit indultum quod ad receptionem
vel provisionem aliecius minimime teneantur et ad
id compelli non possint quodque de canoniciis et pre-
bendis, dignitatibus, personatibus et officiis ipsius ecclae-
sie ac aliis beneficiis ecclesiasticis ad eorum collationem,
provisionem seu quamcumque aliam dispositionem co-
nunctum vel separatum spectantibus nulli valeat pro-
videri per litteras apostolicas non facientes plenam
et expressam ac de verbo ad verbum de indulto pur-
iusmodi mentionem, et qualibet alia prefatae Sedis in-
dulgentia generali vel speciali cuiuscumque tenoris
existat, per quam presentibus non expressam vel totale-
ter non insertam effectus huiusmodi gratie impediri
valeat quomodolibet vel differri, et de qua cuiusque
toto tenore de verbo ad verbum habenda sit in nostris
litteris mentio specialis. Aut si presens non fueris ad
prestandam de observandis [statutis] et consuetudinibus
ipsius ecclie solitum iuramentum, dummodo in ab-
sencia tua per procuratorem idoneum, et cum ad ecclae-
siam ipsam auctoriter corporaliter illud prestes. Sic
quod capellam Sancti Michaelis sitam in castro Odeme-
pe Tarbatensis dioecesis noveris obtinere. Volumus ac-
tem quod postquam huiusmodi canonicatus, prebende
ac scolastice fueris pacificam possessionem adeptus di-
ctam capellam quam ex tunc vacare decernimus, omni-
no dimittere tenearis. Nulli etc. nostre collationis,

provisionis, constitutionis et voluntatis infringere etc. Datum
Avinione xij Kal. iunii anno septimo.

In eodem modo: Venerabili patri... episcopo Lubicon. et
dilectis filiis Bindo preposito Colonien. notario nostro x...
decano Wombergen. Bremen. dioecesis eccliarum salutem.
Probitatis merita etc. usque dimittere teneatur. Tuncin-
ca mandamus quatenus vos vel duo, aut unus vestrum,
per vos vel alium, seu alias, eundem Johannem, vel pro-
ratorum suum eius nomine, in corporalem possessionem
canonicatus, prebende et scolastrie ac iurium et perti-
nentiarum predicatorum inducatis auctoritate nostra et
defendatis inductum, amoto ab eis quolibet detentore, fa-
cientes eum vel dictum procuratorem pro ipso ad eandem
prebendam in prefata eclesia in canonicum recipi et
in fratrem, et ad dictam scolastram, ut est moris, admit-
ti, sibique de ipsorum canonicatus et prebende x...
scolastrie fructibus, redditibus, preventibus, iuribus
et obventionibus universis integre responderi. Non ob-
stantibus omnibus supradictis. Seu si prefatis episcopo
et Capitulo vel quibusvis aliis communiter vel divisim
ab eadem sit sede indulatum quod interdicti, suspendi
vel excommunicari non possint per litteras apostolicas
non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum
de indulto huiusmodi mentionem. Contradictores auctori-
tate nostra etc. Tat. ut supra.

Archiv. Valv.
Reg. Valv. No.
XXII, vol. 75.
fol. 232 ep.
1617.

Dilecto filio Johanni dicto Viphusen cano-
nico et scolastico ecclesie Tarbatensis. Probitatis merita
super quibus laudabile tibi perhibetur testimonium
nos inducent, ut personam tuam apostolice provisionis
munere prosequamur. Cum itaque canonicatus et pre-
benda ac scolastria ecclesie Tarbatensis quas venerabilis
frater noster Jacobus episcopus Orlieen. olim canonicus et
scolasticus eiusdem ecclesie, promotionis sue tempore
per nos facte de eo ad Orlieen. ecclesiam, tunc pastore
vacantem, in eadem Tarbaten. ecclesia obtinebat, per hu-
iusmodi promotionem et consecrationis munus apud
Iedem Apostolicam ab eo de mandato nostro susceptum,
apud Iedem Apostolicam ipsam vacare noscantur, mul-
tisque preter nos disponere potuerit, pro eo quod nos dum
ante vacationem huiusmodi canonicatus, prebendas, di-
gnitates, personatus, officia et alia beneficia ecclesiaste-
ca omnia apud dictam Iedem tunc vacantia, et in antea
vacatura donationi nostre duximus specialiter reser-
vanda, decernentes ex tunc irritum et inane, si securus su-
per hoc a quoquam quavis auctoritate scienter vol-

(I)

ignoranter contigerit attemptari. Nos volentes tibi hu-
iusmodi tuorum meritorum obtentu gratiam facere spe-
cialem canonicatum, prebendam et scolastram predi-
cios sic vacantes, cum plenitudine Juris Canonici ac
omnibus iuribus et pertinentiis suis apostolica tibi au-
toritate conferimus, et de illis etiam providemus decer-
nentes, prout est, irritum et inane si secus super hoc
a quoquam quavis autoritate scienter vel ignorantia at-
temptatum forsan est hactenus vel contigerit imposto-
rum attemptari. Non obstantibus quibuscumque statutis
et consuetudinibus contrariis eiusdem ecclesie iuramento,
confirmatione apostolica vel quamcumque firmitate alia
roboratis. Aut si aliqui apostolica vel alia quavis auto-
ritate in eadem ecclesia in canonicos sint recepti, vel
ut recipiantur insistant, aut si super provisionibus sibi
faciendis de canonicatibus, et prebendis, dignitatibus,
personatibus vel officiis in eadem ecclesia speciales, vel
de beneficiis ecclesiasticis in illis partibus generales di-
cte Sedis vel legatorum eius litteras impetrarint, etiam
si per eas ad inhibitionem, reservationem et decretum
vel alias quomodolibet sit processum, quibus omnibus
te in accusatione canonicatus et prebende ac scolastice
volumus anteferri, sed nullum per hoc eis quoad as-
spectionem canonicatum, prebendarum, dignitatum,
personatum, officiorum et beneficiorum praedictum
generari. Aut si eisdem episcopo et dilectis filiis

Capitulo

Capitulo Tarbatensi vel quibusvis alius communiter vel
divisim a dicta Yede sit indulatum quod ad receptionem
vel provisionem alicuius minime teneantur et ad id
comprelli non possint quodque de canoniciis et preben-
dis, dignitatibus, personatibus et officiis ipsius ecclesie
ac aliis beneficiis ecclesiasticis ad eorum collationem, pro-
visionem, seu quamunque aliam dispositionem co-
nivactum vel separatum spectantibus nulli valeat pro-
videre per litteras apostolicas non facientes plenam et
expressam ac de verbo ad verbum de indulto huic modo
mentionem, et qualibet alia prefatae Yedis indulgentia
generali vel speciali cuiuscumque tenoris existat, per quam
presentibus non expressam vel totaliter non insertam
effectus huicmodi gracie impediri valeat quomodo libet
vel differri, et de qua cuiusque toto tenore de verbo ad
verbum habenda sit in nostris litteris mentio specia-
lis. Aut si presens non fueris ad prestandum de obser-
vandis [statutis] et consuetudinibus ipsius ecclesie so-
litum iuramentum, dummodo in absentia tua per pro-
curatorem idoneum, et cum ad ecclesiam ipsam accesser-
is corporaliter illud prestes. Seu quod capella ^{mm} Sancto
Michaelis sitam in castro Odempe Tarbatensis dio-
cesis nosceris obtinere. Volumus autem quod postquam
huicmodi canonicatus, prefende ac scolastice fueris
pacifiam possessionem adeptus dictam capellam

(II)

quam ex tunc vacare decernimus, omnino dimittere
tenearis. Nulli etc. nostre collationis, provisionis, con-
stitutionis et voluntatis infringere etc. Datum Avinione
xij kal. iunii anno septimo.

In eodem modo: Venerabili fratri... episcopo Lubicien. et
dilectis filiis Bindo preposito Colonien. notario nostro ac..
decano Homburgen. Bremen. diocesis ecclesiarum salutem.
Probitatis merita etc. usque dimittere teneatur. Duocirca
mandamus quatenus vos vel duo, aut unus vestrum,
per vos vel alium, seu alios, eundem Johannem, vel procu-
rаторem suum eius nomine, in corporalem possessionem
canonicatus, prebende et scolastice ac iurium et pertinenti-
arum predictorum inductis auctoritate nostra et de-
fendatis inductum, amoto ab eis qualibet detentore, fa-
cientes cum vel dictum procuratorem pro ipsis ad can-
dem prebendam in prefata ecclesia in canonicum recipi
et in fratrem, et ad dictam scolasticam, ut est moris, admit-
ti, sibique de ipsorum canonicatus et prebende ac scola-
sticis fructibus, redditibus, preventibus, iuribus et obven-
tionibus universis integre responderi. Non obstantibus
omnibus supradictis. Seu si profatis episcopo et Capitulo
vel quibusvis aliis communiter vel dictum ab eadem sit
sede indulsum, quod interdicere, suspendere vel excommuni-
care non possint per litteras apostolicas non facientes plenam
et expressam ac de verbo ad verbum de indule huiusmodi
mentionem. Contradictores auctoritate nostra etc. Pat. ut
supra.

Archiv. Vatic.
Reg. Vatic. No.
XXII, vol. 76.
fol. 93,
ep. 258,
et 259.

v. 1
n. I
itus
s. B.
39
l. 3

cccc

Dilecto filio Engelberto electo Tarbatensi.

Suscepti cura regiminis assidua pulsat instantia men-
tem nostram, ut solicitudinis debitum ad quos univer-
sis orbis ecclesiis iugo apostolice servitutis astringimur
circa earum singulas enolvamus, sed de illis ecclesiis
propensius cogitare nos convenit, quas vacationum con-
spicimus expositas detrimentis, ut eis cum vacant, per
nostre prouidentie studium in pastores viri preficiantur
ydonei, qui sciant et possint eisdem ecclesiis ipsorum
gubernationi commissis preesse utiliter et prodesse.
Dudum siquidem ecclesia Tarbaten. per obitum bo. me.
Nicolai episcopi Tarbaten. pastoris solatio destituta,
tu preposite et directi filii Capitulum ecclie, vocatis
omnibus qui voluerunt, debuerunt et poterunt potue-
runt comode interesse, die ad eligendum prefixa, ut mo-
ris est, insimul convenientis et deliberantes in huiusmo-
di electionis negotio per viam procedere compromissi
dilectis filiis Florencio decano, Johanni custodi et Co-
dovio de Medebekhe canoniciis ecclie prefate provi-
dendi ea vice ipsi ecclie de se ipsis, vel aliis de

gremio eiusdem ecclie dumtanat per electionem canonicam
de pastore concessitis unanimiter liberam potestatem
usque ad certi temporis spatium duraturam. Ita quod post
quam de persona ydonea eligenda ipsi compromissarii
concordes existerent, unus eorundem compromissariorum
vice sua et aliorum collegarum suorum, ne non Capitu-
li prefatorum nomine personam ipsam elegeret in com-
muni, et electionem huiusmodi publicaret (sic). Predicti
namque compromissarii huiusmodi potestate recepta
secedentes in partem post deliberationem quam inter
se habuerant diligentem, demum in te in sacerdotio
et estate legitima constitutum direxerunt concorditer
vota sua, sive dictus decanus vice sua, et aliorum
collegarum atque Capituli predictorum ex potestate
sibi ab eis in hac parte, ut premittitur, tradita, te infra
idem spatium et tempus legitimum in episcopum Tar-
baten. elegit, et electionem huiusmodi sollempniter
publicavit, tuque infra tempus a iure statutum ipsi
electioni ad instantiam dictorum Capituli consensi-
sti, ac deinde quamquam notorium in partibus illis
existeret, quod venerabilis frater noster Fredericus ar-
chiepiscopus Rigenensis loci metropolitanus tunc esset,
prout et adhuc est, apud sedem apostolicam consti-
tutus, credens tamen quod in eisdem partibus esset
aliquis qui confirmandi electionem predictam ab eodem
archiepiscopo)

archiepisopon protestatem haberet ad Rigen. eccliam, loci
metropolitam, infra tempus debitum personaliter ac-
cessisti, ubi neminem invenisti, qui confirmandi electio-
nem ab eodem archiepisopo protestatem haberet. Nosque
interim confirmationem electionis eiusdem, et consecratio-
nem tuam nobis, et sedi apostolice duimus specialiter
reservandas. Et deinde cum propter hoc iter arripui-
ses ad sedem veniendi predictam huiusmodi nostra
reservatio ad tuam notitiam fide digna relatione per-
venit, tuque continuatis dictis ad sedem accessisti pre-
dictam, et tam tu per te ipsum, quam dicti Capitulum
per certos eorum procuratores et nuntios ad nos propte-
rea destinatos confirmari a nobis electionem huiusmo-
di, illius nobis presentato decreto humiliter postulasti.
Verum dicto archiepisopo afferente, quod tu olim ipsius,
et dictae Augensis ecclie fueras inde votus et quod
ipsum, et eandem Rigensem eccliam digna prout te-
nebaris non fueras reverentia prosecutus, et alias sibi et
sue sedi iniuriatus fueras, reverentia prosecutus, et
alias sibi et sue sedi ut dicebat, seque proinde electioni
predicte quam propterea dicebat invalidam opponen-
te, tuque coram nobis super premisis excusationes
et defensiones multimodas allegares. Nos causam
huiusmodi venerabili frati nostro Raynaldo episo-
po Ostiensi audiendam commisimus et nobis postmodum

referendam. Et tandem cum fuisset ad nonnullos actus
coram eodem episcopo Ostien. processum. Nos volentes oo-
casione huiusmodi dia protrahi provisionem dictae ecclae-
sie Tarbaten. dicto episcopo Ostiensi commissimus (410)
ut super premisiste et dictum archiepiscopum ad
unitatem pacis et concordie reducere prouuraret. ad
eodem Ostien. episcopo mediante amicibili inter te
et ipsum archiepiscopum concordia intervenit. Nisque
concordiam huiusmodi acceptantes. electionem eandem.
tueque persone merita per venerabilem fratrem
Vitalem episcopum Albaen. et dilectos filios nostros
Guillelmum tituli Taneti Ciriaci in Termis preslyte-
rum ac Neapolionem Taneti Adriani diaconum car-
tinales examinari fecimus diligenter. et facta nobis a
dictis episcopo Albaen. et cardinalibus super his
relatione plenaria et fidei. quia invenimus electionem
predictam de te persona ydonea. cui vite mundicia
morum elegantia litterarum scientia. circumspectio-
nis industria. et aliarum virtutum merita. prout
ex testimonius fidei nis accepimus laudabiliter
suffragantur. canonice celebratam. illam de fratrum
noscitorum consilio auctoritate apostolica confirma-
mus. tueque ipsi ecclesie Tarbaten. preficiimus in epi-
scopum et pastorem. curam et administrationem illius
tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie commit-

tendo.

tendo. In eo a quo universorum procedunt dona cari-
matum confidentes, quod gratia tibi faciente et coope-
rante divina dicta ecclesia per tuum ministerium
studiosum regetur salubriter et propere dirigetur.
Quocirca discretioni tue per apostolora tibi scripta
mandamus quatenus impositum tibi omnis a Domini-
no reverenter suscipiens, et devote supportans in am-
pliandis honoribus, et profectibus procurandis eiusdem
ecclie sic te gerere conprobabis utrasque sine inter-
missione sollicitum et fidelem quod Deo proprio dicta
ecclesia pastori utili et fructuoso administratori quu-
deat se commissam, tueque fame odor, ex tuorum ma-
tutis fructibus studiorum latentes diffundatur, tueque
preter eterne retributionis premium nostram ipsius
que sedis benedictionem et gratiam consequi uberioris
mercaris. Pat. Arivione ij kal. decembri anno octavo.

In eodem modo: Vilectis filis Capitulo ecclie Tar-
baten salutem. Suscepte cura etc. usque prospere diri-
getur. Quocirca discretioni vestre per apostolora scripta
mandamus quatenus eundem electum tanquam pa-
tronem et pastorem animarum vestiarum devote recipien-
tes et honeste tractantes, eis salubria monita et
mandata recipiatis humiliter ac officanter adim-
plore curretis, alioquin sententiam quem ipse rite tulerit
in rebelles ratam habebimus et faciemus usque ad

satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Datum:
ut supra.

In eodem modo: Vilectis filiis Clero civitatis et di-
cessis Tarbaten salutem. Suscepti cura etc. usque dirigetur.
Quocirca universitati vestre per apostolica scripta man-
damus quatenus eundem electum tamquam patrem
et pastorem etc. ut supra proxima usque in finem:
Dat. ut supra.

In eodem modo: Vilectis filiis populo civitatis et di-
cessis Tarbaten salutem. Suscepti cura etc. usque dirigetur.
Quocirca universitatem vestram rogamus, monemus et
hortamur attente per apostolica vobis scripta mandantes
quatenus prefatum electum devote recipientes, et honeste
tractantes, eiisque salubribus mandatis et monitis hu-
miliiter intendatis. Ita quod ipse in vobis devotionis
filios se recipere letetur, vosque in eo patrem habeatis
audire gratiosum. Dat. ut supra.

In eodem modo: Vilectis filiis universis vassallis
eccliesie Tarbaten salutem. Suscepti cura etc. usque di-
rigetur. Quocirca universitati vestre per apostolica
scripta mandamus quatenus eundem electum devote
recipientes et honorificentia debita prosequentes, eidem
fidelitatem solitam et consueta seruitia exhibere, ac
de iuribus et redditibus sibi a vobis debitibus integre respon-
dere curetis. Alioquin sententiam sive penam, quam
ipse

ipse spiritualiter et temporaliter rite tulerit in rebelles
ratam habemus et faciemus auctore Domino usque ad
satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Dat. ut
supra.

In eodem modo: Venerabili fratri.. archiepiscopo Bi-
gensi salutem. Ad cumulum tue cedit salutis et fame
si personas ecclesiasticas presertim pontificali dignitate
preditas divine propitiationis intuitu oportuni presi-
di ac favoris gratia prosequaris. Dudem siquidem ecclesia
Tarbaten. etc. usque dirigetur. Cum igitur ut idem ele-
ctus in commissa predicte Tarbaten. ecclesie sibi cura fa-
cilius proficiere valeat tuus favor eidem esse noscatur plu-
rimum oportunitus. fraternitatem tuam rogamus et hor-
tamur attente per apostolica tibi scripta mandantes qua-
tenus predictos electum et ecclesiam Tarbaten. habens pro no-
stra et dide sedis reverentia propensius commendatos in
ampliandis et conservandis iuribus suis; sic eundem ele-
ctum tui favoris presidio prosequaris, quod ipse tuo sufful-
tus auxilio in commissso sibi ecclesie Tarbaten. prefate
regimine se possit utilius exercere, tisque divinam mi-
sericordiam et benivolentiam predicte sedis exinde
valeas uberiorius promereri. Dat. ut supra.

< 47

[Volta.]

Venerabili fratri Engelberto episcopo Tarbatensi. Super Tarbatensi ecclesie, tunc vacanti, de persona tua de fratum nostrorum consilio et apostolice potestatis plenitudine duximus providendum preficientes te illi in episcopum et pastorem, tibi curam et administrationem illius in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo, prout in nostris confitimus super hiis litteris plenius continetur. Cum autem postmodum per venerabilem fratrem nostrum Bertrandum episcopum Tusculanum tibi fecerimus munus consecrationis impendi, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatenus ad predictam ecclesiam, sponsam tuam, cum nostre gratia benedictionis accedens, sic eam iuxta datam tibi a Deo prudentiam regere studeas facilius et prudenter, quod eadem ecclesia sub tui cura regiminis spiritualiter et temporaliter, annuente divina clementia, salutaribus proficiat incrementis, tisque proinde divinam ac apostolicę sedis et nostram gratiam uberiori consequi merearis. Datum Attinione vii idus decembris anno octavo.

Archiv. Vatic.
Reg. Vatic. No.
XXII, vol. 76.
fol. 93.
ep. 258.
et. 259.

Dilecto filio Engelberto electo Tarbatensi.

Yuscepti cura regiminis assidua pulsat instantia men-
tem nostram, ut solicitudinis debitum ad quos univer-
sis orbis ecclesiis iugo apostolice servitutis astringimur
circa earum singulas exolvamus, sed de illis ecle-
siis propensius cogitare nos convenit, quas vacationum
conspicimus expositas detrimentis, ut eis cum vacant,
per nostre providentie studium in pastores viri pre-
ficiantur ydonei, qui sciant et possint eisdem ecclesiis
ipsorum gubernationi commissis preesse utiliter et pro-
desse. Tudem siquidem ecclesia Tarbaten. per obitum
bo. me. Nicolai episcopi Tarbaten. pastoris solatio desti-
tuta, tu preposite et dilecti filii Capitulum ecclesie,
vocatis omnibus qui voluerunt, deliquerunt et potuerunt
comode interesse, die ad elizendum prefixa, ut moris
est, insimul concenistis et deliberantes in huiusmodo
electionis negotio per viam procedere compromissi
dilectis filiis Florencio decano, Johanni custodi et
Lodowico de Medebek canoniciis ecclesie prefate
providendi ea vice ipsi ecclesie de se ipsis, vel aliis

de gremio eiusdem ecclie dimitataat per electionem
canonicam de pastore concessisti unanimiter liberam
potestatem usque ad certi temporis spatium duratio-
ram. Ita quod postquam de persona ydonea eli-
genda ipsi compromissarii concordes existerent, unus
eorumdem compromissariorum vice sua et aliorum
collegarum suorum, neconon capituli prefatorum
nomine personam ipsam elegeret in communi, et
electionem huiusmodi plublicaret (sic). Predicti nam
que compromissarii huiusmodi potestate recepta se-
cedentes in partem post deliberationem quam inter
se habuerant diligentem, demum in te in sacerdotio
et etate legitima constitutum direxerunt concorditer
vota sua, sive dictus decanus vice sua, et aliorum
collegarum atque Capituli predicatorum ex potestate
sibi ab eis in hac parte, ut premittitur, tradita, te in-
fra idem spatium et tempus legitimum in episco-
pum Tarbaten elegit, et electionem huiusmodi sollem-
niter publicavit, tuque infra tempus a iure statu-
tum ipsi electioni ad instantiam dictorum Capituli
consensisti, ac deinde quamquam notorium in parti-
bus illis existeret, quod venerabilis frater noster Frede-
ricus archiepiscopus Rigenensis loci metropolitanus tunc
esset, prout et adhuc est, apud sedem apostolicam
constitutus, credens tamen quod in eisdem partibus
esset

eset aliquis qui confirmandi electionem predictam ab eo.
dem episcopo archiepiscopo potestatem haberet ad Rigensem
ecclesiam, loci metropoliticanam, infra tempus debitum
personaliter accessisti, ubi neminem invenisti, qui
confirmandi electionem ab eodem archiepiscopo potes-
tatem haberet. Nisque interim confirmationem electio-
nis eiusdem, et consecrationem tuam nobis, et sedi apo-
stolice duimus specialiter reservandas. Et deinde
cum propter hoc iter arripiasses ad sedem veniendi
predictam huiusmodi nostra reservatio ad tuam notori-
tiam fide digna relatione pervenit, tisque continuatis
dictis ad sedem accessisti predictam, et tam tu per te
ipsum, quam dicti Capitulum per certos eorum procura-
tores et nuntios ad nos propterea destinatos confirmari
a nobis electionem huiusmodi, illius nobis presentato
decreto humiliter postulastis. Verum dicto archiepisco-
po asserente, quod tu olim ipsius, et dicti Rigensis
ecclesie fueras inde votus et quod ipsum, et eandem
Rigensem ecclesiam digna prout tenebas non fueras
reverentia prosecutus, et alias sibi et sue sedi iniur-
riatus fueras, ut dicebat, seque proinde electione
predicte quam propterea dicebat invalidam oppa-
nente, tisque coram nobis super premissis excusatio-
nes et defensiones multimodas allegares. Nos cau-
sam huiusmodi venerabili fratri nostro Raynaldo

episcopo Ostiensi audiendam commisimus et fine de-
bito terminandam et nolis postmodum referendam.
Et tandem cum fuisset ad nonnullos actus coram eo-
dem episcopo Ostien. processum. Nos volentes occasio-
ne huissmodi diu protrahi provisionem dictae ecclae-
sie Tarbaten. dicto episcopo Ostensi commissimus (sic),
ut super premissis te et dictum archiepiscopum ad
unitatem pacis et concordie reducere procuraret, a
eodem Ostien. episcopo mediante amicabili inter te
et ipsum archiepiscopum concordia intervenit. Nosque
concordiam huissmodi acceptantes, electionem eandem,
tueque persone merita per venerabilem fratrem Vita-
lem episcopum Albanen. et dilectos filios nostros Guil-
helmum tituli Sancti Piriaci in Termis presbyterum
ac Neapolitionem Janeti Adriani diaconum cardinales
examinari fecimus diligenter, et facta nolis a dictis
episcopo Albanen. et cardinalibus super his relatione
plenaria et fidei, quia invenimus electionem pre-
dictam de te persona ydonea, cui vite mundicia mo-
rum elegantia litterarum scientia, circumspectionis
industria, et aliarum virtutum merita, prout ea te-
stimoniis fidei dignis accepimus laudabiliter suffra-
gantur, canonice celebratam, illam de fratum no-
strorum consilio auctoritate apostolica confirmamus,
tueque ipsi ecclesie Tarbaten. preficimus in episcopum
et

et pastorem, curam et administrationem illius tibi in
spiritualibus et temporalibus plenarie committendo.
In eo a quo universorum procedunt dona carismatum
confidentes, quod gratia tibi assistente divina favente
et cooperante divina dicta ecclesia per tuum ministere
rum studiosum regetur salubriter et prospere dire
getur. Quocirca discretioni tue per apostolica tibi
scripta mandamus quatenus impositum tibi onus a
Domino reverenter suscipiens, et devote supportans in
ampliandis honoribus, et projectibus procurandi eiusdem
ecclesie sic te gerere satagis sine intermissione soli
citum et fidelem quod Deo propicio dicta ecclesia pa
stori utili et fructuoso administratori gaudeat se
commissam, tueque fame odor, ex tuorum maturos
fructibus studiorum latius diffundatur, tueque pre
ter eterne retributionis premium nostram ipsiusque
sedis benedictionem et gratiam consequi uberioris me
nearis. Dat. Avinione vi kal. decembbris anno octavo.

In eodem modo: dilectis filiis Capitulo ecclesie Tar
baten. salutem. suscepisti una eti. usque prospere dire
getur. Quocirca discretioni vestre per apostolica scripta
mandamus quatenus eundem electum tanquam patrem
et pastorem animarum vestrarum devote recipientes
et honeste tractantes, eius salubria monita et manda
ta recipiatis humiliter ac efficaciter adimplere cu

retis, aliquin sententiam quam ipse rite tulerit in
rebelles ratam habebimus, et faciemus auctore Domi-
no usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter
observari. Dat. ut supra.

In eodem modo: Dilectis filiis Clero civitatis et dio-
cesis Tarbaten. salutem. Suscepti cura etc. usque diri-
getur. Quocirca universitatē vestre per apostolica scrip-
ta mandamus quatenus eundem electum tamquam
patrem et pastorem etc. ut supra proxima usque
in finem. Dat. ut supra.

In eodem modo: Dilectis filiis populo civitatis et dio-
cesis Tarbaten. salutem. Suscepti cura etc. usque dirige-
tur. Quocirca universitatē vestram rogamus, mone-
mus et hortamur attente per apostolica volis scripta
mandantes quatenus prefatum electum devote recipien-
tes, et honeste tractantes, eiusque salubribus mandatis
et monitis humiliter intendatis. Ita quod ipse in
volis devotionis filios se recipere letetur, vosque in
eō patrem habeatis assidue gratiosum. Dat. ut supra.

In eodem modo: Dilectis filiis universis vassallis
ecclesie Tarbaten. salutem. Suscepti cura etc. usque
dirigetur. Quocirca universitati vestre per apostolica
scripta mandamus quatenus eundem electum devot-
te recipientes et honorificentia delita prosequen-
tes, eidem fidelitatem solitam et consueta servitu

exhibere

exhibere, ac de iuribus et redditibus sibi a nobis debitis
integre respondere curatis. Alioquin sententiam sive
penam quam ipse spiritualiter et temporaliter rite
tulerit vel statuerit in rebelles ratam habebimus et fa-
ciemus auctore Domino usque ad satisfactionem condi-
gnem inviolabiliter observari. Dat. ut supra.

In eodem modo. Venerabili fratri... archiepiscopo
Dicens salutem. Ad cumulum tue cedit salutis et
fame si personas ecclesiasticas presertim pontificali
dignitate predictas divine propiciacionis intuitu opon-
tuni presidii ac favoris gratia prosequaris. Dudum
siquidem ecclesia Tarbaten. etc. usque dirigetur. Cum
igitur ut idem electus in commissa predicte Tarbaten.
ecclesie sibi cura facilius proficere valeat tuus favor
eidem esse noscatur plurimum oportunus. fraternita-
tem tuam rogamus et hortamur attente per apostoli-
ca tibi scripta mandantes quatenus predictos electum
et ecclesiam Tarbaten. habens pro nostra et dictae sedis
reverentia propensius commendatos in ampliandis et
conservandis iuribus suis, sic eundem electum tui fa-
voris presidio prosequaris, quod ipse tuo suffultus anni-
lio in commissso sibi ecclesie Tarbaten. prefata regimi-
ne se possit utilius exercere, tisque divinam mis-
ericordiam et benivolentiam predicte sedis exinde
valeas uberiorius promereri. Dat. ut supra.

Venerabili fratri Engelberto episcopo Tarba-
tensi. Nuper Tarbatensi ecclesie, tunc vacanti, de per-
sona tua de fratrum nostrorum consilio et apostolice
potestatis plenitude duximus providendum pre-
ficientes te illi in episcopum et pastorem, tibi curam
et administrationem illius in spiritualibus et tempo-
ralibus plenarie committendo, prout in nostris con-
fectis super hiis litteris plenius continetur. Cum au-
tem postmodum per venerabilem fratrem nostrum
Bertrandum episcopum Tusulanum tibi fecerimus
munus consecrationis impendi, fraternitati tue per
apostolica scripta mandamus quatenus ad predictam
ecclesiam, sponsam tuam, cum nostre gratia benedictio-
nis accedens, sic eam iuxta datam tibi a Deo pruden-
tiam regere studeas feliciter et prudenter, quod eadem
ecclesia sub tui cura regiminis spiritualiter et tem-
poraliter, annuente divina clementia, salutaribus
proficiat inorementis, tisque proinde diuinam ac apo-
stolicę sedis et nostram gratiam uberiori consequi
meraris. Datum Avinione vij idus decembri anno
octavo.

Archiv. Vatic.
 Reg. Vatic. 10.
XXII, vol. 76,
fol. 107 ep.
301.

Dilecto filio Berardo dicto Tuererdine canonico Tarbatensi salutem. Suffragantia tibi merita probitatis super quibus laudabile tibi testimonium perhibetur rationabiliter nos inducunt, ut ad personam tuam apostolice provisionis denteram extendamus. Horum igitur consideratione volentes tibi gratiam facere specialem canonicum ecclesie Tarbatensis cum plenitudine Iuris Canonici apostolica tibi auctoritate conferimus et de illo etiam prouidemus, prebendam vero, si qua in dicta ecclesia vacat ad presens, vel cum vacaverit, quam tu per te vel procuratorem tuum ad hoc specialiter constitutum infra unius mensis spatium postquam tibi, vel eidem procuratori vacatio illius innotuerit duxeris acceptandam, conferendam tibi post acceptationem huiusmodi, cum omnibus iuribus et pertinentiis suis donationi apostolice reservamus, stricte inhibentes venerabili fratri nostro... episcopo et dilectis filiis Capitulo Tarbaten. seu illi vel illis ad quem, vel ad quos in dicta ecclesia canonicorum receptio et prebendarum collatio, provisio vel queris alia dispositio pertinet communiter vel divisim, ne de illa interim etiam ante acceptationem huiusmodi nisi post-

quam eis constituerit quod tu vel procurator predictus illam
nolueritis acceptare, disponere quoquo modo presumant;
ac decernentes etc... [Omissis]. Aut quod plebanatum
eccliesie Tanoti Johannis Tarbatensis nosceris obtinere.
Seu si presens non fueris etc... Dat. Arinione xiiij kal.
Januarii anno octavo.

In eodem modo: Dilectis filiis.. abbati monasterii
de Valkana Tarbaten diocesis et.. preposito ac Johanni
de Montelongo canonico eccliesie Osilien salutem etc...
[Omissis]. Dat. ut supra.

Archiv. State
Reg. State. Dr.
xxx. vol. f. 6
fol. 107 ap.
302

Dilecto filio Berardo dicto Suerordine canonico Tarbatensi salutem. Suffragantia tibi merita probitatis super quibus laudabile tibi testimonium perhibetur rationabiliter nos inducunt, ut ad personam tuam apostolice provisionis tenteram extendamus. Horum igitur consideratione voluntas tibi gratiam facere specialem canonicum ecclesie Tarbatensis cum plenitudine Juris Canonici apostolica tibi auctoritate conferimus et de illo etiam providemus, prebendam vero, si qua in dicta ecclesia vacat ad prevene, vel cum vacaverit, quem tu per te vel procuratorem tuum ad hoc specialiter constitutum infra unius mensis spatium postquam tibi, vel eodem procuratori tuo varatus illius innotuerit duneris acceptandam, conferendum tibi post acceptationem huiusmodi, cum omnibus iuribus et pertinentiis suis donationi apostolice reservamus districte inhibentes venerabili fratre nostro episcopo et dilectis filiis Capitulo Tarbaten. seu illi vel illis ad quem, vel ad quos in dicta ecclesia canonico rum recepta, et prebendarum collatio, proxima vel quavis alia dispositio pertinet communiter vel dividitur, unde illa interim tiam ante acceptationem huiusmodi mis

postquam eis constiterit quod tu vel procurator predi-
ctus illam nolueritis acceptare, disponere quoquo
modo presumant; ac decernentes etc.... [Omissis].
Aut quod plebanatum ecclesie Sancti Johannis
Tarlatensis nosceris obtinere. Tenui si presens non fue-
ris etc.... Dat. Avinione xiiij. kal. Iuniorum anno
octavo.

In eodem modo: dilectis filiis.. abbati mona-
sterii de Valkana Tarlaten. diocesis et.. preposito
ac Johanni de Montelongo canonico ecclesie Osilien-
salutem. etc.... [Omissis]. Dat. ut supra.

71

Archiv. Vatic.
Reg. Vatic.
N. XXII vol.
76 fol. 108,
ep. 305.

Dilecto filio Johanni nato dilecti filii Be-
donis dicti Las canonico et scolastico ecclesie Tarba-
tensis. Tue merita probitatis super quibus apud nos
laudabili testimonio commendaris exposcunt, ut
ad personam tuam apostolice provisionis denteram
extendamus. Cum itaque canonicatus et prebenda
ac scolastria ecclesie Tarbaten., quos venerabilis frater
noster Jacobus episcopus Osilien., olim eiusdem ecle-
sie canonicus et scolasticus in ipsa ecclesia promo-
tionis tempore per nos facte de ipso ad Osilien. tunc
vacantem ecclesiam obtinebat, per promotionem eam
dem et consecrationis munus, sibi de mandato nostro
apud apostolicam sedem impensum; apud sedem
eandem vacare noscantur ad presens, de quibus nul-
lus preter nos disponere potest, pro eo quod nos du-
cemus ante vacationem huiusmodi omnes canonica-
tus et prebendas ac etiam dignitates, personatus et
officia ceteraque beneficia ecclesiastica cum cura vel
sine cura, tunc apud dictam sedem quomodocum-
que vacantia et in antea vacatura collatione et dispo-
sitione nostre specialiter reservantes decrevimus ex

en tunc irritum et inane si securus super his a quoquam
quavis auctoritate scienter vel ignorantiter contingere
attemptari. Nos volentes premissorum intuitu gra-
tiam tibi facere specialem canonicatum et preben-
dam ac scolasticam predictos, sic vacantes, cum ple-
nitudine Juris Canonici; ac omnibus iuribus et per-
tinentias suis apostolica tibi auctoritate conferimus
et de illis etiam providemus; decernentes etc... [Omis-
sis]. Dat. Attinione xiiij kal. Januarii anno octavo.

In eodem modo: Dilectis filiis.. abbatii monaste-
rii de Valkana Tarbaten. diocesis et.. preposito ac
magistro Johanni de Montelongo canonico ecclesie
Osiliens. salutem. Merita probitatis etc... [Omissis].
Dat. ut supra.

Archiv Vaticani
Reg. Vaticana
T. XXII, vol.
76 fol. 108,
ep. 305.

Dilecto filio Johanni nato dilecti filii Bedonis
dicti Gas canonico et scolastico ecclesie Tarbatensis. Tue
merita probitatis super quibus apud nos laudabiliter testi-
monio commendaris exponunt, ut ad personam tuam
apostolice provisionis denteram extendamus. Cum ita
que canonicatus et prebenda ac scolastica ecclesie Tarbaten,
quos venerabilis frater noster Jacobus episcopus Osiliens.,
olim eiusdem ecclesie canonicus et scolasticus in ipse
ecclesia promotionis tempore per nos facte de ipso ad Osi-
lien. tunc vacantem ecclesiam obtinebat, per promoto-
nem eandem et consecrationis munus, sibi de mandato
nostro apud apostolicam sedem impensum, apud sedem
eandem vacare noscantur ad presens, de quibus nullus
preter nos disponere potest, pro eo quod nos dudum an-
te vacationem huiusmodi omnes canonicatus et preben-
das ac etiam dignitates, personatus et officia ceteraque
beneficia ecclesiastica cum cura vel sine cura, tunc
apud dictam sedem quomodocumque vacanta et in
antea vacatura collationi et dispositioni nostre specia-
liter reservantes decrevimus ex tunc irritum et inane-
ri secus super his a quoquam quavis autoritate scienter
vel ignoranter contingere attemptare. Nos volentes pre-

missorum intuitu gratiam tibi facere specialem canonica-
tum et prebendam ac nolastriam predictos, sic vacantes,
cum plenitudine Juris Canonici, ac omnibus iuribus et per-
tinentius suis apostolica tibi auctoritate conferimus et de
illis etiam providemus; decernentes et cetero... [Omissis].
Dat. ab initio xiiij Kal. Januarii anno octavo.

In eodem modo: Dilectis filiis.. abbati monasterii
de Valkana Tarbaten. diocesis et.. preposito ac magi-
stro Johanni de Montelongo canonico ecclesie Osiliens.
salutem. Merita probitatis et cetero... [Omissis]. Dat.
ut supra.

Archiv. Valio
Reg. Valio. No.
XXII, vol. 89,
fol. 304,
ep. 798.

Venerabili fratri Engelberto episcopo Tarbatensi:

Personam tuam tuis exigentibus meritis speciali benivolentia prosequentes, illa tibi libenter concedimus per que te alii reddere valeas gratiosum. Cum itaque si cut accepimus scolastria ecclesie Tarbaten cum canonico et prebenda ipsius ecclesie sibi annexis, quos quoniam Johannes de Quinque domibus, olim ipsius ecclesie scolasticus, dum viveret in ipsa ecclesia obtinebat, per ipsius obitum, qui apud sedem apostolicam diem clausit exterritum apud sedem ipsam vacare noscauntur ad presentes, nullusque proter nos de ipsis disponere potuerit ne que posset, pro eo quod nos diu ante vacationem huiusmodi omnes personatus dignitates personatus et officia, canonicatus et prebendas ceteraque beneficia ecclesiastica tanto apud sedem predictam vacantia, et imposterum vacante ratione collationi et dispositioni nostre reservantes decreverimus ex tunc irritum et inane si secus super hinc a quo quamquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingat imposterum attemptari. Nos tua^m volentes onorare personam fraternitati tue conferendi haec vice auctoritate nostra dictam scolastriam cum canonicatu

et prebenda predictis sibi annexis, cum plenitudine Iuris Canonici, ac omnibus iuribus et pertinentiis suis personae ydonee, etiam aliud beneficium ecclesiasticum obtinenti de qua tibi visum fuerit expedire, ac induendi parte, vel alium seu alios personam ipsam, vel procuratorem suum eius nomine in corporalem possessiōnem scolastrie ac canonicatus et prebende ac iurium et pertinentiarum ipsorum, et inductam etiam defendendi, amoto ab eis quolibet detentore, ac faciendi personam eandem, vel procuratorem predictum pro ea, ad dictam sacristiam, ^{^(31)} prout est moris admitti, et ad prebendam ipsam in eadem ecclesia in canonicum recipi et in fratrem etc.... [Omissis] Dat. A. unione xy kal. Januarii anno tertio decimo.

77

Archiv. Vatic.
Reg. Vatic. 70.
XXII, vol. 89
fol. 304,
ep. 798.

Venerabili fratri Engelberto episcopo Tarba-
tensi. Personam tuam tuis exigitibus meritis speciali be-
nignitate benivolentia prosequentes, illa tibi libenter con-
cedimus per que te alius reddere valeas gratiosum. Cum
itaque sicut accepimus scolastria ecclesie Tarbaten. cum
canonicatu et prebenda ipsius ecclesie sibi annexis, quos
quondam Johannes de Buinquedomibus, olim ipsius ecole-
sie scolasticus, dum viveret in ipsa ecclesia obtinebat, per
ipsius obitum, qui apud sedem apostolicam diem clausit
extremum, apud sedem ipsam vacare noscantur ad pre-
sens, nullusque preter nos de ipsis disponere potuerit ne
que possit, pro eo quod nos dia ante vacationem huiusmodi
omnes personatus dignitates personatus et officia, canonica-
tus et prebendas ceteraque beneficia ecclesiastica tunc apud
sedem predictam vacantia, et imposterum vacatura col-
lationi et dispositioni nostre reservantes decrevimus ex
tunc irritum et inane si securus super huius a quoquam
quavis auctoritate scienter vel ignoranter contingere
impostorum attemptari. Nos tuam volentes onorare perso-
nam fraternalitati tue conferendi hac vice auctoritate
nostra dictam scolastram cum canonicatu et pre-

benda predictis sibi annexis, cum plenitudine Juris Cano-
niici, ac omnibus iuribus et pertinentiis suis personae ydo-
nee, etiam aliud beneficium ecclesiasticum obtinente de
qua tibi visum fuerit expedire, ac inducendi parte, vel
alium seu alios personam ipsam, vel procuratorem suum
eius nomine in corporalem possessionem scolariae ac ca-
nonicatus et prebende ac iurium et pertinentiarum ipso-
rum, et inductam etiam defendendi; amoto ab eis quo-
libet detentore, ac faciendi personam eandem, vel procu-
ratorum predictum pro ea, ad dictam sacristiam (^{sic!}) prout
est moris admitti, et ad prebendam ipsam in eadem ec-
clesia in canonicum recipi et in fratrem etc. [Omissis].

Dat. Avinione xy kal. Januarii anno tertio decimo.

Archiv. Vatis
Eugen. IV.
Introitus et
exitus P. ab
vol. 390,
fol. 30.

Introitus mensis decembris Mccccxxxij. Rome.

Pro parte com-
munis servitii
ecclie Osilien. A. locutio[n]ens habuit, recipiente dicto f. a domino
patet libro sa[eculari] episcopo Osilien pro parte sui communis servitii
litionum j. fol. florenos auri de Camera quadrage[t]os, per ma-
secundo LXXXI. nus Francisci de Albertis. — — — — — f. cccc.
Concordat. Rosel
lus.

Archiv. Vaticano
Eugen. IV.
Introitus et
exitus P. A.
vol. 390.
fol. 30

Intraytus mensis decembris Mccccxxij. Rome.

Pro parte com-
muniis servitii
ecclie Osilien.
patet libro sa-
lutarium j. fol.
seundo Lxxxxj.
Concordat. Rosel-
lus.

Picta die [viii dii mensis] prefatus dominus
A. locumtenens habuit, recipiente dicto F. a domino
episcopo Osilien. pro parte sui communis servitii
florenos auri de Camera quadrungentos, per ma-
nus Francisci de Albertis — — — f. cccc.

Archiv. Vatic.
Eugen IV.
Introit. et exit.
tus, vol. 408
fol. 145 b°

Exitus mensis octobris Mccccxliij:

Pro Re do pa-
tre domino
Johanne epi-
scopo Oulien.

Piricia

Die xxviii eiusdem prefatus dominus A. episcopu-
sus thesaurarius de mandato, et per manus, ut supra
[per manus venit viri domini Francisci de Padua] dedit
dowit 2. de et solvit Re do in xpo patri domino Johanni episcopo Oul-
ien. pro suis expensis, fiendis in duobus mensibus, cum
quatuor equis eundo ad partes Musie, Livonie, Pomeranie,
et ad certa alia loca profactis summi d. n. pape, ut appa-
ret per mandatum factum die xxiiij eiusdem, flor. auri
similes octuaginta — — — — — f. LXXX.

Archiv. Vatic.
Eugen. IV
Introit. et epi-
tis, vol. 408,
fol. 145 t.

Exitus mensis octobris Mccccxliij.

En.

*Pro Re do pa-
tre domino
Johanne epi-
scopo Osilien.
dovuit L. de
Piscia.*

*Die xxviii eiusdem prefatus dominus b. episcopus
thesaurarius de mandato, et per manus, ut supra [per me-
nus venit] viri domini Francisci de Padua] dedit et solvit
Re. do in xpo patri domino Johanni episcopo Osilien. pro suis
expensis fiendis in duobus mensibus, cum quatuor equis, cum
do ad partes Prusie, Livonie, Pomeranie, et ad certa alia loca
pro factis I. mi. d. n. pape, ut apparat per mandatum fa-
ctum die xxiiij eiusdem, flor. auri similes octuaginta — f. L xxx.*

Archiv. Vatic.	tunc	two
Reg. Vatic.	b.	sist.
Eugen. IV.	V,	so.
vol. 372,	9,	
fol. 81.	t. ^o	o o t?

Eugenius et Universis et singulis ad quos pre-
 sentes nostre littere pervenerint salutem obt. Cum venerabilis
 frater noster Johannes episcopus Osilien. de Romana Curia ad
 nonnullas mundi partes de presenti habeat se conferre, et
 ad eamdem postmodum curiam redditurus. Nos cipien-
 tes eundem episcopum cum xij personis tam equestribus
 quam pedestribus, valisiis, rebus et bonis suis quibuscumque
 in cuncto, stando et redeundo, plena ubique securitate, im-
 munitate et favorable tractatione gaudere, universitatem
 vestram et vestrum singulos requirimus et hortamur in Do-
 mino, subditis vero et officialibus nostris, ac gentium armige-
 rarum capitaneis ad nostra et Romane Ecclesie stipendia ubi-
 libet militantibus districte, preciendo mandamus, quatinus
 ipsum episcopum, cum personis, equis, valisiis ac rebus predictis
 per nostra et vestra territoria, passus, portus, pontes, flami-
 na et loca quelibet, tam per mare, quam per terram absque
 solutione alicuius angarii, perangarii, fundinarii vel galelle
 aut alterius oneris cuiuscumque indisti vel indicendi exa-
 ctione, ire, stare, redire pro nostra et Iedis Apostolice reve-
 rentia libere permittatis, nec ei, et personis predictis, in re-
 bus et bonis eorum inferatis molestiam, iniuriam vel

dien.

offensam, aut aliam noxiam novitatem, nec ab aliis quantum
in vobis fuerit permittatis inferri, quin potius eundem episcopum
cum omni benivolentia benigne recipientes et pertractantes, sibi
de seruo transitu, scorta et salvo conductu sic liberaliter provi-
dere curretis, quod vestra exinde devotio apud nos et Redem ipsam
merito veniant commendanda. Presentibus post unum annum
a data presentium computandum minime valituras. Datum
Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominice Mcccc
xxxij tercio Idus novembris pontificatus nostri anno secundo.

Collationata per me Ab. de Perusio.

tit. - tit.
t. sist.
V. ro.
9. 138.
t.o. -

dien.

offentam, aut aliam noxiam novitatem, nec ab aliis quantum
in vobis fuerit permittatis inferri, quin potius eundem episcopum
cum omni benivolentia benigne recipientes et pertractantes, tibi
de seruo transitu, scorta et salvo conductu sic liberaliter provi-
dere curretis, quod vestra exinde devotio apud nos et Iedem ipsam
merito veniant commendanda. Presentibus post unum annum
a data presentium computandum minime valituras. Datum
Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominice Mcccc
xxxij tercio Idus novembris pontificatus nostri anno secundo.

Collationata per me Ab. de Perusio.

Archiv. Vatic.	tunc.
Reg. Vatic.	t.o.
Eugen. IV.	t.
vol. 372,	ist.
fol. 81.	o.

Eugenius etc. Universis et singulis ad quos
 presentes nostre littere pervenerint salutem etc. Cum venera-
 bilis frater noster Johannes episcopus Osilien. de Romana Curia
 ad nonnullas mundi partes de presenti habeat se conferre,
 et ad eamdem postmodum curiam redditurus. Nos cupien-
 tes eumdem episcopum cum xij personis tam equestribus
 quam pedestribus, valisiis, rebus et bonis suis quibuscumque in-
 eundo, stando et redeundo, plena ubique securitate, gaudere
 immunitate et favorabili tractatione gaudere, universitatem
 vestram et vestrum singulos requirimus et hortamur in Domi-
 no, subditis vero et officialibus nostris, ac gentium armigerarum
 capitaneis ad nostra et Romane Ecclesie stipendia ubilibet
 militantibus districte precipiendo mandamus, quatinus ipsum
 episcopum, cum personis, equis, valisiis ac rebus predictis per no-
 stra et vestra territoria, passus, portus, pontes, flumina et loca
 quolibet, tam per mare, quam per terram absque solutione
 alienius angarii, perangarii, fundinarii vel gabelle aut al-
 terius oneris solutione cuiuscumque iudicii vel indicendi
 exactione, ire, stare, redire pro nostra et Iedis Apostolice
 reverentia libere permittatis, nec ei, et personis predictis
 in rebus et bonis eorum inferatis molestiam, iniuriam vel

offensam, aut aliam noniam novitatem, nec ab aliis quan-
tum in vobis fuerit permittatis inferri, quin potius eundem
episcopum cum omnibus benivolentia benigne recipientes et pertra-
stantes tibi de seculo transtuta, scorta et salvo conductu si soli-
beraliter providere curetis, quod vestra exinde devotio apud nos
et sedem ipsam merito veniant commendanda. Presentibus
post unum annum a data presentium computandum minime
valitatis. Datum Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis
dominice Mcccc xxxij tercio Idus novembbris pontificatus nostri
anno secundo.

Collationata per me A. de Perusio.

tit.
t.
V,
9,
t.
—

ben.

Aroliv. Vatic.	tunc.	teo.
Reg. Vatic.	t.	ist.
Eugen. IV,	V,	c.
vol. 370,	9,	t.
fol. 118.	t.	t.

Eugenius.

Dilecte fili salutem etc. Cum ecclesie Osilien-

nuper pastoris solatio destitute de persona venerabilis fra-
tris nostri Johannis episcopi Osilien. presentium exhibitoris,
de venerabilium fratrum nostrorum Sancte Romane Ecclesie
cardinalium consilio et assensu duxerimus providendum, pre-
fiendo eumdem inibi in episcopum et pastorem. Existimam-
tes eidem ecclesie tam in spiritualibus, quam temporalibus
de sufficienti et ydoneo episcopo et pastore providisse, prout
per nostras patentes litteras inde confectas, poteris latius
intueri. Hoc tamur in Domino attente devotionem tuam,
quatenus eumdem Johannem episcopum tam circa adipi-
scendam dicte ecclesie possessionem, quam circa fructum
et proventum eiusdem perceptionem, ipsamque etiam eccl-
esiam, sue cure commissam, pro nostra et Apostolice Sedis
reverentia suscipias favorabiliter recommissos. En quo pre-
fatus episcopus tue devotionis presidio fultus valeat. Deo
proposito, tam in spiritualibus quam temporalibus feliciter
prosperari. Datum Rome etc. xij^a decembris anno se-
cundo pontificatus nostri.

Archiv. Vatic. t. 1.
 Reg. Vatic. t.
 Eugen. IV V
 vol. 370, 9.
 fol. 118 t.
t. 1.
ist.
to.
o.t?

Eugenius.

Dilecte fili salutem etc. Cum ecclesie Osilien.

nuper pastoris solatio destitute de persona venerabilis fra-
 trii nostri Johannis episcopi Osilien. presentium exhibitoris,
 de venerabilium fratrum nostrorum Sancte Romane Ecclesie
 cardinalium consilio et assensu duxerimus providendum
 preficendo eundem inibi in episcopum et pastorem. Existi-
 mantes eidem ecclesie tam in spiritualibus, quam tempora-
 libus de sufficienti et yolone episcopo et pastore proridisse, mouit
 per nostras patentes litteras inde confectas, poteris latius intue-
 ri. Mortamur in Domino attente devotionem tuam, quatenus
 eundem Johannem episcopum tam circa adipiscendam
 diote ecclesie possessionem, quam circa fructum et proven-
 tum eiusdem perceptionem, ipsamque etiam ecclesiam,
 sue cure commissam, pro nostra et Apostolice Sedis re-
 verentia suscicias favorabiliter recommissos. Ex quo prefa-
 tus episcopus tue devotionis presidio fultus valeat, nos
 proprio, tam in spiritualibus quam temporalibus felici-
 citer prosperari. Datum Rome etc. xiiij^a decembris anno
 secundo pontificatus nostri.

Archiv. Vatic.
Reg. Vatic.
Nicolai V.
Vol. 389,
fol. 126 t.^o

de Veneto.

Nicolaus episcopus servus servorum Dei. dilecto filio nobili viro Frederico juniori marchioni Brandenburg. salutem etc. Probata devotionis tue sinceritas, quam erga Deum et sanctam Ecclesiam matrem tuam gerere comprobaris, spem nobis indubiam pollicetur, quod in enquerendis que ipsius Ecclesie decus et honorem concernunt, impendes auxilium, consilium et favorem. Dudum siquidem felicis recordationis Eugenius papa iiii, predecessor noster, venerabilem fratrem nostrum Johannem Osilien. episcopum ecclesie Osilien., tunc pastoris solatio destitute, de consilio sancte Ro. Ecclesie cardinalium, et apostolice plenitudine protestatis prefecit in episcopum et pastorem, curam et administrationem ipsius ecclesie sibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo, et deinde quidam Ludolfus in reprobum sensum datus, prefatam ecclesiam, nullo sibi canonico titulo suffragante, temeritate propria occupavit indebitate et iniuste, ac in illa se intrusit temere et de facto, fecitque et facit quominus idem Johannes episcopus illam pacifice assequi posset, in anime sue periculum, Sedis Apostolice validendum, ac ipsius Johannis iniuriam, et non modicum detrimentum. Et quamquam idem predecessor, cum in humanis ageret, et successive nos, qui dioto predecessore, sicut Domino placuit, sublato de meo, eidem divina dispositione successimus, divisas super ase

unctione possessionis huiusmodi pro dicto episcopo litteras scripsit
 annus. Nichil minus, ratore ritrancie procurante, ac ipsius Se-
 tolli protertia ac malignitate causantibus, prefatus episcopus
 nondum integrum omnium bonorum dictae ecclesie possessio-
 nem adeptus est. Et quoniam hec eadem heresim quandam
 de autoritate Sedis apostolice sapere, et honorem prefate
 Sedis cum iniuria Creatoris ledere dinoscuntur. Nos qui cum
 fidelibus, presertim ecclesiasticis prelatis, ne in suis iuri-
 bus opprimantur, ex iniuncte nobis servitutis officio debitores
 existimus, non volentes, prout nec debemus hec equa mente
 sub dissimulatione transire, nobilitatem tuam requirimus
 ut hortamur attente, quatenus ob honorem Dei, intuitu iuste-
 tiae et nostri contemplatione, ut dictus episcopus possessionem
 omnium bonorum prefate ecclesie pacifice assequatur operam
 adhibeas, ut plene confidimus, efficacem, prebensi auxi-
 lium, consilium et favorem in premisis, et circa ea ne-
 cessaria et oportuna. Ita quod idem episcopus tuo fultus
 presidio, Deo proprio, assequi valeat quod debite, et honeste
 affectat, ac tibi exinde a Deo premium et a nobis condigna
 proveniat actio gratiarum. Natum Rome apud Sanctum
 Petrum anno etc. millesimo quadringentesimo quadragesi-
 monono prudie kal. maii pontificatus nostri anno tertio

A. de Presentis.

Archiv. Vatic.
Reg. Vatic.
Nicolai V.
Vol. 389,
fol. 126 b.
tunc
ist.
to.
ot.
vici.

rk. Nroto.

Nicolaus episcopus servus servorum Dei. Dilecto
filio nobili viro Frederico iuniori marchioni Brandenburgensis. salu-
tem etc. Probata devotionis tuae sinceritas, quam erga Deum et san-
ctam Ecclesiam matrem tuam gerere comprobaris, spem nobis in-
dubiam pollicetur quod in esequendis que ipsius Ecclesie decesset
honorem concernunt, impendas auxilium, consilium et favorem.
Radum tamen felicis recordationis Eugenius papa viii, pre-
decessor noster, venerabilem fratrem nostrum Joannem Osilien-
episcopum ecclesie Osilien, tunc pastoris solatio destitute de
consilio sancte Ro. Ecclesie cardinalium, et apostolice plenita-
tine protestatis prefecit in episcopum et pastorem, curam et
administrationem ipsius ecclesie sibi in spiritualibus et tempo-
ralibus plenarie committendo, et deinde quidam Ludolfus in
reprobum sensum datus, prefatam ecclesiam, nullo sibi canonico
titulo suffragante, temeritate propria occupavit indebet et iniu-
ste, ac in illa se intrusit temere et de facto, fecitque et facit
quominus idem Joannes episcopus illam pacifice assequi possit,
in anime sue periculum, sedis apostolice vilipendium, ac ipsius
Joannis iniuriam, et non modicum detrimentum. Et quamquam
idem predecessor, cum in humanis ageret, et successore nos, qui
dicto predecessore, sicut Domino placuit, sublato remedio de me-
dio, eidem divina dispositione successimus, divisas super ase-

utione possessionis huiusmodi pro dicto episcopo litteras scriptas
 eam. Nichilominus, satore Kiranie procurante, ac ipsius Ludol-
 fi potestia ac malignitate causantibus, prefatus episcopus non
 dum integrum omnium bonorum dictae ecclesie possessionem adoptau-
 it. Et quoniam per eadem heresim quandam de auctoritate
 eius apostolice sapere, et honorem prefate Sedis cum iniuria Crea-
 toris ledere dinoſuntur. Nos qui cunctis fidelibus, presertim ecclesie
 rum prelatis, ne in suis iuribus opprimantur ex iniuncte nobis
 virtutis officio debitores existimus, non volentes, prout nec debe-
 mus per equa mente sub dissimulatione transire, nobilitatem
 tuam requirimus et hortamur attente, quatenus ob honorem Dei,
 intuitu iustitiae et nostri contemplatione, ut dictus episcopus pos-
 sessionem omnium bonorum prefate ecclesie pacifice aequatuer
 operam adhibeas, ut plene confidimus, effiacem, probens ei auxi-
 lium, consilium et favorem in premissis, et circa ea necessaria et
 oportuna. Ita quod idem episcopus tuo fultus presidio, Deo pro-
 pitiis, assequi valeat quod debite, et honeste affectat, ac tibi exim-
 de a Deo premium, et a nobis condigna proveniat actio gratiarum.
 Datum Rome a^{postoli Petri} Sanctum anno octavo millesimo quadrage-
 tesimo quadragesimono nono pridie kal. maii pontificatus nostri
 anno tertio.

A. de Crescentiis.

Vatis
 tio. Vi-
 vi, vol.
 fol.

Archiv. Vatic.
Reg. Vatic. Ni-
colai V. vol.
389. fol.
129.

Nicolaus etc. Carissimo in Christo filio nostro Carolo regi
et illustris salutem etc. Duoniam ex debito pastoralis officii
quosque fideles potissimum cathedralium ecclesiarum antistites,
fratres et coepiscopos nostros in suis iuribus confore astringimus,
non sine mentis displicantia, iterato accepimus venerabilem fra-
trem nostrum Iohannem Osiensem episcopum, ad ecclesiam Osi-
ensem, septennio iam exacto, per felicis recordationis Eugenium
papam iij predecessorem nostrum, de fratribus suorum tunc tan-
te Romane Ecclesie cardinalium consilio et apostolice plenitudi-
ne potestatis debite, canoniceque promotum, pravis cuiusdam
Ludolfi (sic) in dicta ecclesia Osiensem propria temeritate in-
tensi operibus, machinationibus et obstinatione causantibus,
integralm ipsius ecclesie possessionem nondum fuisse adeptum;
de quo non modicum admiramur, cum id plurimum in offen-
sam omnium Creatoris, Romane Ecclesie vilipendium ac Sedis
Apostolice contemptum, neconon ecclesie Osiensem predicte, et gregis
sibi crediti, qui presentia et instructione pastoris tanto tempore
carcerunt, cedat evidentissimum detrimentum. Et licet nos per
alias nostras litteras bone memorie Cristoforo, tunc regi Dacie pre-
decessori tuo, qui dum in humanis ageret, dicti Ludolfi protectionem
suscepisse, vel saltem ipsum in dicta ecclesia intrusum manute-
nere videbatur, cum non posset sine Dei offensa, et anime sue dam-

> 1 <

nationem illum qui nullum ius habet, sed de facto prefatam et
 causam occuparet, et causam iniustam fuerit in prejudicium et
 periculum animarum protegere vel tueri, quod idem Johanni
 episcopo assistet favoribus oportuni portati fuerimus, prout in
 predictis, ac diversis aliis super eadem re, etiam cum expressione
 mandati venerabilibus fratribus nostris Pomeranien. (sic), Sam-
 bien., Warmien., Cirronien. et Bevalien. episcopis, ac dilecto filio
 Corvato magistro hospitalis Beate Marie Theotonicorum Se-
 roslimitan. directis litteris plenius continetur. Buia tamen
 idem Cristoforus sicut Domino placuit, debitum nature perso-
 lit, res usque adeo protelata est nec plenarium sortita effe-
 tum. Verum quia idem Ludolfus serenitatem tuam quenadmo-
 dum et eiusdem predecessores hactenus nititur suillare, ut
 tuitionem et defensionem ipsius iniuste suscipiens ipse in suis
 maleficiis valeat gloriari. Eapropter eandem serenitatem tuam
 rogamus et requirimus ac propensius hostiamur in Domino qua-
 tenus pro honore Altissimi. Sedis quoque predice reverentia et
 nostra complacentia singulari ac iusticie debito omnem vigi-
 lem operam cum effectu, prout credimus et speramus impen-
 das, ut ipse Johannes verus episcopus, abique ulteriori dilatatione
 temporis omni impedimento cessante, predice Osilien. ecclesie
 possessionem plenariam libere et pacifice assequatur. En hoī
 enim laus Deo, animarum salus, Apostolice Sedis gloria, et tue
 serenitatis honor a hague plura bona sequentur. Speramus
 nam in Domino, quod in hoc et aliis nostrum et Apostolice Sedis

honorem.

honorem, ac prefate domane Ecclesie decus concernentibus tua
serenitas sese promptissimam, et obsequiosam exhibebit, sic
que nos ad omnia honesta, tue serenitati grata promptos
et paratos semper esse conperies. Dat. Rome apud Sanctum
Petrum anno octo millesimo quadringentesimo quadragesimo
nono pridie Kal. Maii pontificatus nostri anno tertio.

A. de Crescentiis

> u <

Archiv. Vatic.
Reg. Vatic.
Nicolai V.
vol. 389,
fol. 1^h. 9.

✓ d. Nov. 1.

Nicolaus etc. Carissimo in xp̄o filio Carolo re-
gi & h[ab]etic illustri salutem etc. Duoniam ex debito pastoralis of-
ficii quosque fideles potissime cathedralium ecclesiarum anti-
stites, fratres et coepiscopos nostros in suis iuribus conforvere astrin-
gimur, non sine mentis dispuientia, iterato accepimus venera-
bilem fratrem nostrum Joannem Osilien. episcopum, ad ecclesiam
Osilien. septennio iam exacto, per felicis recordationis Eugenium
papam iij predecesorem nostrum, de fratum suorum tunc
sancte Romane Ecclesie cardinalium consilio et apostolice pleni-
tudine protestatis debite, canonicęque promotum, pravis cuius-
dam Ludolfi (sic) in dicta ecclesia Osilien. propria temeritate
intensi operibus, machinationibus et obstinatione causantibus,
integrā ipsius ecclesie possessionem nondum fuisse adeptum;
de quo non modicum admiramur, cu[m] id plurimum in offen-
sam omnium Creatoris, Romana Ecclesie vilipendium ac Sedis Apo-
stolice contemptum, ne[n]or ecclesie Osilien. predice, et gregis sibi
crediti, qui presentia et instructione pastoris tanto tempore carue-
runt, cedat evidentissimum detrimentum. Et hoc nos per alias
nostras litteras bone memorie Cristoforo, tunc regi Dacie predece-
ntri tuo, qui dum in humanis ageret, dicti Ludolfi protectionem susce-
pisse, vel saltem ipsum in dicta ecclesia intrusum manutenerere
videbatur, cum non posset sine Dei offensa, et anime sue dan-

71<

nationem, illum qui nullum ius habet, sed de facto prefatam
 ecclesiam occuparet, et causam iniustam foveret in preiu-
 dium et periculum animarum protegere vel tuari, quod idem
 Johanni episcopo assisteret favoribus oportuniis hortati fuerimus,
 prout in predictis, ac diversis aliis super eadem re, etiam cum
 expressione mandati venerabilibus fratribus nostris Ponazzanien., (sic)
 Tambien., Warmien., Cirronien. et Nevalien. episcopis, ac dilecto
 filio Corrado magistro hospitalis Beate Marie Thethomorium
 Jerosolimitan. directis litteris plenius continetur. Buia tamen idem
 Christoforus sicut Domino placuit, debitum nature persoluit, res
 usque adeo protelata est nec plenarium sortita effectum. Vt
 rum quia idem Ludolffus serenitatem tuam quemadmodum
 et eiusdem predecessores hactenus nititur sigillare, ut tuitis-
 nem et defensionem ipsius iniuste suscipiens ipse in suis ma-
 lefactis valeat gloriari. Ex propter eandem serenitatem tuam
 rogamus et requirimus ac propensius hortamur in Domino
 quatenus pro honore Altissimi, Sedis quoque predice reveren-
 tia et nostra complacentia singulari ac instite debito om-
 nem vigilem operam cum effectu, prout credimus et speramus
 impendas, ut ipse Johannes verus episcopus, absque ulterio-
 ri dilatione temporis omni impedimento cessante, predicte
 Osilien. ecclesie possessionem plenariam libere et pacifice
 assequatur. Ex hoc enim laus Deo, animarum salus, Aposto-
 lice Sedis gloria, et tue serenitatis honor aliquae plura bona
 sequentur. Speramus enim in Domino, quod in hoc et aliis
 nostrum et Apostolice Sedis honorem, ac prefate Romane

Ecclesiae

Ecclesie decaus concernentibus tua serenitas sese non prom-
ptissimam, et obsequiosam exhibebit, sicque nos ad omnia
honesto, tue serenitati grata promptos ac paratos semper esse
comperies. Dat. Romae apud Sanctum Petrum anno eti. millesi-
mo quadringentesimo quadragesimono nono pridie Kal. Maii
pontificatus nostri anno tertio.

A. de Crescentius.

Ecclesie deus concernentibus tua serenitas sese non prom-
ptissimam, et obsequiosam exhibebit, sicque nos ad omnia
honesta, tue serenitati grata promptos ac paratos semper esse
comperies. Dat. Rome apud Sanctum Petrum anno eti. millesi-
mo quadragesimo quarto nono pridie Kal. Maii
pontificatus nostri anno tertio.

A. de Crescentius.

Archiv. Vaticano
Reg. Vaticano
Nicolai V
vol. 410,
fol. 277r.

superuentus.

Nicolaus etc. Venerabili fratre archiepiscopo
Rigen. salutem etc. Copiosa Sedis Apostolice clemencia recur-
rentibus ad eam cum humilitate filii post excessum veniam
denegare non consuevit, presertim dum penitentia ducti
divinam maiestatem, quam multipliiter offenderunt, per-
piam et devotam cordis confectionem placare conantur. Cum
itaque sicut pro parte venerabilis fratris nostri Johannis epi-
scopi Osilien., et dilecti filii Ludolphi etiam pro episcopo Osilien.
x gerentis, peticio continebat dudum inter eos super ecclesia Osilien.
orta materia questionis plurima exinde prelia et homicidia ac
diversa scandala subsecuta fuerint, in grave animarum, tam
clericorum quam laicorum ibidem interessencium preindictum,
maxime quia ipse Ludolphus et eius complices et sequaces man-
data apostolica et aggravationis ac reaggravationis Apostolice
Sedis contempnere presumpserunt, excommunicationis et interdi-
cti sentencias et alias censuras et penas damnabiliter incurren-
do. Cum autem sicut eadem peticio subiungebat, tam Johan-
nes et Ludolphus, quam etiam clerici et laici prefati de pre-
missis ab intimis doleant, at optimam inter eos fecerint con-
cordiam, pro parte ipsorum nobis fuit humiliter supplica-
tum, ut super his de opportuno absolutionis remedio pro-
videre de benignitate apostolica dignaremur. Nos agitur

(1)

qui cunctos christi deales ad penitenciam redeentes paterna semper
 caritate complectimur, volentes eos favoribus prosequi gratiosis, hu-
 iusmodi supplicationibus inclinati, paternitati tue per aposto-
 lia scripta committimus et mandamus quatinus Ludolphum
 unusque eius complices et sequaces huiusmodi; aut eidem Ludolphi
 quomodolibet adherentes, seu causam ipsius Ludolphi publice vel
 occulte contra mandata apostolica forentes etiam si clerici vel laici;
 aut seculares vel regulares cuiuscumque status, gradus vel condi-
 tionis existant, ab omnibus et singulis excommunicationum, su-
 spensionum, aggravationum et reaggravationum et interdicti
 sententias, censuris atque penis, quibus tam a iure, quam ab ho-
 mine promulgatis irretiti fuerint, auctoritate apostolica, per te
 vel alium seu alias tenore presentium pro hac vice dumtaxat
 absolvas, iniuncta sibi pro modo culpe penitentia salutari; et
 aliis que de iure fuerint iniungenda; ac si clerici fuerint secum
 super irregularitate, si quam huiusmodi sententias, censuris
 et penis, vel earum aliqua ligati, missas et alia divina officia
 celebrando, aut se illis immiscendo, quomodolibet contraherint, ut
 ipsi quecumque beneficia ecclesiastica, cum cura et sine cura,
 etiam si dignitates fuerint retinere et pacifice possidere va-
 leant, auctoritate predicta dispenses, omnemque inhabilitatis
 et infamiae maculam premissorum occasione contractam abo-
 leas; si vero laici vel vasalli dictae ecclesie existant, ipsos et
 eorum heredes et successores, qui alias iure ad successionem bo-
 norum et feudorum ex testamento, vel alias ab intestando vo-
 landi sint ad successionem huiusmodi et quecumque hono-
 res

res et dignitates, exemptiones bona, iura, iurisdictiones et
 actus legitimos, neconon alias in integrum et pristinum sta-
 tum, in quo ante huinsmodi commissa crimina, excessus et
 delicta erant totaliter restitutas et reponas; super quibus om-
 nibus et singulis plenam et liberam tibi, et cibilibet presbytero
 ydones a te ad hec deputando, plenam et liberam harum serie
 concedimus facultatem. Non obstantibus premisis ac constitutioni-
 bus et ordinationibus apostolicis, neconon ecclesiistarum in quibus bene-
 ficia prefata fuerint, statutis et consuetudinibus, iuramento, confir-
 matione apostolica aut quavis alia firmitate corroboratis, etiam si
 de ipsis eorumque totis tenoribus presentibus habenda foret men-
 tis specialis. Datum Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis
 dominice millesimo quadrageentesimo quadragesimo nono
 kal. decembri pontificatus nostri anno tercio.

G. de Nuvoloni
 Coll. S. Cousin.

G. de Castilione.

(9)

Archiv-Vaticano
 Reg. Vatic.
 Nicolai V
 Vol. 410,
 fol. 277 t.
 oto

Trapezuntius Nicolau etc. Venerabili fratri archiepiscopo
 Rigen. salutem etc. Copiosa Sedis Apostolice clemencia recurren-
 tibus ad eam cum humilitate filii post excessum veniam
 denegare non consuevit. presertim dum penitentia ducti divi-
 nam maiestatem, quam multipliciter offenderunt, per quam
 et devotam cordis constrictio[n]em placare conantur. Cum itaque
 sicut pro parte venerabilis fratris nostri, ^{mannis} episcopi Osilien. et
 dilecti filii Ludolphi etiam pro episcopo Osilien. se gerentis, pe-
 tris continebat dudum inter eos super ecclesia Osilien. orta, ma-
 teria questionis plurima exinde prelia et homicidia ac diversa
 scandala subsecuta fuerint, in grave animarum, tam clerico-
 rum quam laicorum ibidem interessencium preiudicium, ma-
 xime quia ipse Ludolphus et eius complices et sequaces man-
 data apostolica et aggravationis ac reaggravationis Apostolice
 Sedis contempnere presumpserunt, excommunicationis et inter-
 dicti sentencias et alias censuras et penas damnabiliter in-
 currendo. Cum autem sicut eadem peticio subiungebat, tam
 Johannes et Ludolphus, quam etiam clerici et laici prefati
 de premissis ab intimis doleant, ac optimum inter eos fecerint
 concordiam, pro parte ipsorum nobis fuit humiliter supplica-
 tum, ut super his de opportuno absolutionis remedio provide-
 re de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur qui cunctos

(1)

Archiv-Vaticano
 Reg. Vatic.
 Nicolai V
 vol. 410,
 fol. 277 t.
 st.

Tropaeontius

Nicolaus etc. Venerabili fratri archiepiscopo

Rigen. salutem etc. Copiosa Iedis Apostolice clemencia recurren-
 tibus ad eam cum humilitate filii post excessum veniam
 denegare non consuevit, presertim dum penitentia ducti divi-
 nam maiestatem, quam multipliciter offenderunt, per quam
 et devotam cordis constrictionem placare conantur. Cum itaque
 sicut pro parte venerabilis fratris nostri, ^{mannis} episcopi Osilien, et
 dilecti filii Ludolphi etiam pro episcopo Osilien se gerentes, pe-
 ticio continebat dudum inter eos super ecclesia Osilien orta, ma-
 teria questionis plurima exinde prelia et homicidia ac diversa
 scandala subsecuta fuerint, in grave animarum, tam clero-
 rum quam laicorum ibidem interessendum preiudicium, ma-
 xime quia ipse Ludolphus et eius complices et sequaces man-
 data apostolica et aggravationis ac reaggravationis Apostolice
 Iedis contemnere presumpserunt, excommunicationis et inter-
 dicti sentencias et alias censuras et penas damnabiliter in-
 currendo. Cum autem sicut eadem peticio subiungebat, tam
 Johannes et Ludolphus, quam etiam clerici et laici prefati
 de premissis ab intimis doleant, ac optimum inter eos fecerint
 concordiam, pro parte ipsorum nobis fuit humiliter supplica-
 tum, ut super his de opportuno absolutionis remedio provide-
 re de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur qui cunctos

(1)

Archiv-Vaticano
 Reg. Vatic.
 Nicolai T
 vol. 410,
 fol. 277 t.
 oto

Trapezuntius Nicolau etc. Venerabili fratri archiepiscopo
 Rigen. salutem etc. Copiosa Iedis Apostolice clemencia recurren-
 tibus ad eam cum humilitate filii post excessum veniam
 denegare non consuevit, presertim dum penitentia ducti divi-
 nam maiestatem, quam multipliciter offendebant, per quam
 et devotam cordis constrictio[n]em placare conantur. Cum itaque
 sicut pro parte venerabilis fratri nostri ^{Thomis} episcopi Osilien. et
 dilecti filii Ludolphi etiam pro episcopo Osilien. se gerentis, pe-
 ticio continebat dudum inter eos super ecclesia Osilien. orta, ma-
 teria questionis plurima exinde prelia et homicidia ac diversa
 scandala subsecuta fuerint, in grave animarum, tam clericico-
 rum quam laicorum ibidem interessencium preiu dicium, ma-
 xime quia ipse Ludolphus et eius complices et sequaces man-
 data apostolica et aggravationis ac reaggravationis Apostolice
 Iedis contempnere presumpserunt, excommunicationis et inter-
 dicti sentencias et alias censuras et penas damnabiliter in-
 currendo. Cum autem sicut eadem peticio subiungebat, tam
 Johannes et Ludolphus, quam etiam clerici et laici prefati
 de premissis ab intimis doleant, ac optimum inter eos fecerint
 concordiam, pro parte ipsorum nobis fuit humiliter supplica-
 tum, ut super his de opportuno absolutionis remedio provide-
 re de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur qui cunctos

(1)

27
 ppiates ad penitentiam redeentes paterna semper caritate
 complectimur, volentes eos favoribus prosequi gratiosos, huiusmodi
 applicationibus inclinati, fraternitati tue per apostolica scripta
 committimus et mandamus quatenus Ludolphum omnesque eius
 complices et sequaces huiusmodi, aut eidem Ludolphi quomodolibet
 adherentes, seu causam ipsius Ludolphi publice, vel occulte contra
 mandata apostolica facientes etiam si clerici vel laici, aut secula-
 res vel regulares cuiuscumque status, gradus vel conditionis exi-
 stant, ab omnibus et singulis excommunicationum, suspensionum,
 aggravationum et reaggravationum et interdicti sententias, censuris
 et penis atque penis, quibus tam a iure, quam ab homine pro-
 mulgatis irretiti fuerint, auctoritate apostolica, per te vel alium
 seu altero tenore presentium pro hac vice sumtaxat absolvas,
 iniuncta sibi pro modo culpe penitentia salutari, et alias que de
 iure fuerint iniungenda, ac si clerici fuerint secum super irregu-
 laritate, si quam huiusmodi sententias, censuris et penis, vel ea-
 rum aliqua ligati, missas et alia divina officia celebrando, aut
 se illis immiscendo, quomodolibet contraherint, ut ipsi quecum
 que beneficia ecclesiastica, cum cura et sine cura, etiam si di-
 gitates fuerint retinere et pacifice possidere valeant, auctorita-
 te predicta dispenses, omnemque inhabilitatis et infamie ma-
 velam premissorum occasione contractam aboleas; si vero lai-
 ci vel vasalli dite ecclie fuerint existant, ipsos et eorum heredes
 et successores qui alias iure ad successionem bonorum et feu-
 rum ex testamento, vel alias ab intestato vocandi sint ad

(successionem)

pmissionem huiusmodi et quecumque honores et dignitates, excep-
 tiones, bona, iura, iurisdictiones et actus legitimos, necnon alias
 in integrum et pristinum statum, in quo ante huiusmodi com-
 missa orimina, excessus et delicta erant totaliter restituas
 et reponas; super quibus omnibus et singulis plenam et liberam
 tibi ac uilibet presbytero ydoneo a te ad hec deputando, ple-
 nam et liberam harum serie concedimus facultatem. Non
 obstantibus premissis ac constitutionibus et ordinationibus
 apostolicis, necnon ecclasiarum in quibus beneficia prefata fue-
 rint, statutis et consuetudinibus, iuramento, confirmatione apo-
 stolica aut quavis alia firmitate roboratis etiam si de ipsis
 eorumque totis tenoribus presentibus habenda foret mentio spe-
 cialis. Datum Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis
 dominice millesimo quadragesimo quodagesimono nono kal.
 decembri pontificatus nostri anno tercio.

G. de Nuvoloniis.

Coll. G. Cousin.

L. de Castilione.

((n))

Archiv. Vaticano
 Reg. Vaticano
 Nicolai V
 vol. 410.
 fol. 278 t. 40. o. t.

Procurantus. Niclaus etc. Venerabili fratri archiepiscopo Osiliensi salutem etc. Inter cetera quibus ex suscepti regiminis onere humeris nostris a superne providentia maiestatis imposito nos actentos esse decet ad hoc potissimum ex paternae caritatis officio curam gerimus assiduam, ut nostris preciisque temporibus omnes ecclesie presertim cathedrales, earumque prelati ne non universi christifideles, quantum cum Deo possumus pace et tranquillitate fruantur, et hiis que propterea ad lites sedandas at scandalata penitus extirpanda processisse percepimus, ut illibata consistant oportunum apostolice confirmationis auxilium adhibeamus. Sane pro parte venerabilis fratris nostri Iohannis episcopi Osilien. et dilecti filii Ludolfphi pro episcopo Osilien. se gerentis, nobis nuper exhibita peticio continebat quod cum dudum inter eos super ecclesia Osilien. quam idem Iohannes ad eum, prefatus vero Ludolphus ad se ipsum spectare asserabant, prout asserunt, materia questionis orta fuisset, et plurima exinde melia et homicidia ac diversa scandala fuerint subsecuta, tandem Iohannes et Ludolphus prefati ad certam inter eos concordiam devenerunt, et inter alia ut concordia huiusmodi per nos et Iedem Apostolicam approbaretur, statuerunt et ordinaverunt, prout in eorum articulis et conventionibus dicitur latius contineri. Quare pro parte Iohannis

Rudolfi predictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut
 concordiam prefatam acceptare et confirmare, ac alias super hoc op-
 portune providere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur
 stendentes quod concordia parve res crescunt, et discordia maxime
 dilabuntur, ne non pacem et tranquillitatem quietem inter Iohan-
 nem et Rudolphum prefatos totamque illam patiam vigore de-
 siderantes, ac scandalis ipsis obviare cupientes, fraternitati tue de-
 ma in hiis et aliis plenam in Domino fiduciam obtinemus, per apo-
 stolica scripta committimus et mandamus quatinus de premissis
 omnibus et singulis, ac eorum circumstantiis universis te diligenter
 informes, et si per informationem huiusmodi ita esse reppereris,
 super quo tuam conscientiam oneramus, prefatam concordiam ac
 omnia et singula in concordia huiusmodi contenta, ac inde secunda
 auctoritate apostolica approbes et confimes, supplexaque omnes
 defectus, si qui intervenerint in eisdem, prout noveris expedire.
 Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis ac
 dictis ecclesie statutis et consuetudinibus etiam iuramento, con-
 firmatione apostolica aut quavis alia firmitate roboratis cete-
 risque contrariis quibuscumque. Dat. ut supra [Rome apud
 Sanctum Petrum anno etc. millesimo quadringentesimo quadra-
 geimumono kal. decembris pontificatus nostri anno tertio].
 X
 X
 V. de Nuvoloniibus.
 Coll. G. Cousin.

v. Vatio.
 Vatio.
 Iai V.
 410.
 278 b.
 9 t.
 ——————
 sien.

L. de Castilione.

Archiv. Vatic.
Reg. Vatic.
Nicolai V.
vol. 410,
fol. 278 b.

Acto
sist.
eo.
st.
ilien.

Superuentus.

Nicolaus etc. Venerabili fratri archiepiscopo Bi-
ensi salutem etc. Inter cetera quibus ex suscepti regiminis onere
humoris nostris a superne maiestatis providentia maiestatis im-
posito nos actentos esse decet ad hoc potissimum ex patrone carita-
tis officio curam gerimus amidiam, ut nostros preciue temporibus
omnes ecclesie presertim cathedrales, earumque prelati necnon
universi & pifideles, quantum cum Deo possumus, pace et tranqui-
litate fruantur, et hiis que propterea ad lites sedandas ac scan-
dala penitus extirpanda processisse percepimus, ut illibata con-
sistant opportunum apostolice confirmationis auxilium ad his
beamus. Tane pro parte venerabilis fratris nostri Johannis epi-
scopi Osilien. et dilecti filii Ludolfphi pro episcopo Osilien. se ge-
rentis, nobis nuper exhibita peticio continebat, quod cum dudum
inter eos super ecclesia Osilien, quam idem Johannes ad eum,
prefatus vero Ludolphus ad se ipsum spectare asserabant, prout
asserunt, materia questionis orta fuisset, et plurima exinde prelia
et homicidia ac diversa scandala fuerint subsecuta, tandem John-
nes et Ludolphus prefati ad certam inter eos concordiam deve-
nerunt, et inter alia ut concordia huiusmodi per nos et Sedem
Apostolicam approbaretur, statuerunt et ordinaverunt, prout
in eorum articulis et conventionibus dicitur latius continetur.
Duare pro parte Johannis et Ludolfphi predictorum nobis

fuit humiliter supplicatum, ut concordiam prefatam acceptare et confirmare, ac alias super hoc opportune prouide re de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur attenden tes quod concordia parve res crescent, et discordia maxime dilabuntur, neconon pacem et quietem inter Iohannem et Ludolphum prefatos totamque illam patriam vigore devi brantes, ac scandalis ipsis obviare cupientes, fraternitate tue, de qua in hiis et aliis plenam in Domino fiduciam obti nemus, per apostolica scripta committimus et mandamus quatinus de premissis omnibus et singulis, ac eorum circum stantis universis te diligenter informes, et si per informatio rem huiusmodi ita esse reppereris, super quo tuam con scientiam oneramus, prefatam concordiam ac omnia et sim gula in concordia huiusmodi contenta, ac inde secuta auctoritate apostolica approbes et confirmes, supplexque omnes defectus, si qui interwenerint in eisdem, prout noveris expedire. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis ac dictae ecclesie statutis et consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione apostolica aut quavis alia firmitate corroboratis ceterisque contrariis quibuscumque. Dat. ut supra [Romae apud Sanctum Petrum anno eto millesimo quadri gentesimo quadragesimonono Kal. decembbris pontificatus nostri anno tertio].

V. de Nuvoloni
 Coll. S. Cousin.

L. de Castilione.

Vatic.	100
tran.	ist.
i. IV.	40.
175,	6 t.
263 t.	
To de Reate.	
ilien.	

4)

Archiv. Vatic.
Reg. Pateran.
Eugenius IV.
Vol. 375,
fol. 263 t.

An. Eugenius etc. Venerabilibus fratribus archie^{psie} = inde Reate.

piscopo Florentin. et Warmien. ac Tambien. episcopis salu-
tem etc. Exhibita nobis pro parte dilecti filii Johannis Grove^(sic)
electi Osilien. peticio continebat, quod licet olim de persona
sua ecclesie Osilien. tunc per obitum bone memorie Johan-
nis episcopi Osilien. extra Romanam Curiam defunctorum vacan-
ti auctoritate apostolica provisum, ac ipse illi in episcopum
et pastorem prefectus fuisset canonice; tamen dilectus filius
Gudolphus Grove, qui se gerit pro canonico et thesaurario
dictae ecclesie, falso asserens dictam ecclesiam ad se spectare
at provisioni et perfectioni huiusmodi contra iusticiam se
opponens, impediret prout impedit, ac fecit et facit quoni-
mus provisio et prefectio predictae debitum sortite fuerint
et sortiantur effectum, seque in dicta ecclesia intrusit, ac
illam occupavit et detinuit, prout detinet indebito occu-
patam, fructus percipiens ex eadem. Ortaque propterea
inter Johannem et Gudolphum prefatos super dicta ecclesia
et illius occasione, materia questionis, nos causam huiusmodi
non obstante quod de sui natura ad eandem curiam legitime
devoluta, ac apud eam tractanda et finienda non esset, vene-
rabi fratri nostro Antonio episcopo Ostien. ad instantiam
ipsius Johannis audiendam commisimus et fine debito ter-

< I >

3
 ito
 ran.
 IV
 5,
 3 t.
 —
 eate
 ilien

minandam, qui cognitis illius meritis, et habito super hiis
 iuribus cum peritis, per suam diffinitivam sententiam pro-
 nunciarit, decrevit et declaravit, prout hec omnia in libello
 pro parte ipsius Johannis, in huiusmodi causa exhibito, peti-
 to fuerant, provisionem et perfectionem predictas, ac quemque
 que inde scuta fuisse et esse canonica, sumique debuisse et
 libere sortiri effectum, necnon prefatam ecclesiam ad cundem
 Johannem spectasse et pertinuisse, ac spectare et pertinere de iur-
 ie, sibique cum omnibus iuribus et pertinentiis suis adiudi-
 candum fore, et adiudicavit, ac prefato Ludolpho nullum in di-
 ta ecclesia, seu ad eam ius competuisse sive competere, ipsum
 ne Ludolphum ab occupatione et detentione ecclesie iurium
 que et pertinentiarum predictorum amovendum fore, et amo-
 vit, necnon ipsum Johannem in illorum corporalem posses-
 sionem ponendum et induendum fore ac posuit, et induxit,
 oppositiones quoque, intrusiones, occupationes, detentiones, usur-
 pationes et impedimenta fuisse et esse temeraria, illicita, inde-
 lita, iniusta ac de facto presumpta, necnon dicto Ludolpho
 super illis ac prefata ecclesia perpetuum silentium imponen-
 dum fore et imposuit, ipsumque Ludolphum in fructibus
 a tempore intrusionis huiusmodi citra perceptis, et in expen-
 sis in dicta causa legitime factis condemnandum fore et
 condemnavit, illarum taxatione sibi imposterum reservata.
 Et subsequenter prefatus Antonius episcopus expensas huiusmo-
 di in octuaginta florenis auri de Camera bona et iusti pon-
 deris

deris provida moderatione tanavit, procuratoris ipsius Joha-
 nis super expensis eisdem iuramento secuto, prout in ins-
 trumento publico, inde confecto, ipsius Antonii episcopi sigillo
 munito, dicatur plenus contineri. Cum autem sicut eadem
 peticio subiungebat, idem Johannes dubitet, quod lice huic
 modi, sic indecisa, pendente, aut interim aliqui alii in dicta
 ecclesia se intrusarent, vel imposterum intudant pro parte
 ipsius Johannis nobis fuit humiliter supplicatum, ut super hunc
 ubi de oportuno remedio proridere de benignitate apostolica di-
 gnaremur. Nos itaque huicmodi supplicationibus inclinati
 paternitati vestre per apostolica scripta mandamus quate-
 nus vos vel duo, aut unus vestrum, per vos vel alium seu alios
 premissa executioni debite demandantes, eundem Johannem,
 vel procuratorem suum eius nomine, in corporalem possessio-
 nem ecclesie iuriumque et pertinentiarum preditorum, amo-
 to exinde Ludolpho prefato, indicatis auctoritate nostra, et
 defendatis inductum, facientes ipsum Johannem, vel dictum
 procuratorem pro eo, ipsius ecclesie pacifica possessione gaude-
 re, sibique de ipsius ecclesie fructibus, redditibus, preventibus,
 iuriis et obventionibus universis integre responderi, et de pre-
 dictis perceptis fructibus ac florenorum summa pro expensis
 eisdem iuxta prefati instrumenti earundem condemnationis
 et taxationis tenorem plenam et debitam satisfactionem im-
 pendit. Et insuper ad executionem presentium etiam contra
 intrusos et intrudendos eosdem quoad possessionem dum

< II >

Taxat ipsius ecclesie dicto Johanni tradendam, eadem auctori
 tate procedatis, perinde ac si sententia huiusmodi contra eos
 lata foret. Et nichilominus legitimis super hiis per vos ha
 bendas servatis processibus, eos quotiens expedierit, aggravare cu
 retis. Contradictores per censuram ecclesiasticam etc. Invoca
 to ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Non obstat
 te si dicto Ludolpho, vel quibusvis alio communiter vel diu
 sim a Sede Apostolica sit indulxum, quod interdic, suspendi
 vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non
 facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de in
 dulso huiusmodi mentionem. Dat. Florentie anno Incarna
 tionis dominice millesimo quadringentesimo quadragesimo quar
 to nonis decembris anno decimo. An. xvij de Adria.

tit.	tit.
ran.	ist.
IV.	40.
5,	3 t.
—	0 t.
eate	iken.

Archiv. Vatic.
Reg. Lateran.
Eugenii IV
Vol. 375,
fol. 263r.

stic.
ist.
to.
o.
ot?

Eugenius etc. Venerabilibus fratribus archie-^{zo de Reate}

An. piscope Florentin. et Warmien. ac Lambien. episcopis salutem
et. Exhibita nobis pro parte dilecti filii Johannis Preub^(sic)
electi Osilien. peticio continet, quod licet omnia de persona sua
ecclesie Osilien. tunc per obitum bone memorie Johannis episco-
pi Osilien. extra Romanam Curiam defuncti vacanti auctorita-
te apostolica provisum, ac ipse illi in episcopum et pastorem
prefectus fuisset canonice, tamen dilectus filius Ludolphus Grove,
qui se gerit pro canonico et thesaurario dictae ecclesie, falso asserens
dictam ecclesiam ad se spectare, ac provisioni et perfectioni hu-
iusti modi contra iusticiam se opponens, impedivit prout impedit,
ac fecit et facit quominus provisio et prefectio predicte debitum
sortite fuerint et sortiantur effectum, sequi in dicta ecclesia intra-
sit, ac illam occupavit et detinuit, prout detinet indebita occu-
patam, fructus peripiens ex eadem. Ortaque propterea inter
Johannem et Ludolphum prefatos super dicta ecclesia et illius
occasione, materia questionis, nos causam huiusmodi non obstan-
te quod de sui natura ad eandem curiam legitime devoluta,
ac apud eam tractanda et finienda non esset, venerabili fra-
tri nostro Antonio episcopo Ostien. ad instantiam ipsius Johan-
nis audiendam commisimus et fine debito terminandam,
qui cognitis illius meritis, et habito super hiis consilio cum

LIT

positis, per suam diffinitivam sententiam pronunciant, decre-
vit et declaravit, prout hec omnia in libello pro parte ipsius
Johannis, in huiusmodi causa exhibito, petita fuerant, provi-
sionem et perfectionem predictas, ac quecumque inde secula-
fuisse et esse canonica, sumque debuisse et debere sortiri effe-
ctum, necnon prefatam ecclesiam ad eundem Johannem spe-
tasse et pertinuisse, ac spectare et pertinere de iure, sibiique
cum omnibus iuribus et pertinentiis suis adiudicandam fore,
et adiudicavit, ac prefato Ludolpho nullum in dicta ecclesia,
seu ad eam ius competitum sive competere, ipsumque Ludolphum
ab occupatione et detentione ecclesie iuriumque et pertinentia-
rum predictorum amovendum fore, et amovit, necnon ipsum
Johannem in illorum corporalem possessionem ponendum
et induendum fore ac posuit, et induxit, oppositiones quo-
que, intrusiones, occupationes, detentions, usurpationes et im-
pedimenta fuisse et esse temeraria, illicita, indebita, iniusta
et de facto presumpta, necnon dicto Ludolpho super illis ac
prefata ecclesia perpetuum silentium imponendum fore et
imposuit, ipsumque Ludolphum in fructibus a tempore intra-
sionis huiusmodi citra perceptis, et in expensis in dicta causa
legitime factis condemnandum fore et condemnavit, illarum
taxatione sibi impostrum reservata. Et subsequenter prefa-
tus Antonius episcopus expensas huiusmodi in octuaginta flo-
rensis auri de Camera boni et iusti ponderis provida modera-
tione taxavit, procuratoris ipsius Johannis super expensis
eisdem.

7
sto.
ist.
to.
z.
47.
o t.

dien.

isdem iuramento secuto, prout in instrumento publico, inde
confecto, ipsius Antonii episcopi sigillo munito, dicitur plenius
contineri. Cum autem sicut eadem petatio subiungebat, idem
Johannes dubitet, quod lite huiusmodi, sic indecisa pendente,
aut interim aliqui alii in dicta ecclesia se intruscent, vel in
posteriorum intrudenter intrudant, pro parte ipsius Johannis no-
bis fuit humiliter supplicatum, ut super his sibi de oportuno
remedio providere de benignitate apostolica dignaremur. Nos
itaque huiusmodi supplicationibus inclinati fraternitati ve-
stre per apostolica scripta mandamus quatenus vos vel duo, aut
unus vestrum, per vos vel alium seu alias premissa executioni
debite demandantes, eundem Johannem, vel procuratorem suum
eius nomine, in corporalem possessionem ecclesie iuriungue
et pertinentiarum predictorum, amoto exinde Ludolpho prefato,
inducatis auctoritate nostra, et defendatis inductum facientes
ipsum Johannem, vel dictum procuratorem pro eo, ipsius ec-
clesie pacifica possessione gaudere, sibique de ipsius ecclesie
fructibus, redditibus, proventibus, iuribus et obventionibus uni-
versis integre responderi, et de predictis perceptis fructibus
et florenorum summa pro expensis eisdem iuncta prefati
instrumenti earundem condemnationis et taxationis tenorem
plenam et delitam satisfactionem impendi. Et insuper ad
executionem presentium etiam contra intrusos et intruden-
dos eodem quoad possessionem dumtaxat ipsius ecclesie di-
cto Johanni tradendam, eadem auctoritate procedatis, pe-

< II >

7
2. ist.
1. 40.
3. 47. o t.
ilcon.

vide at si sententia huiusmodi contra eos lata foret. Et nihilominus legitimis super hiis per vos habendis servatis processibus, eos quotiens expedierit, aggravare curetis. Contradictores per censuram ecclesiasticam etc. Invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Non obstante si dicto Ludolpho, vel quibusvis alio communiter vel divisim a Sede Apostolica sit indulatum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Dat. Florentie anno Incarnationis dominice millesimo quadragesimo nonagesimo quadragesimo quarto nonis decembri anno decimo. An. x viij. de Adria.

Archiv. Vatic.
Reg. Zateran.
Eugenii IV,
vol. 316,
fol. 46 - 47.

^{A de Camporeali.}
*Eugenius etc. Dilecto filio Johanni electo Osili-
 en. salutem etc. Apostolatus officium quamquam insufficien-
 tibus meritis nobis ex alto commissum, quo ecclesiarum omnium
 regimini presidemus utiliter exequi coadiuvante Domino cupien-
 tes soliti corde reddimus et solentes, ut dum de ipsarum regimi-
 nibus agitur committendis, tales eis in pastores preficere stu-
 teamus, qui commissum sibi gregem dominicum sciant non so-
 lum doctrina verbi sed etiam exemplo boni operis informare,
 et missaque sibi ecclesias in statu pacifico et tranquillo velint
 et valent, duce Domino, salubriter regere et feliciter gubernare.
 Iudum sequidem provisiones omnium ecclesiarum cathedra-
 lium tunc apud Sedem Apostolicam vacantium, et in antea va-
 caturarum ordinationi et dispositioni nostre duximus ea vice
 specialiter reservandas, decernentes ex tunc irritum et inane-
 si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel
 ignoranter contingere attemptari. Postmodum vero ecclesia
 Osilien. cui bone memoria Cristianus (sic) Episcopus Osilien.
 dum viveret presidebat, per obitum eiusdem episcopi, qui apud
 dictam Sedem diem clausit extremum, apud Sedem ipsam vacan-
 te nos vacatione huiusmodi fidelitatis relativis intellecta,
 ad provisionem eiusdem ecclesie celerem et felicem, de qua
 nullus preter nos hac vice se intramittere potuit sive potest,*

Archiv. Valv.
Reg. Pateran.
Eugenii IV,
vol. 316,
fol. 46 - 47.

Eugenius etc. Dilecto filio Johanni electo Osie-
nien. salitem etc. Apostolatus officium quamquam insufficien-
tibus meritis nobis ex alto commissum, quo ecclesiarum omnium
regimini presidemus utiliter exequi coadiuvante domino cupien-
tes soliti corde reddimur et solentes, ut dum de ipsarum regimi-
nibus agitur committendis, tales eis in pastores preficere stu-
deamus, qui commissum sibi gregem dominicum sciant non so-
lum doctrina verbi sed etiam exemplo boni operis informare,
commissaque sibi ecclesias in statu pacifico et tranquillo velint
et valent, duce domino, salubriter regere et feliciter gubernare.
Iudum siquidem provisiones omnium ecclesiarum cathedra-
lum tunc apud sedem apostolicam vacantium, et in antea va-
caturum ordinationi et dispositioni nostre duximus ea vice
specialiter reservandas, decernentes ex tunc irritum et inane
si secus super his a quodnam quavis auctoritate scienter vel
ignoranter contingere attemptari. Postmodum vero ecclesia
Osilien. cui bone memorie Christianus (sic) episcopus Osilien.
dum riperet presidebat, per obitum eiusdem episcopi, qui apud
ditam sedem diem clausit extremum, apud sedem ipsam vacan-
te nos vacatione huiusmodi fidelitatis relatis intellectas
ad provisionem eiusdem ecclesie celerem et felicem, de qua
nullus preter nos hac vice se intromittere potuit sive potest,

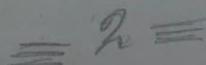
reservatione et decreto obstantibus supra dictis, ne ecclesia ipsa longiorationis exponeretur incommode, paternis et solicitis studiis intendentibus, post deliberationem, quam de preficendo eidem electione personam utili et etiam fructuosam cum fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad te decanum ecclesie Tarbaten., in sacerdotio constitutum, cui de litterarum scientia vite munditia, honestate morum, spiritualium providentia, et temporalium circumspectione, aliquisque multiplicium virtutum donis apud nos fide digna testimonia perhibentur, direximus oculos nostre mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua nobis et eisdem fratribus ob dictorum tuorum exigentiam meritorum accepta, eidem Osilien ecclesie de omnundem fratrum consilio auctoritate apostolica providimus, teque illi preficimus in episcopum et pastorem, curam, regimen et administrationem ipsius ecclesie Osilien. tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo. In illo qui dat gratias et largitur premia confidentes, quod a dextera Domini tibi assistente propitia, prefata ecclesia Osilien. sub tuo felice regimine salubriter et prospero dirigetur, ac grata in eisdem spiritualibus et temporalibus, dante Domino, suscipiet in rementa. Iugum igitur Domini, tuis impositum humeris prompta devotione suscipient, curam regimen et administrationem predictam, sic diligenter geras et feliciter prosequaris, quod ipsa ecclesia Osilien. gubernatori provido et fructuoso administratori gaudeat se commissam, tuque preter eterne retributio-

117

lutionis premium nostram et dicta Iesu benedictionem et
gratiam exinde uberiori consequi merearis. Dat. Rome apud
Sanctum Petrum anno Incarnationis dominice millesimo
quadragesimo trigesimo secundo undecimo kal. novem-
bris anno secundo.

Simili modo. Dilectis filiis Capitulo ecclie Osilien.
salutem etc. Apostolatus officium etc. Quocirca discretioni-
onem vestre per apostolica scripta mandamus quatenus eundem
electum tamquam patrem et pastorem animarum vestiarum
humiliter intendentes ac exhibentes sibi obedientiam et re-
verentiam debitam et devotam, eius salubria monita et man-
data suscipiatis humiliter et efficaciter adimplere curretis.
Alioquin sententiam, quam idem electus rite tulerit in
rebelles ratam habebimus et faciemus, auctore Domino; usque
ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Dat. at
supra.

Simili modo. Dilectis filiis Clero civitatis et diocesis Osilien.
salutem etc. Apostolatus officium etc. Quocirca discretioni-
onem vestre per apostolica scripta mandamus quatenus eun-
dem electum pro nostra et Apostolice. Sedis reverentia bene-
gne recipientes, et honorifice pertractantes, exhibeatis ei-
dem obedientiam et reverentiam debitam et devotam, eius
salubria monita et mandata suscipiendo humiliter, et ef-
ficaciter adimplendo. Alioquin sententiam, quam idem elec-
tus rite tulerit in rebelles ratam habebimus, et faciemus,

tit.
m.
1
5
47, o t.
li
silen

auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Dat. ut supra.

Simili modo: Vilectis filios populo civitatis et diocesis Osi-
len salutem etc. Apostolatus officium etc. Quocirca uni-
versitatem vestram rogamus et hortamur attente per aposto-
lica vobis scripta mandantes, quatenus eundem electum tam
quam patrem et pastorem animarum vestiarum grato ad-
mittentes honore exhibeat sibi obedientiam et reverentiam
debitas et deotas. Ita quod ipse in vobis devotionis filios, et
vos in eo per consequens patrem invenisse benivolum gau-
detes. Dat. ut supra.

Simili modo: Vilectis filios universis vasallis ecclesie Osi-
len salutem etc. Apostolatus officium etc. Quocirca universitate
vestre per apostolica scripta mandamus quatenus eundem elec-
tum tamquam patrem et pastorem animarum vestiarum devote
suscipientes et debita honorificentia prosequentes ei fidelitatem so-
litam necnon consueta servitia et iura a vobis sibi debita exhibe-
re integre studeatis. Alioquin sententiam sive penam quam
idem electus rite tulerit, seu statuerit in rebelles ratam habe-
bitimus et faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem con-
dignam inviolabiliter observari. Dat. ut supra.

Simili modo: Venerabili fratri archiepiscopo Rigen. salutem
etc. Ad cumulum etc. Cum igitur ut idem electus in commissa
mediante Osilien. ecclesie sibi cura facilius proficere valeat fa-
vor tuus sibi fore nocatur plurimum oportunus. Fraternita-
tem tuam rogamus et hortamur attente per apostolica tibi
scripta

scripta mandantes, quatenus eundem electum et ecclesiam
ibi commissam suffraganeam tuam habens pro nostra et
Apostolice Sedis reverentia propensius commendatos in amphau-
dis et conservandis eiusdem ecclesie iuribus, sic eos tui favoris
auxilio prosequaris, quod ipse auxilio tuo fultus se possit in
commissio eiusdem Osilien. ecclesie sibi regimine utilius exerce-
re, tuque diuinam misericordiam et nostram et eiusdem Sedis
benedictionem et gratiam exinde uberiori consequi merearis. Dat.
ut supra.

Simili modo: Carissimo in xpº filio Sigismundo regi romano-
rum illustri salutem etc. Gratic divine etc. Cum itaque
fili carissime sit virtutis opus Dei ministros benigno favore
prosequi, ac eos verbis et operibus pro Regis eterni gloria venerari
serenitatem regiam rogamus et hostamur attente quatenus ele-
ctum et ecclesiam sue cure commissam huiusmodi habens pro nostra
et dicta Sedis reverentia propensius commendatos in ampliandis et
conservandis iuribus suis, sic eos tui favoris presidio prosequaris,
quod idem electus in commissio sibi dicta ecclesie regimine possit,
Deo proprio, prosperari; ac tibi exinde a Deo perennis vite pre-
mium et a nobis condigna proveniat actio gratiarum. Dat. ut
supra. Za. xx. x-x-x-x-x. A. proutin.

Archiv. Vatic.
Reg. Lateran.
Eugen. IV
Vol. 316,
fol. 46-47.

St. de Camporeali

Eugenius etc. Dilecto filio Johanni electo Osi-
lien. salutem etc. Apostolatus officium quamquam insufficien-
tibus meritis nobis ex alto commissum, quo ecclesiarum om-
nium regimini presidemus utiliter exequi coadiuvante Domino
cupientes soliti corde reddimur et solentes, ut dum de ipsarum
regiminibus agitur committendis tales eis in pastores preficere
studeamus, qui commissum sibi gregem dominicum sciant non
solum doctrina verbi sed etiam exemplo boni operis informare,
commissaque sibi ecclesias in statu pacifico et tranquillo
velint et valeant, duce Domino, salubriter regere et feliciter qua-
bernare. Dudum siquidem provisiones ecclesiarum cathedralium
lum tunc apud Sedem Apostolicam vacantium et in antea va-
caturarum ordinationi et dispositioni nostre reservariens duci-
mus ea vice specialiter reservandas; decrentes ex tunc irritum
et inane si securi super his a quoquam quavis auctoritate scienter
vel ignoranter contingent attemptari. Postmodum vero ecclesia
Osilien. cui bone memoria Christianus (^{sic!}) episcopus Osilien. dum
viveret presidebat, per obitum eiusdem episcopi, qui apud dictam
Sedem dicem clausit extremum, apud Sedem ipsam vacante nos
vacatione huiusmodi fidelitatis relativis intellecta, ad provisio-
rem eiusdem ecclesie celerem et felicem de qua nullus preter nos
hac vice se intrrompere potuit sive potest, reservatione et decreto

Auctentibus supradictis, ne ecclesia ipsa longe vacationis capone-
 ster incommodis, paternis et solicitis studii intendentis, post de-
 liberationem, quam de proficiendo eisdem ecclesie personam uti-
 lem et etiam fructuosam cum fratribus nostris habuimus diligen-
 tem, demum ad te decanum ecclesie Tarbaten., in sacerdotio con-
 titutum, cui de litterarum scientia, vite munditia, honestate
 morum, spiritualium providentia, et temporalium circumspetio-
 nis, aliisque multiplicium virtutum donis apud nos fide digna te-
 stimonia perhibentur, direximus oculos nostre mentis. Quibus om-
 nibus debita meditatione pensatio, de persona tua nobis et eisdem
 fratribus ob dictorum tuorum exigentiam meritorum accepta
 eisdem Osilien. ecclesie de eundem fratrum consilio auctorita-
 te apostolica providimus, teque illi proficimus in episcopum et
 pastorem, curam, regimen et administrationem ipsius ecclesie
 Osilien. tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committ-
 endo. In illo qui dat gratias et largitur premia confidentes, quod
 extera Domini tibi assistente propitia, prefata ecclesia Osilien.
 sub tuo felici regimine salubriter et prospere dirigetur, ac
 grata in eisdem spiritualibus et temporalibus, dante Domino,
 suscipiet incrementa. Iugum igitur Domini; tuis impositum
 humeris prompta devotione suscipiens, curam, regimen et
 administrationem predictam sic diligenter geras et feli-
 citate prosequaris, quod ipsa ecclesia Osilien. gubernatori provi-
 do et fructuoso administratori gaudeat se commissam, tuque
 propter eterne retributionis premium nostram et dictae sedis

Benedictionem

127

predictionem et gratiam exinde uberioris consequi merearis. Dat
bonae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis dominice mil
letimo quadringentesimo tricesimosecundo undecimo Kal. novem
bris anno secundo.

Simili modo: Dilectis filiis Capitulo ecclesie Osilien salutem
etc. Apostolatus officium etc. Quocirca discretioni vestre per apo
stolica scripta mandamus quatenus eundem electum tamquam
patrem et pastorem animarum vestrarum humiliter intendentes
exhibentes ei sibi obedientiam et reverentiam debitam et devotas,
eius salubria monita et mandata suscipiant humiliter et efficaciter
adimplere curatis. Alioquin sententiam, quam idem electus
rite tulerit in rebelles ratam habebimus et faciemus, auctore
Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter obser
vari. Dat. ut supra.

Simili modo: Dilectis filiis Clero civitatis et diocesis Osu
lien salutem etc. Apostolatus officium etc. Quocirca discretio
ni vestre per apostolica scripta mandamus quatenus eundem
electum pro nostra et apostolice Sedis reverentia benigne reci
pientes, et honorifice pertractantes, exhibeat isdem obedientiam
et reverentiam debitam et devotam, eius salubria monita et
mandata suscipiendo humiliter, et efficaciter adimplendo.
Alioquin sententiam, quam idem electus rite tulerit in re
belles ratam habebimus, et faciemus, auctore Domino, usque ad
satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Dat. ut supra

Simili modo: Dilectis filiis populo civitatis et diocesis
Osilien, ^{statutem etc.} Apostolatus officium etc. Quocirca universitatem

estram rogamus et hortamur attente per apostolica vobis scripta mandantes, quatenus eundem electum tamquam patrem et pastorem animarum vestiarum grato admittentes honore exhibatis sibi obedientiam et reverentiam debitas et devotas. Ha quod ipse in vobis devotionis filios, et vos in eo per consequens patrem invenisse benivolum gaudetatis. Dat ut supra.

Simili modo: dilectis filiis universis vasallis ecclesie Osilien. salutem etc. A postolatus officium etc. Proximis circa universitate vestre per apostolica scripta mandamus quatenus eundem electum tamquam patrem et pastorem animarum vestiarum devote suscipientes et debita honorificentia prosequentes ei fidelitatem solitam necnon consueta servitia et iura a vobis sibi debita exhibere integre studeatis. Alioquin sententiam sive penam quam idem electus rite tulerit, seu statuerit in rebellis ratam habebimus et faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Dat ut supra.

Simili modo: Venerabili fratri archiepiscopo Rigen. salutem etc. Ad cumulum etc. Cum igitur ut idem electus in commissa predice ecclesie Osilien. ecclesie sibi cura facilius proficere valat favor tuus sibi fore noscatur plurimum oportunus, fraternaliter tuam rogamus et hortamur attente per apostolica tali scripta mandantes, quatenus eundem electum et ecclesiam sibi commissam suffraganeam tuam habens pro nostra et Apostolice Sedis reverentia propensius commendatos in ampliandis et conservandis eiusdem ecclesie iuribus, sic eos tui favoris auxilio prosequaris, quod ipse auxilio tuo fultus se possit

etram rogamus et hortamur attente per apostolica vobis
scripta mandantes, quatenus eundem electum tamquam pa-
tem et pastorem animarum vestiarum grato admittentes hono-
re exhibatis sibi obedientiam et reverentiam debitas et devotas.
Na quod ipse in vobis devotionis filios, et vos in eo per consequens
patrem invenisse lenivolum gaudecatis. Dat ut supra.

Simili modo: dilectis filiis universis vasallis ecclesie Osili-
en. salutem etc. A postolatus officium etc. Tuocirca universi-
tati vestre per apostolica scripta mandamus quatenus eundem
electum tamquam patrem et pastorem animarum vestiarum
devote suscipientes et debita honorificentia prosequentes ei fide-
litatem solitam necnon consueta servitia et iura a vobis sibi
debita exhibere integre studeatis. Aliquin sententiam sive
penam quam idem electus rite tulerit, seu statuerit in rebelles
ratam habebimus et faciemus, auctore Domino, usque ad satisfa-
ctionem condignam inviolabiliter observari. Dat ut supra.

Simili modo: Venerabili fratri archiepiscopo Rigen. salutem
etc. Ad cumulum etc. Cum igitur ut idem electus in commissa
predicte ecclesie Osilien. ecclesie sibi cura facilius proficere va-
leat favor tuus sibi fore noscatur plurimum oportunus, fraterni-
tatem tuam rogamus et hortamur attente per apostolica tibi
scripta mandantes, quatenus eundem electum et ecclesiam
sibi commissam suffraganeam tuam habens pro nostra et
Apostolice sedis reverentia propensius commendatos in am-
pliandis et conservandis eiusdem ecclesie iuribus, sic eos tui
favoris auxilio prosequaris, quod ipse auxilio tuo fultus se
possit

120

possit in commisso eiusdem Asilien ecclesie sibi regimine
utilius exercere, tuque divinam misericordiam et nostram
et eiusdem Sedis benedictionem et gratiam exinde uberioris
consequi merearis. Dat. ut supra.

Simili modo: Carissimo in xp̄o filio Sigismundo regis ro-
manorum illustri salutem etc. Gracie divine etc. Cum ita-
que fili carissime sit virtutis opus Dei ministros benigno
favore prosequi, ac eos verbis et operibus pro Regis eternī gloria
venerari serenitatem regiam rogamus et hortamur attente
quatenus electum et ecclasiā sue cure commissum hu-
iusmodi habeas pro nostra et dictae Sedis reverentia propens-
sus commendatos in ampliandis et conservandis iuribus suis,
sic eos tui favoris presidio prosequaris, quod idem electus in
commisso sibi dictae ecclesie regimine possit Deo propitiō
prosperari, ac tibi exinde a Deo perennis vite premium et
anobis condigna proveniat actio gratiarum. Dat. ut supra.

Fa. xx. x. x. x. x. x. x. Aprutin.

n. 1

Archiv. Vaticano
Reg. Lateran
Palatii III.
Vol. 515,
fol. 79.

flio
sist.
sc.
ot?

viken.

Calistus etc. Ad futuram rei memoriam. In Bigneti.

Provisionis nostre debet provenire presidio, ut suum ius civili
bet conservetur. Hinc est quod nos tenorem quarundam littera
rum felicis recordationis Martini pape v, predecessoris nostri
in registro ipsius predecessoris repertum pro eo quod sicut exhibi
ta nobis nuper pro parte venerabilis fratris nostri moderni
episcopi Osilien. peticio continet, quod ipse huiusmodi tenore
en eo quod casualiter originales littere deperdite seu consumpte
faere, et ex certis aliis causis se asserit indigere, de registro ipso,
de verbo ad verbum transcribi; et ad ipsius episcopi instantiam
presentibus annotari fecimus, qui talis est: Martinus episco-
pus servus servorum Dei. Venerabilis fratri archiepiscopo Rigen.
salutem et apostolicam benedictionem. Ad ea que pro ecclesia
rum et ecclasiasticarum personarum statu salubriter dirigendo,
ne non Christi fidelium animarum salute et divini cultus augmento
provide facta sunt, ut illibata persistant apostolice, cum a no
bis petitur, confirmationis presidium adducemus. Exhibita si-
quidem nobis nuper pro parte venerabilis fratris nostri Cristia
ni (sic) episcopi et dilectorum filiorum Capituli Osilien. nec
non rectorum parochialium eccliarum Osilien. dicens
peticio continet, quod olim bone memorie Winerius (sic)
episcopus Osilien. provide considerans cum iuxta quandam

120

in eadem diocesi tunc observatam consuetudinem episcopi Osi-
on, qui pro tempore fuerant, earundem parochialium eccl-
esiarum rectorum, illorum similiter pro tempore superveniente
sit, omnia bona mobilia quoniam docimque, etiam intus
personae acquisita per eos derelicta, nulla eisdem rectoribus
et illis pro utilitate ecclesiarum, aut salute animarum sua-
m aduersus consuetudinem huiusmodi dispositione suffragan-
te, sibi appropriare consueverant, propterea non repperiebantur
clericii, seu presbyteri ydonei qui huiusmodi parochialibus
vletis deseruire, illarumque parochianorum curam exercere
solent, ac ipse ecclesie, quarum edificia minabantur ruinam,
vbiante rectoribus, non sine gravi parochianorum predictorum
animarum cure neglecta debitis defraudebantur obsequiis, prefa-
tus Winricus super hies oportune providendo consuetudinem
huiusmodi summovit, et rectoribus pro tempore existentibus
ecclesiarum parochialium predictarum concescit, et etiam
ordinavit, quod ipsi perpetuis futuris temporibus, de quibuscum
que bonis suis per eos relinquendis, ad piros usus et diias prout
eis videretur expedire, libere disponere et ordinare valerent;
ita tamen quod iidem rectores pro tempore existentes, in com-
muni singulis annis, pro mensa episcopali Osilien. virginis
marchas monete in illis partibus currentes, sibi et successora-
bus suis episcopis Osilien. easolvere tenerentur, quodque
habet bone memorie Gaspar episcopus Osilien. prefati Winrici
episcopi immediatus successor concessionem et ordinationem
huiusmodi

123

huiusmodi non debite perpendens illis obraverit, et priori
conuetudini inheserit, tamen prefatus xpianus episcopus
iudicem Gasparis episcopi in prefata ecclesia successor neces-
itatem concessionis et ordinationis predictarum maturius re-
volens illas sub certis modo et forma inter alia videlicet quod
huiusmodi viginti marche, quas dictus Winicus usibus men-
se episcopalibus applicandas ordinaverat, pro dote eiusdem per-
petui beneficii in ipsa ecclesia Osilien fundati et instituti
in augmentum cultus eiusdem deputavit, et de illis per recto-
res pro tempore existentes predictos, prefatum perpetuum be-
neficium obtinenti annis singulis responderi voluit, doctorum
Capituli expresso in hiis interveniente consensu, duxit feli-
citer innovandas, prout in litteris desuper confessis dicitur, ple-
nus contineri. Quare pro parte Cristiani episcopi ac Capitu-
li necnon rectorum predictorum nobis fuit humiliter
supplicatum, ut concessioni et ordinationi predictis iuncta for-
mam innovationis huiusmodi, pro eorum subsistentia fir-
miori robur apostolice confirmationis adiucere de benignitate
apostolica dignaremur. Nos igitur de premissis certam no-
tiam non habentes huiusmodi supplicationibus inclinati
fraternitati tue per apostolica scripta committimus et man-
damus, quatenus super premissis, ac illorum circumstantiis
universis auctoritate nostra te diligenter informes, et si per
informationem huiusmodi ita esse inveneris aliudque cano-
nicum non obstat, super quo tuam conscientiam oneramus,
concessionem et ordinationem predictas iuncta innovationem

— H —

150

vancem auctoritate predicta approbat et confimes supplendo
omnes defectus, si qui farsan intervenierint in eisdem. Constitu-
tionibus et ordinationibus apostolicis ceterisque contrariis non
obstantibus quibuscumque. Dat. Rome apud Sanctos apostolos
tercio Kal. Ianuarii pontificatus nostri anno decimo. Ceterum
ut earundem litterarum tenor predictus sic insertus, omni-
modam rei seu facti certitudinem faciat, apostolica auctori-
tate decernimus, ut illud idem robur, eamque vim eundemque
vigorem dictus tenor per omnia habeat, que haberent originales
littere supradicte, et etiam prorsus eidem tenori fides attribua-
tur quandocumque et ubicumque sive in indicio, sive alibi,
ubi fuerit exhibitus vel ostensus, et eidem tenori firmiter ste-
tur in omnibus, sicut eisdem originalibus litteris stareatur si
forent exhibite vel ostense. Per hoc autem nullum ius di-
cto episcopo vel cuiquam de novo acquiri volumus, sed anti-
quum dumtaxat conservari. Nulli ergo etc. nostrorum decreti
et voluntatis infringere etc. Si quis etc. Dat. Rome apud
Sanctum Petrum anno incarnationis dominice millesimo
quadringentesimo quinquagesimo septimo decimoseptimo
kal. octobris anno tercio P. xxv de Varris.

Archiv. Vaticano
Reg. Pateran
Galatini III
Vol. 515.
fol. 79.

Galatius etc. Ad futuram rei memoriam. N. Bignetti
Provisionis nostre debet provenire presidio, ut suum ius civili
sit conservetur. Hinc est quod nos tenorem quarundam litterarum felicis recordationis Martini pape V, predecessoris no-
stris in registro ipsius predecessoris repertum pro eo quod sunt
exhibita nobis nuper pro parte venerabilis fratris nostri mo-
derni episcopi Osilien. peticio continebat, quod ipse huicmo-
di tenore ex eo quod casualiter originales littere deperdite
sunt consumpte fuere, et ex certis aliis causis se asserit in-
digere, de registro ipso, de verbo ad verbum transcribi, et ad
ipsius episcopi instantiam presentibus anno tari fecimus qui-
talis est: Martinus episcopus servus servorum Dei. Venerabili
fratri archiepiscopo Rigen. salutem et apostolicam benedictio-
nem. Ad ea que pro ecclesiarum et ecclasiasticarum persona-
rum statu salubriter dirigendo, necnon xpi fidelium ani-
marum salute et divini cultus augmento provide facta
sunt, ut illibata persistant, apostolice, cum a nobis petitur,
confirmationis presidium adhibemus. Exhibita squidem
nobis nuper pro parte venerabilis fratris nostri Christiani (sic) epi-
scopi et dilectorum filiorum Capituli Osilien. necnon rectorum
parochialium ecclesiarum Osilien. diocesis peticio continebat,
quod olim bone memorie Wimerius (sic) episcopus Osilien.

Archiv. Vaticano
Reg. Pateran
Calisti III
Vol. 515,
fol. 79.

Galistus etc. Ad futuram rei memoriam. In. Bignetti.
Provisionis nostre debet provenire presidio, ut suum ius civili
set conservetur. Hinc est quod nos tenorem quarundam litterarum
felicis recordationis Martini pape V, predecessoris no-
stris in registro ipsius predecessoris repertum pro eo quod sunt
exhibita nobis nuper pro parte venerabilis fratris nostri mo-
derni episcopi Osilien. peticio continet, quod ipse huicmo-
di tenore ex eo quod casualiter originales littere deperdite
sunt consumpte fuere, et ex certis aliis causis se asserit in-
digere, de registro ipso, de verbo ad verbum transcribi, et ad
ipsius episcopi instantiam presentibus anno tari fecimus qui-
talis est. Martinus episcopus servus servorum Dei. Venerabili
fratri archiepiscopo Brigen. salutem et apostolicam benedictio-
nem. Ad ea que pro ecclesiarum et ecclesiasticarum personae
rum statu salubriter dirigendo, necnon xpi fidelium ani-
marum salute et divini cultus augmento provide facta
sunt, ut illibata persistant, apostolice, cum a nobis petitur,
confirmationis presidium adhibemus. Exhibita squidem
nobis nuper pro parte venerabilis fratris nostri Christiani (sic) epi-
scopi et dilectorum filiorum Capituli Osilien. necnon rectorum
parochialium ecclesiarum Osilien. diocesis peticio continet,
quod olim bone memorie Wimericus (sic) episcopus Osilien.

provide considerans cum iuxta quandam in eadem diocesi
tunc observatam consuetudinem episcopi Osilien. qui pro
tempore fuerant, earundem parochialium ecclesiarum
rectorum illorum similiter pro tempore superveniente ob-
tu omnia bona mobilia quomodocumque, etiam intuitu
personae aquisita per eos derelicta, nulla eisdem rectori-
bus de illis pro utilitate ecclesiarum, aut salute anima-
rum suarum adversus consuetudinem huiusmodi dispo-
sitione suffragante, sibi appropriare consueverant, proprie-
tate non repperiebantur clerci, seu presbyteri ydonei qui
huiusmodi parochialibus ecclesiis servire illarumque
parochianorum curam exercere vellent, ac ipse ecclesie,
quarum edificia minabantur ruinam, viduate rectoribus,
non sine gravi parochianorum predictorum animarum
cure neglecta debitis defraudebantur obsequiis, prefatus
Winricus super hiis oportune providendo consuetudinem
huiusmodi, ^{summo virto} et rectoribus pro tempore existentibus ecclesia-
rum parochialium predictarum concessit et etiam ordi-
navit, quod ipsi perpetuis futuris temporibus, de quibuscum
que bonis suis per eos relinquendis, ad prios usus et alias
prout eis videbantur expedire libere disponere et ordinare
valerent; ita tamen quod iidem rectores pro tempore exi-
stentes, in communi singulis annis, pro mensa episcopis
li Osilien. viginti marchas monete, ^{in illis partibus} currentis, sibi et suo
cessoribus suis episcopis Osilien. exsolvere tenerentur, quod
que

153

que licet bone memorie Gaspar episcopus Osilien. prefati Win
rici episcopi immediatus successor concessionem et ordinatio-
rem huiusmodi non dubitate perpendens illis obriaverit, et
priori consuetudini inhereserit, tamen prefatus xpianus epi-
scopus eiusdem Gasparis episcopi in prefata eccllesia successor
necessitatem concessionis et ordinationis predictarum maturius
revolvens illas sub certis modo et forma inter alia videlicet quod
huiusmodi viginti marche, quas dictus Winricus usibus men-
se episcopalis applicandas ordinaverat, pro dote eiusdem per-
petui beneficii in ipsa eccllesia Osilien. fundati et instituti in
augmentum cultus eiusdem deputavit, et de illis per rectores pro
tempore existentes predictos, prefatum perpetuum beneficium
obtinenti annis singulis responderi voluit, dictorum Capituli
expresso in hiis interveniente consensu, dunit feliciter innova-
das, prout in litteris desuper confectis dicitur plenus contineri.
Quare pro parte Cristiani episcopi ac Capituli neconon recto-
rum predictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut concessio-
ni et ordinationi predictis iuxta formam innovationis huiusmo-
di pro eorum subsistentia firmiori robur apostolice confirma-
tionis adiuvare de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur
de premissis certam noticiam non habentes, huiusmodi sup-
plicationibus inclinati fraternitati tue per apostolica scripta
committimus, ^{et mandamus} quatenus super premissis, ac illorum circum-
stantius universis auctoritate nostra te diligenter informes,
et si per informationem huiusmodi ita esse inveneris aliquid

— 2 —

que canonicum non obstat, super quo tuam conscientiam one-
 ramus, concessionem et ordinationem predictas iuncta innovacio-
 nem eandem auctoritate predicta approbes et confirmes, supple-
 so omnes defectus, si qui forsan intervererint in eisdem. Consti-
 tutioribus et ordinationibus apostolicis ceterisque contrariis non
 obstantibus quibuscumque. Dat. Rome apud Sanctos apostolos
 tercio Kal. Ianuarii pontificatus nostri anno decimo. Petrum
 ut earundem litterarum tenor predictas sic insertus omnino
 dam rei seu facti certitudinem faciat apostolica auctoritate
 decernimus, ut illud idem robur, eamque vim eundemque
 vigorem dictus tenor per omnia habeat, que haberent origi-
 nales littere supradicte, et etiam prorsus eidem tenori fides
 adhibeatur quandomcumque et ubicumque sive in iudicio,
 sive alibi, ubi fuerit exhibitus vel ostensus, et eidem tenori
 firmiter stetur in omnibus, sicut eisdem originalibus litteris
 staretur si forent exhibite vel ostense. Per hoc autem nul-
 lum ius dicto episcopo vel cuiquam de novo acquiri volu-
 mus sed antiquum dumtaxat conservari. Nulli ergo etc.
 nostrorum decreti et voluntatis infringere etc. Si quis etc.
 Dat. Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis domi-
 nice millesimo quadringentesimo quinquagesimo septimo de-
 cimoseptimo Kal. octobris anno tercio. P. xxv de Varris.

Archiv. Värtt. 10.
Armar. 29, 11.
tom. 2 0, 12.
fol. 202 t^o, 13.
ot? 14.

Commissio domino episcopo Osiliensi.

Ludovicus etc. Re do in Xpo patri domino Iohanni
Dei gratia episcopo Osiliensi salutem etc. Cum Iamus d. n.
dominus Eugenius etc. ad partes Prusie, Livonie, Pomeranie
et alias terras Ordini et Hospitali beate Marie Thentoni
corum suppositas vos nuntium et oratorem suum certis fa
cilitatibus missum duxerit destinandum, inter quas facul
tates p. v. concessum est ut pecunias pro reductione grecorum
in partibus illis congregatas et depositas nomine Romane Co
desie et Camere apostolice exigere et recipere deberetis. Nos
de mandato prefati d. n. pape, et certis bonis respectibus, et
causis super hoc vive vocis oraculo nobis facto, eidem p. v.
committimus per presentes, ut cum venerabili viro domino
Corrado magistro generali dicti Ordinis de, et super summa
dictarum pecuniarum, que ad manus vestras, ut premitte
tur, pervenerint, concordiam et compositionem faciat.
Ita tamen ut aut quintam, aut quartam partem dictae
summe sibi concedatis. Et si forte neque quintam, neque
quartam partem huiusmodi acceptaret, facta prius possi
bili diligentia, ut alteram ipsarum partium acceptet
ad tertiam partem perveniat, ultra quam nullo modo

conventionem faciat. Intendentes prout voluntati dicti d.
n. pape existit, ut dictum magistrum hortemini quod pre-
fatum partem sibi contingentem exponat in subdium fi-
dei Catolice (sic) et favorem eiusdem d. n. pape et sedis apo-
stolice, ac adversus rebelles, scismaticos et hereticos, et man-
dato ipsius d. n. pape et dicti sedis contempnentes. In quo-
rum etc. Datum Florentie die xxv octobris Mccccxliij
indictione v^{ta} pontificatus etc. anno duodecimo.

M. Thomin.

151

Archiv. Vatik.
Armar. 29,
tom. 20,
vol. 202 t.
10.

Commissio domino episcopo Osilien.

Ludovicus etc. Re do. in Xpo patri domino Iohanni
ni Dei gratia episcopo Osilien. salutem etc. Cum Iesu d. n.
dominus Eugenius etc. ad partes Prusie, Livonie, Pomeranie,
eterasque terras Ordini et Hospitali beate Marie Throntonic
rum suppositas vos nuntium et oratorem suum certis fau
tibus munitum duxerit destinandum, inter quas faculta
tes p. v. concessum est ut pecunias pro reductione grecorum
in partibus illis congregatas et depositas nomine Romane
Ecclesie et Camere apostolice exigere et recipere deberetis. Nos
de mandato prefati d. n. pape, et certis bonis respectibus, et
causis super hoc vive vocis oraculo nobis factis, eidem p. v.
committimus per presentes, ut cum venerabili viro domino
Conrado magistro generali dicti Ordinis de, et super sum
ma dictarum pecuniarum, que ad manus vestras, ut
premittitur pervenerint, concordiam et compositionem
faciat. Ita tamen ut aut quintam, aut quartam partem
dictae summe sibi concedatis. Et si forte negue quintam,
neque quartam partem huiusmodi acceptaret, facta prius
possibili diligentia, ut alteram ipsarum partium acceptet
ad tertiam perveniatis, ultra quam nullo modo conven-

tionem faciat. Intendeates, prout voluntati dicti d. n.
pape existit, ut dictum magistrum hortemini quod pre-
fatum partem sibi contingentem exponat in subsidium fi-
dei Catolice (sic) et favorem eiusdem d. n. pape et Sedis
apostolice, ac adversus rebellis, scismaticos et hereticos, et man-
dato ipsius d. n. pape et dictae Sedis contempnentes. In quo-
rum etc. Datum Florentie die xxv octobris Mccccxliij in
ditione v. ta pontificatus etc. anno duodecimo.

M. Thomin.

Archiv. Natur.
 Reg. Pateranen
 Pii II.
 Vol. 539,
 fol. 6t.

139
 139
 139
 139
 139
 139

Pius etc. Dilecto filio Zodoco Regensten electo ^{H. Maresheim}

Orléans. salutem etc. Provisionis nostre debet provenire sub
 dio, ut suum cuilibet conservetur illesum. Hinc est quod nos
 tenorem quarundam litterarum felicis recordationis Calisti pa
 pi iij. predecessoris nostri in suo registro repertum, pro eo quod
 sicut exhibita nobis nuper pro parte tua petitio continebat tu
 eodem tenore indigere thinesceris, de prefato registro transcribi,
 et ad tue supplicationis instantiam presentibus annotari feci
 mus, qui talis est: Calistus episcopus seruus servorum Nei. Dile
 cto filio Zodoco Regensten electo Orléans. salutem et apostolicam
 benedictionem. Ad universas orbis ecclesias iuxta debitum pa
 storalis officii nostros diffundimus cogitatus illarum propen
 sius cura nimium nos attigit, quas propriis destitutas pastori
 bus dispendiose vacationis in commodis subiacere conspiciimus,
 ut illis tales in pastores preficiamus, per quorum industria
 et solicitudinem circumspectam ecclesie ipse in spiritualibus
 et temporalibus solerter gubernentur. Undum siquidem bone
 memorie Ludolphi episcopo Orléans. regimini ecclesie Orléans.
 presidente, nos cupientes eidem ecclesie, cum vacaret, per
 Apostolicę Sedis providentiam utilem et idoneam preside
 re personam, provisionem dictae ecclesie dispositioni nostre
 duxerimus ea vice specialiter reservandam; decernentes

145

utrum irritum et inane si securus super huius per quoscumque
quavis auctoritate scienter vel ignoranter contingenter attempta-
ri. Postmodum vero ecclesia predicta per obitum eiusdem Budol-
phi episcopi, qui extra Romanam curiam diem clausit extre-
num vacante, nos vacatione huiusmodi fide dignis relatibus
intellecta, omnes et singulas electiones et postulationes de perso-
nis quorumcumque ad predictam ecclesiam, sic vacantes,
de facto forsan factas, et inde scuta quecumque, quatenus de
facto processerunt, auctoritate apostolica, de fratum nostro-
rum consilio cassantes, irritantes et annullantes, ac cassa, irrita-
et nulla fore declarantes, neconon ad provisionem dictae ecclesie
celerem et felicem de qua nullus preter nos hac vice se intro-
mittere potuit, sive potest, reservatione et decreto obstantibus su-
predictis. Ne ecclesia ipsa longe vacationis exponatur incom-
modis paternis et solicitis studiis intendentis, post deliberationem,
quam de preficiendo eidem ecclesie personam utilam et etiam
fructuosam, cum eisdem fratribus habuimus diligentem. Domini
ad te fratrem Hospitalis beate Marie Theotonicorum Herosoli,
mitan., in minoribus dumtaxat ordinibus constitutum, qui pra-
fessionem per fratres dicti Hospitalis emitiv solitam emisisti
regulari, et quem de religionis relo ^{conspicuum} circumspicuum, litterarum
scientia preditum, vite ac morum honestate decorum, in spiri-
tualibus providum et temporalibus circumspectum, alisque multi-
plicium virtutum donis novimus insignitum direximus oculos no-
stre mentis; quibus omnibus attenta meditatione pensatis de
persona

Tirolio
renovist.
- 10.
9, /
10. 0 t.
-
1.
vilen

141

persona tua nobis et eisdem fratribus nostris, de dictorum
tuum exigentiam meritorum accepta, prefate ecclesie de
dictorum fratrum nostrorum consilio, auctoritate apostolica
providimus, teque illi preficiimus in episcopum et pastorem
curam et administrationem ipsius ecclesie tibi in spirituali-
bus plenarie committendo. In illo qui dat gratias et largitur
premia confidentes, quod dirigente Domino actus tuos prefata
ecclesia per huc circumspectionis industram et studium bu-
tuosum regetur utiliter et prospere dirigetur, grataque in
eisdem spiritualibus et temporalibus suscipiet incrementa.
Iugum igitur Domini tuis impositum humeris prompta de-
votione suscipiens, curam et administrationem predictas sic
exercere studeas sollicite, fideliter et prudenter, quod prefata
ecclesia gubernatori prorido, et fructuoso administratori gau-
dat se commissam, tuque preter eterne retributionis premium
nostram et dictae Tedi benedictionem et gratiam exinde
uberiori consequi merearis. Dat. Rome apud Sanctum Pe-
trum anno Incarnationis dominice millesimo quadrin-
gentesimo quinquagesimo octavo quarto idus Julii pontifica-
tus nostri anno quarto. Paterum ut idem tenor, sic insertus,
omnime modum rei et facti certitudinem faciat apostolica
auctoritate decernimus, ut illud robur eodemque vim
et vigorem dictus tenor per omnia habeat, quem haberent
originales latere supradicte, et eadem prorsus ipsi tenori
videlicet adhibeatur quandocumque et ubicumque in iudicio

+ 2 +

Galibi ubi fuerit exhibitus, vel ostensus, ac ei stetur formiter
 in omnibus sicuti dictis originalibus litteris, si forent exhibiti
 vel ostense. Per haec autem nullum iusti de novo acquire
 volumus, sed antiquum tantummodo conservari. Nulli ergo etc.
 nostre constitutionis infringere etc. Si quis etc. Nat. Rome
 apud Sanctum Petrum anno Incarnationis dominice mille
 simo quadringentesimo quinquagesimo octavo nono kal. octobris
 anno primo. Simili modo: Dilecto filio Iodoco Hegensten electo
 Osilien. salutem etc. Provisionis nostre etc. Calistus episcopus
 servus servorum Dei. Dilectis filiis Capitulo ecclesie Osilien.
 salutem etc apostolicam benedictionem. Hodie ecclesie Osilien
 vestre, tunc per obitum bone memorie Ludolfi item episcopi
 Osilien., qui extra Romanam curiam debitum nature persol-
 uit vacante, de persona dilecti filii Iodoci Hegensten electi
 Osilien. fratus Hospitalis Beate Marie Theotonicorum Jerusaleni-
 mitan., de fratrum nostrorum consilio proridimus, ipiusunque
 illi preficimus in episcopum et pastorem, curam et admi-
 nistrationem ipsius ecclesie sibi in spiritualibus et tempo-
 ralibus plenarie committendo, prout in nostris inde confe-
 dis litteris plenius continetur. Quocirca discretioni vestre
 per apostolica scripta mandamus quatenus eidem electo
 tamquam patri et pastori animarum vestiarum humili-
 liter intendentis ac exhibentes sibi obedientiam et reve-
 rentiam debitas et devotas, eius salubria monita et man-
 data suscipiat humiliter et efficaciter adimplere curetis.

Alioquin

Tivatius	
venust.	
so.	
9.	
20.	0 t.o.
—	
—	
silien.	

143

Aloquin sententiam, quam idem electus rite tulerit in
rabelles ratam habebimus et faciemus, auctore Domino, usque
ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Dat.
Donec apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominice
millesimo quadragesimo quinto octavo quarto
idus Julii pontificatus nostri anno quarto. Ceterum ut
idem tenor, sic insertus, omnimodam rei et facti certitu-
dinem faciat, apostolica auatoritate decernimus, ut il-
lud robur eosdemque vim et vigorem dictus tenor per
omnia habeat, que haberent originales littere supradictae
et eadem prorsus eidem tenori fides adhibeatur quando-
cumque et ubiunque in iudicio et alibi ubi fuerit exhi-
bitus vel ostensus ac ei stetur firmiter in omnibus scitis
dictis originalibus (^(sic)) litteris si forent exhibite vel ostense.
Per hoc autem nullum ius tibi de novo acquireni volumus
sed antiquum tantummodo conservari. Nulli ergo etc.
noste constitutionis infringere etc. Si quis etc. Datum
ut supra. Simili modo: dilecto filio Todoxo Hagensten. (^(sic))
electo Osilien salutem etc. Provisionis nostre etc. Hinc
est quod nos etc. ut in precedenti: Calistus episcopus ser-
vus servorum Dei. Dilectis filiis Clero ciuitatis et diocesis
Osilien salutem etc. Hodie ecclesie Osilien. etc. Ceterum
ut idem tenor, sic insertus, omnimodam rei et facti certi-
tudinem faciat etc. Dat. ut supra. Simili modo: dilecto fi-
lio Todoxo Hagensten electo Osilien. salutem etc. Provisio-
nis nostre etc. Calistus episcopus servus servorum Dei.

147

Dilectis filiis ^{Populo} Clerico civitatis et diocesis Osilien. salutem etc. Hodie
eccl^{esi} Osilien. etc. Ceterum ut idem tenor, sic insertus omnime-
tem rei et facti certitudinem faciat etc. Dat. ut supra. Simili modo: Dilec-
to: Dno circa universitatem vestram rogamus et horta-
mur attente etc. Peterum etc. Dat. ut supra. Simili modo: Dile-
cto filio Iudeo Hagensten electo Osilien. salutem etc. Provisionis
nostrae etc. Calistus episcopus servus servorum Dei: Dilectis filiis
universis vasallis eccl^{esi} Osilien salutem etc. Hodie eccl^{esi} Osili-
en. etc. Dno circa universitati vestre etc. Ceterum etc. ut in
presidenti. ^(sic) Datum ut supra. Simili modo: Dilecto filio Iu-
deo Hagensten electo Osilien. salutem etc. Provisionis nostre
etc. Calistus episcopus servus servorum Dei. Venerabili fratri
archiepiscopo Aigen. salutem etc. Ad cumulum tue cedit
salutis etc. Hodie eccl^{esi} Osilien. etc. Cum igitur ut idem ele-
ctus etc. Ceterum etc. Dat. ut supra. Simili modo: Dilecto fi-
lio Iudeo Hagensten electo Osilien. salutem etc. Provisionis
nostrae etc. Calistus episcopus servus servorum Dei: Dilecto filio
magistro hospitalis beate Marie Theutonicorum Ierosolimitan-
salutem etc. Cum nos hodie eccl^{esi} Osilien. tunc per obitum etc.
Peterum etc. Dat. ut supra. P. XXV. X. X. X. XX. de Varriis.

Tivatius
univ. ist.
40.
9.
10. o.t.
—
—
silien.

Archiv. Vaticano
 Reg. Lateranen. sicc.
 Pii II. 40.
 Vol. 359.
 fol. 6 t.
 o.t.

H. Meresheim.

Pius etc. Dilecto filio Godoco Regensten electo
 Osilien. salutem etc. Provisionis nostre debet provenire sub-
 sidio, ut suum cuilibet conservetur illesum. Hinc est quod nos
 tenorem quarundam litterarum felicis recordationis Calisti
 pape iij, predecessoris nostri in suo registro repertum, pro eo
 quod sicut exhibita nobis nuper pro parte tua petitio contine-
 bat tu codem tenore indigere dinosceris, de prefato registro
 transcribi, et ad tue supplicationis instantiam presentibus an-
 notari fecimus, qui talis est: Calistus episcopus servus servorum
 Rei. Dilecto filio Godoco Regensten electo Osilien. salutem et apo-
 stolicam benedictionem. Ad universas orbis ecclesias iuxta deli-
 tum pastoralis officii nostros diffundimus cogitatus illarum
 propensius cura nimium nos attigit, quas propriis destitutas
 pastoribus dispendiose vacationis incommodis subiacere con-
 spicimus, ut illis tales in pastores preficiamus, per quorum
 industriam et solicitudinem circumspectam ecclesie ipse in
 spiritualibus et temporalibus solerter gubernentur. Nudum si-
 quidem bone memorie Ludolpho episcopo Osilien. regimini eccl-
 esie Osilien. presidente, nos cupientes eidem ecclesie, cum vaca-
 ret, per Apostolicę Sedis providentiam utilē et idoneam pre-
 sidere personam, provisionem dictae ecclesie dispositioni nostre
 dixerimus ex vice specialiter reservandam; decernentes

Vatice
t. omis.
Visc.
1.
40 t.
Caillen.

utrum irritum et inane si securus super hiis per quoscumque qua-
ris auctoritate scienter vel ignoranter contingere et attemptari.
Postmodum vero ecclesia predicta per obitum eiusdem Ludol-
phie episcopi, qui extra Romanam curiam diem clausit extra
mun vacante, nos vacatione huiusmodi fide dignis relatibus
intellecta, omnes et singulas electiones et postulationes de personis
quorumcumque ad predictam ecclesiam, sic vacantem, de facto
fueran factas, et inde secuta quecumque, quatenus de facto
processerunt, auctoritate apostolica, de fratum nostrorum
consilio cassantes, irritantes et annullantes, ac cassa, irrita et
nulla fore declarantes, neconon ad provisionem dictae ecclesie
alrem et felicem, de qua nullus preter nos hac vice se intromit-
tore potuit, sive potest, reservatione et decreto obstantibus su-
i predictis. Ne ecclesia ipsa longe vacationis exponatur incom-
modis paternis et sollicitis studiis intendentibus, postea delibe-
rationem, quem de preficiendo eidem ecclesie personam utilen-
et etiam fructuosam, cum eisdem fratribus habuimus diligentem
Demum ad te fratrem Hospitalis beate Marie Theotonicorum
Ierosolimitan., in minoribus dumtaxat ordinibus constitutum,
qui professionem per fratres dicti Hospitalis emitte solitam
emisisti regularem, et quem de religionis aelo conspicuum
litterarum scientia predictum, vite ac morum honestate deco-
rum, in spiritualibus proridum et temporalibus circumspectum,
aliisque multiplicium virtutum donis novimus insignitum
direximus oculos nostre mentis; quibus omnibus attenta medita-
tione

Vat. 1.
Constit. 40 t.
Viso. 1.
Ostien.

Tione pensatis de persona tua nobis et eisdem fratribus nostris, de dictorum tuorum exigentiam meritorum accepta, prefatae ecclesie de dictorum fratrum nostrorum consilio, auctoritate apostolica providimus teque illi preficimus in episcopum et pastorem, curam et administrationem ipsius ecclesie tibi in spiritualibus plenarie committendo. In illo qui dat gratias et largitur premia confidentes, quod dirigente Domino actus tuos prefata ecclesia per tue circumspectionis industriam et studium fructuosum regetur utiliter et prospere dirigetur, grataque in eisdem spiritualibus et temporalibus suscipiet incrementa. Iugum igitur Domini tuis impositum humeris prompta devotione suscipiens, curam et administrationem predictas sic exercere studeas solicite, fideliter et prudenter, quod prefata ecclesia gubernatori provido, et fructuoso administratori gaudet se commissam, tisque preter eterne retributionis premium nostram et dictam Iesu benedictionem et gratiam exinde uberiori consequi merearis.

Vat. Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominice millesimo quadragesimo quinagesimo octavo quarto idus Iunii pontificatus nostri anno quarto. Ceterum ut idem tenor, sive insertus, omnimodam rei et facti certitudinem faciat apostolica auctoritate decernimus, ut illud robur condemque vim et originem dictus tenor per omnia habeat, quem haberent originales littere supradicte, et eadem prorsus ipsi tenori fiducies adhibeatur quandocumque et ubicumque in iudicio et alibi ubi fuerit exhibitus, vel ostensus, ac ei stetuerit firmiter

I — II — I

Vatic
Constit.
Hist.
1.
40 t°
Caeken.

Tione pensatis de persona tua nobis et eisdem fratribus nostris, de dictorum tuorum exigentiam meritorum accepta, prefatae ecclesie de dictorum fratrum nostrorum consilio, auctoritate apostolica providimus teque illi preficimus in episcopum et pastorem, curam et administrationem ipsius ecclesie tibi in spiritualibus plenarie committendo. In illo qui dat gratias et largitur premia confidentes, quod dirigente Domino actus tuos prefata ecclesia per tue circumspectionis industriam et studium fructuosum regetur utiliter et prospere dirigetur, grataque in eisdem spiritualibus et temporalibus suscipiet incrementa. Iugum igitur Domini tuis impositum humeris prompta devotione suscipiens, curam et administrationem predictas sic exercere studeas sollicite, fideliter et prudenter, quod prefata ecclesia gubernatori provido, et fructuoso administratori gaudent se commissam, tisque preter eterne retributionis premium nostram et dilectionis benedictionem et gratiam exinde uberiori consequi merearis.

Dat. Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominice millesimo quadragesimo quingagesimo octavo quarto idus Iunii pontificatus nostri anno quarto. Peterum ut idem tenor, sic insertus, omnimodam rei et facti certitudinem faciat apostolica auctoritate decernimus, ut illud robur eodemque vim et vigorem dictus tenor per omnia habeat, quem haberent originales littere supradicte, et eadem prorsus ipsi tenori fines adhibeatur quandocumque et ubicumque in iudicio et alibi ubi fuerit exhibitus, vel ostensus, ac si stetit firmiter.

I - R - I

110

in omnibus sicut dicitis originalibus litteris, si forent exhibite
vel ostense. Per hoc autem nullum ius tibi de novo acquiri vo-
lens, sed antiquum tantummodo conservari. Nulli ergo etc.
nostrae constitutionis infringere etc. Si quis etc. Dat. Rome apud
Sanctum Petrum anno incarnationis dominice millesimo qua-
dringentesimo quinquagesimo octavo nono kal. octobris anno primo.
Simili modo: Dilecto filio Iodoco Regensten electo Osilien sa-
lutem etc. Provisionis nostre etc. Calistus episcopus servus ser-
vorum Dei. Dilectis filiis Capitulo ecclesie Osilien salutem et
apostolicam benedictionem. Hodie ecclesie Osilien vestre tunc
per obitum bone memorie Ludolfi enim episcopi Osilien,
qui extra Romanam curiam debitum nature persoluit, vacante,
de persona dilecti filii Iodoci Regensten electi Osilien. fratres
Hospitalis Beate Marie Theotonorum Ierosolimitan, de fra-
trum nostrorum consilio providimus, ipsumque illi preficiimus
in episcopum et pastorem curam et administrationem ipsius
ecclesie sibi in spiritualibus et temporalibus plenarie com-
mittendo, prout in nostris inde confectis litteris plenius con-
tinetur. Quocirca discretioni vestre per apostolica scripta
mandamus quatenus eidem electo tamquam patri et pa-
stori animarum vestrarum humiliter intendentis ac enhi-
bentes sibi obedientiam et reverentiam debitas et devotas,
eius salubria monita et mandata suscipiat humiliter
et efficaciter adimplere curetis. Alioquin sententiam, quam
idem electus rite tulerit in rebelles ratam habebimus et fa-
ciemus

Vatice
Constit.
Viro.
1.
40 t.
—

Osilien.

iemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam
 inviolabiliter observari. Dat. Rome apud Sanctum Petrum an
 no incarnationis dominice millesimo quadringentesimo quin
 quagesimo octavo quarto Ides Julii pontificatus nostri anno quar
 to. Ceterum ut idem tenor, sic insertus, omnimodam rei et fa
 ci certitudinem faciat, apostolica auctoritate decernimus, ut
 illud robur eodemque vim et vigorem datus tenor per omnia
 habeat, que haberent originales littere supradictae, et eadem pro
 sus eidem tenori fides adhibetur quandocumque et ubique
 que in iudicio et alibi ubi fuerit exhibitus vel ostensus, ac ei
 stetur firmiter in omnibus sicuti dictis originalibus (sic) lit
 teris si forent exhibite vel ostense. Per hoc autem nullum ius
 tibi de novo acquiri volumus, sed antiquum tantummodo conser
 vari. Nulli ergo etc. nostre constitutionis infringere etc. Si quis
 etc. Datum ut supra. Simili modo: Dilecto filio Tодоро Hagen
 sten (sic) electo Osilien. salutem etc. Provisionis nostre etc. Nino
 est quod nos etc. ut in precedenti: Calistus episcopus servus ser
 vorum Dei. Dilectus filius Clero civitatis et diocesis Osilien. salu
 tem etc. Hodie ecclesie Osilien. etc. Ceterum ut idem tenor, sic
 insertus, omnimodam rei et facti certitudinem faciat etc.
 Dat. ut supra. Simili modo: Dilecto filio Tодоро Hegensten.
 electo Osilien. salutem etc. Provisionis nostre etc. Calistus
 episcopus servus servorum Dei. Dilectus filius Populo civitatis et
 diocesis Osilien. salutem etc. Hodie ecclesie Osilien. etc. Quoniam
 ca universitatem vestram rogamus et hortamur attente etc.

Peterum etc. Dat. ut supra. Simili modo. Dilecto filio Iudoco
 Hagensten electo Osilien. salutem etc. Provisionis nostre etc.
 Calistus episcopus servus servorum Dei. Dilectis filiis univer-
 sis vasallis ecclesie Osilien. salutem etc. Hodie ecclesie Osilien-
 sti. Præcirea universitati vestre etc. Ceterum etc. ut in pre-
 sidenti (sic). Datum ut supra. Simili modo. Dilecto filio Iudoco
 Hagensten electo Osilien. salutem etc. Provisionis nostre etc.
 Calistus episcopus servus servorum Dei. Venerabili fratri archie-
 scopo Brigen. salutem etc. Ad cumulum tue cedit salutis etc.
 Hodie ecclesie Osilien etc. Cum igitur ut idem electus etc. Cete-
 rum etc. Dat. ut supra. Simili modo. Dilecto filio Iudoco Hagen-
 sten electo Osilien. salutem etc. Provisionis nostre etc. Calistus
 episcopus servus servorum Dei. Dilecto filio magistro hospitalis
 Beate Marie Theutonicorum Jerosolimitan. salutem etc. Cum
 nos hodie ecclesie Osilien. tunu per obitum etc. Peterum etc.
 Dat. ut supra. P. xxv. x. x. x. x. x. de Varris.

Vatic
 Conist
 Viso
 1.
 40 t.
 —

Osilien.

Arotiv. Valio. Valio
Archiv. Consist. Consist.
Acta Miss. Viso.
Vol. 1, 1.
fol. 103 t^o 40 t^o

(Anno 1420.)

Sedem die [die lunae santo Idus Januarii] Osilien.
provisum est ecclesiae Osilien. in Livonia vacanti per S. Osilien.
mortem de persona Gasparis de Stenaflich, praepositi
Wormatiens, et litterae expediantur per reservationem de
mandato R. V.

Archiv. Vatis. Vatis
Archiv. Consist. Consist.
Acta Misc. Misc.
Vol. 1, 1.
fol. 103 t^o 40 t^o

(Anno 1470)

Eadem die [die lunae sexto Idus Januarii]
provisorum est ecclesiae Osilien. in Livonia vacanti per
mortem de persona Gasparis de Stinaffluch, praepositi
Wormatiens. et litterae expediantur per reservationem de
mandato D. V.

Archiv. Vatic.
Archiv. Consist.
Acta Miss.
Vol. 1.
fol. 140 t.^o

(Anno 1423.)

Eadem die [die lunae octavo solis septembri] E. Otilien.
provisum est ecclesiae Otilien. vacante per mortem de
persona fratris Christiani Coband Ordinis Praemonstra
tensis.

Archiv. Vat.
Archiv. Consist.
Acta Miss.
Vol. 1,
fol. 140 t°

(Anno 1423.)

Sadem die [die lunae octavo Idus septem
bris] provisum est ecclesiae Osilien. vacanti per mortem
de persona fratris Christiani Coband Ordinis Praemonstra
tensis.

mcccxx annus tertius.

Archiv. Vatis. tio. Vatis.
Obligationes - es. stiones
Martin. V mi V
Vol. 58, 60,
fol. 97 56

Electi Osilien.

Die xvij mensis Januarii predicti. Venerabiles
viri domini frater magister Johannes Turgard procurator Ordini
beate Marie Theotonicorum in Romana curia, ac Ar-
nodus Dattelon canonicus Warmien. et quilibet eorumdem
in solidum tamquam principales et private persone obta-
cerunt Camere Apostolice et Collegio etc. pro communis
vicio per dominum Gasparem electum Osilien. ratione
provisionis debito flor. auri de Camera mille trecentos, ad
quos ipsa ecclesia Osilien. tanatur. Et quinque minute
servicia debita familiaribus et officialibus domini nostri
pape et dicti Collegii. Corundem autem communis et minu-
torum servitorum medietatem infra octo menses proxime
futuros, et reliquam medietatem infra alios octo menses ex-
tunc immediate scuturos solvere promiserunt, et quili-
bet eorum solvere promisit, et se obligavit. Et dominus vo-
ce cancellarius tulit sententias in scriptis. Et insuper pre-
dicti domini procuratores et principales promiserunt pro-
ducere mandatum ratificationis presentis obligationis
infra octo menses, sub dictis penis excommunicationis et
recitatis in obligatione. Actum in thesauraria Camere
Apostolice, presentibus ibidem reverendo patre domino Pau-

+ 3
tr. ratio.
es. tione
- tri V
60,
56

Io de Iuvinacio domini nostri pape prothonotario ac venerabilibus viris dominis Guillermo de Latini et Nicola de Mercatello dicto Camere clericis ac Astolfino et me L. Probing notario testibus.

Communem solvit.

Die xxv mensis marci Mccccxx prefatus dominus Gaspar electus dictam obligationem ratificavit, et dicti procuratores exoneravit, in se suscipiens penas et censuras consuetas.

alexandri
ij. ej.

107

Archiv. Vatic. Vatis.
Obligationes. Tunc
Martin. V. mi V
Vol. 58, 60,
fol. 97. 56

Mcccc xx annus tertius.

Electi Osilien.

om. sedit.

Die xviiij mensis Januarii predicti. Venerabiles
viri domini frater magister Johannes Turgard procurator
Ordinis beate Marie Theotonicorum in Romana curia, ac
Arnodus Battelon canonicus Warmien. et quilibet eorum
dem in solidum tamquam principales et private persone
obtulerunt Camere Apostolice et Collegio etc. pro communi
servicio per dominum Gasparem electum Osilien. ratione
provisionis debito flor. aur. de Camera mille trecentos,
ad quos ipsa ecclesia Osilien. taxatur. Et quinque minu
ta servicia debita familiaribus et officialibus domini no
stri pape et dicti Collegii. Eorundem autem communis et
minutorum servitorum medietatem infra octo menses pro
xime futuros, et reliquam medietatem infra alios octo men
ses ex tunc immediate sequentes secuturos solvere promiserunt,
et quilibet eorum solvere promisit, et se obligavit. Et domi
nus vicecancellarius tulit sententias in scriptis. Et insuper
prefati domini procuratores et principales promiserunt
producere mandatum ratificationis presentis obligatio
nis infra octo menses, sub dictis penis excommunicationis,
et recitatis in obligatione. Actum in thesauraria Camere
Apostolice, presentibus ibidem reverendo patre domino Iau

Cardinalis ard.
xxvij. ij.

lo de Juvinacio domini nostri pape protonotario ac venere
rabilibus viris dominis Guillermo de Latinis et Nicolas de
Mercatello dicto Camere clericis ac Astolfino et me lo-
ro bring notario testibus Communem solvite.

Die xv mensis marci Mccccxx prefatus dominus
Bassar electus dictam obligationem ratificavit, et dictos
procuratores exoneravit, in se suscipiens penas et censuras
consuetas.

Vatio
tiones
tim V
60,
60,
56
2.

par
cij

Archiv. Vatic.
Obligationes
Martini V
Vol. 60,
fol. 2.

Vatic.
times
ni V
60,
56

Mccccxxv anno quinto

Episcopus Tridentin.

Cadem die [die tertia mensis aprilis]. reverendus in xp̄o pater dominus Gaspar episcopus Osilien. Petrus Gottinget decanus ecclesie Sancti Stephani Vyennen. Patav. dioc. Iohannes de Creveld prepositus ecclesie Sancti Martini extra muros Monasterien. et dominus Iohannes Thiegard procurator domus beate Marie Theutonicorum; tanquam principales et private persone, et quilibet in solidum obtulerunt Camere Apostolice et Collegio Re^morum dominorum cardinalium pro communi servicio ratione provisionis ecclesie Tridentine de persona domini Henrici Flebel per dominum nostrum facte debito, florenos auri de Camera duo milia et quinque ministra servicia consueta pro familiaribus et officialibus domini nostri et dicti Collegii. Et dominus noster sanctissimus in presencia dominorum cardinalium in secreto concistorio, prout retulit Re^m dominus Ludovicus Dei gratia episcopus Magalonen. dicti domini nostri pape vicecamerarius coram officialibus Camere cameraliter congregatis detaxa trium milium ad quam etiam Tridentina est taxata ex certis causis animum sue satis moventibus mille flor. auri de Camera hoc vice duntaxat remisit, non intenden-
dens tane trium milium per remissionem huiusmodi

non ha
bit lo
cum

Vatio-	Vatio-
tione-	tione-
ni V.	ni V.
60,	56
O.	—
2.	—

pro futuro tempore preindicare. Ermundem autem communis et minutorum servitorum medietatem infra sex mensas a die pacifice possessionis in antea computando, et reliquem medietatem infra alios sex menses ex tunc proxime solvendos solvere promisit. Promiserunt, iuraverunt et renun- ciaverunt, et se submiserunt, et quilibet se submisit. Et de- minus tulit sententias excommunicationis etc. Et promise- runt simili modo producere mandatum rathihabitionis (sic) infra primum terminum solutionis sub dictis penis. Actum thesaurarie Camere predicte, presentibus venerabilibus viris domini Simone de Novaria, Guillelmo de Fatinis et Ambro- nio de Vicecomitibus de Mediolano dictae Camere clericis, testibus et mie L. Robring.

Cardinale
xij.

m.
4.

ard.
ej.

on ha-
uit lo-
wan.

Vatis.
Archiv. Vatis. vationes
Obligationes tini V
Martini V. 60,
Vol. 60. 56
fol. 2.

Mccccxxij anno quinto

Episcopus Tridentin.

ard.
c*j.*

Padem die [die tercia mensis aprilis]. reverendus in xp̄o pater dominus Gaspar episcopus Osilien, Petrus Cettinget decanus ecclie Sancti Stephani Vyennen. Pataven. dix. Johannes de Creveld prepositus ecclie Sancti Martini extra muros Monasterien et dominus Johannes Thiegard procurator domus Beate Marie Teutonicorum, tanquam principales et private persone, et quilibet in solidum obtulerunt Camere Apostolice et Collegio Re monum dominorum cardinalium pro communi servicio ratione provisionis ecclie Tridentine de persona domini Henrici Flebel per dominum nostrum facte debito, florenos auri de Camera duo milia et quinque minuta servicia consueta pro familiaribus et officiis domini nostri et dicti Collegii. Et dominus noster sanctissimus in presencia dominorum cardinalium in secreto cistorio, prout retulit Re monus dominus Ludovius Dei gratia episcopus Magalonen. dicti domini nostri pape vicecamera- riis coram officialibus Camere cameraliter congregatis detaxa trium milium ad quam etiam Tridentina est taxata, ex certis causis animum sue etis moventibus mille flor. auri de Camera haec vice dumtaxat remisit, non inten-

non ha
bit lo
cum.

fons taxe trium milium per remissionem huiusmodi pro
 futuro tempore preindicare. Corundem autem communis et
 minutorum servitorum medietatem infra sex menses a
 die pacifice possessionis in antea computando, et reliquam
 medietatem infra alios sex menses ex tunc proxime reou-
 turas solvere promisit. Promiserunt, iuraverunt et ~~xenun-~~
 ciaverunt et se submiserunt, et quilibet se submisit. Et
 dominus tulit sententias excommunicationis etc. Et promise-
 runt simili modo producere mandatum rathihabitionis (sic)
 infra primum terminum solutionis sub dictis penis. Actum
 thosaurie Camere predictae, presentibus venerabilibus viris
 dominis Simone de Novaria, Guillermo de Latinis et Ambro-
 zo de Vicecomitibus de Mediolano diote Camere clavis, teste
 bus it me L. Robring.

Arch. Vatis
 Obligation
 Martini V
 Vol. 60,
 fol. 56

tem	Cardinale cre-
ta	xiij.
	nos
	e
	si
	tm
	Caro
	xij.
	at
m	et
ij.	ts.
	16.
	en-
	bi-
	rato,
	sta-
	ndo
	m.

Arch. Vatis.
Obligationes
Martini V
Vol. 60,
fol. 56

Mccccxxij pontificatus P. M. anno vij:

Electus Osilien.

Eadem die [die Veneris xvj dicti mensis septembris prima inductione]. Beatus in xp̄o pater dominus Christinus Dei gratia electus Osilien. personaliter obtulit Camere et Collegio pro suo communi servizio milletrecentos florenos aurii de Camera, ad quos ecclesia ipsa tanatur, et quinque minuta servicia consueta. Solvendo medietatem promissi hinc ad octo menses proxime futuros, et aliam medietatem infra alios octo menses ex tunc proxime senturos. Submisit etc., obligavit etc., renunciavit etc. Et iuravit in forma. Et beatus dominus viccamerarius tulit sententias in scriptis. Actum Rome ubi proxime supra [in Thesauraria apud S. M.], et presentibus quibus supra [dominis Antonio episcopo Senensis thesaurario et Paulo de Tovinacio protonotario ac venerabilibus viris dominis Bartholomeo Dellante, Guillermo de Prato, Gerardo Fayditi, Nicolao de Meratello, Nicolao de Valle, Pantaleone et Dominico de Crapanica clericis]. Et me Luperhardo notario.

Bard.
xij.

m. u. c.

Archiv. Vatic.
Obligationes
Martini V
vol. 60,
fol. 56.

Mccccxxij pontificatus D. M. anno vij.

Electus Osilien.

Sadem die [die Veneris xvj dicti mensis septembris prima indictione]. Beatus in xpo pater dominus Christianus Dei gratia electus Osilien. personaliter obtulit Camere et Collegio pro suo communi servicio milletrecentos florinos aurum de Camera, ad quos ecclesia ipsa taxatur, et quinque minuta servicia consueta. Solvendo medietatem promissi hinc ad octo menses proxime futuros, et aliam medietatem infra alios octo menses ex tuno proxime secuturos. Submisit etc., obligavit etc., renunciavit etc. Et iuravit in forma. Et beatus dominus viccamerarius habuit sentias in scriptis. Actum Rome ubi proxime supra [in Thesauraria apud S. Mb.], et presentibus quibus supra [dominis Antonio episcopo Senen. Thesaurario et Paulo de Giovannio protonotario ac venerabilibus viris dominis Bartholomeo Dellante, Guillermo de Prato, Gerardo Fayditii, Nicolo de Mercatello, Nicolao de Valle, Pantaleone et Dominico de Grapanica clericis]. Et me Luphardo notario. m uj.

Card.
5j.

16°

Archiv. Vallo
Obligationes
Martini V
vol. 60,
fol. 85 b^o

Mcccc xxxiiij anno viij.

Electi Caminen.

Eadem die [die Veneris xxij dicti mense septem
bris] Be dñs in x^o pater dominus Christianus episcopus Baiuen.
procurator et procuratorio nomine Be dñ patris domini Sofridi
electi Caminen, prout de sue procurationis mandato fidem
fecit, obtulit Camere Apostolice et Collegio dominorum cardi-
naliū pro suo communi servizio debito florenos auri de Pa-
mera duo milia, ad quos ipsa ecclesia taxatur, et quinque
minuta servicia consueta pro familiaribus et officialibus do-
mini nostri et Collegii predicti. Eorundem autem communis
et minutorum serviciorum medietatem infra sex menses pro-
xime futuros, et reliquam medietatem infra alios ten men-
ses ex tunc proxime senturos solvere promisit, iuravit,
renunciavit, submisit et se obligavit in forma. Et domi-
nus B. locutus sentias in scriptis. Presentibus
testibus quibus in proxima obligatione descriptis [dominis
Jacobo de Baline, Ambrosio et Symone de Novaria] et me
L. robring propria (sic). Card.
xij.

m
y.

Archiv. Vatic.
Obligationes
Martini V
vol. 60,
fol. 85 f.

Mccccxxvij anno vij^o

Electi Caminen.

Cadet die [die Veneris xxij dii mensis septembris] Beatus in x^o pater dominus Christianus episcopus Osilien procurator et procuratoris nomine Beatus pater domini Tifudi electi Caminen, prout de sue procurationis mandato fidem fecit, obtulit Camere Apostolice et Collegio dominorum cardinalium pro suo communi servizio debito florenos auri de Pamera duos milia, ad quos ipsa ecclesia taxatur, et quinque minuta servicia consueta pro familiaribus et officialibus domini nostri et Collegii predicti. Eiusdem autem communis et minutorum serviorum medietatem infra sex menses proxime futuros, et reliquam medietatem infra alios sex menses proxime futuros, et reliquam medietatem infra alios sex menses ex tuno proxime senturos solvere promisit, iuravit, renunciarvit, submisit et se obligavit in forma. Et dominus B. locutus est tunc sententias in scriptis. Presentibus testibus quibus in proxima obligatione descriptis [dominis Jacobo de Calins, Ambrosio et Symone de Novaria] et me L. drobring propria (sic). Card. xij. m. y.

Archiv. Vatic.
Obligationes
Martini V
Vol. 60,
fol. 88 t.

Mccccxxiiij pontificatus anno viij^o

Episcopi Rigen.

Die Mercurii xxiiij mensis octobris. Rebus in x^o
 pater dominus Christianus episcopus Ostihen. procurator et pro-
 curatorio nomine venerabilis viri domini Henningi electi
 Rigen. prout de sue procurationis mandato quodam publi-
 co constabat, prout constitit instrumento per Joannem Folca-
 ler notarium Constantiem. diocesis sub die xxiiij mensis
 Junii proxime preteriti, in notam recepto, et desuper perfecto,
 obtulit Camere Apostolice, et Collegio dominorum cardinalium Card. xij
 pro suo communi servizio debito florenos auri de Camera octin-
 gentos ad quos ipsa ecclesia Rigen. ecclesia (sic) taxatur, et quin-
 que minuta servicia consueta. Corundem autem communis
 et minutorum servitorum medietatem infra sex menses
 proxime secuturos et reliquam medietatem infra alios sex
 menses ex tunc proxime secuturos, solvere promisit, iuravit, To^m
 renunciavit, submisit et se obligavit in forma. Et dominus
 locutus tullit sententias in scriptis. Actum in loco ut
 supra. [Actum Rome apud Sanctam Mariam Maiorem
 in thesauraria]. Presentibus Re do. in xpo patre domino Anto-
 nio episcopo Senen. thesaurario, Bartholomeo Bellante testibus
 et me G. Robring.

Archiv. Vatic.
Obligationes
Martini V
Vol. 60,
fol. 38 t.

Mccccxxiiij pontificatus anno viij^o

Episcopi Rigen.

Dic Mercurii xxij^o mensis octobris. Rebus in X^o
 pater dominus Christianus episcopus Osilien procurator et
 procuratorio nomine venerabilis viri domini Henningi
 electi Rigen, prout de sue procurationis mandato qua-
 dam publico constabat, prout constitit instrumento per
 Johannem Folcaler notarium Constantien dicetis sub
 die xxij^o mentis Junii proxime preteriti, in notam re-
 cepto, et desuper confecto, obtulit Camere Apostolice et Col-
 legio dominorum cardinalium pro suo communī servizio ^{Card xij}
 debito florenos auri de Camera octingentos ad quos ipsa
 ecclesia Rigen. ecclesia ^(sic) tanatur, et quinque minuta
 servicia consueta. Eorundem autem communis et minuto
 rum servitorum medietatem infra sex menses proxime
 secuturos et reliquam medietatem infra alios sex menses
 ex tuno proxime secuturos, solvere promisit, invarit, ^{To m}
 renunciarit, submisit et se obligavit in forma. Et domi-
 nus locutus est sententias in scriptis. Actum in
 loco ut supra [Actum Rome apud Sanctam Mariam Maiorem
 in thesauraria]. Presentibus Rebus in xpo patre domino An-
 tonio episcopo Yenen thesaurario, Bartholomeo Dellante
 testibus et me L. Bobring.

Archiv. Vatic.
Obligationes
Eugenii IV,
Vol. 64,
fol. 133 t.

Mccccxxxij.

Episcopi Osilien.

Dicta die [die v. ta. novembri] reverendus in x^o pa-
ter dominus Jo. electus Osilien. obtulit Camere Apostolice et
Collegio dominorum cardinalium pro suo communi servicio
florenos auri de Camera millecentos, ad quos dicta eccl-
esia reperitur tanata, et quinque minuta servicia. Eorundem
autem medietatem infra sex menses proxime venturos, et
aliam medietatem infra alios sex menses ex tuno imme-
diata sequentes solvere promisit, submisit, iuravit, renun-
ciavit et se obligavit in forma. Et dominus Parentinus
tulit sententias excommunicationis in scriptis. Actum
ut supra [drome in Thesauraria Apostolica] presentibus
quibus supra [dominis B. Dellante, R. de Rozellis dicto
Camere clericis] et me R. de Fisis.

Archiv. Vatic.
Obligationes
Eugenii IV,
vol. 64,
fol. 133 f.

Mccccxxxij.

Episcopi Osilien.

Dicta die [die vta novembri] reverus in 2°
pater dominus I. electus Osilien. obtulit Camere Aposto-
lice et collegio dominorum cardinalium pro suo communi
servicio florenos auri de Camera milletrecentos, ad quos
dicta ecclesia reperitur tanata, et quinque minuta servi-
cia. Eorundem autem medietatem infra sex menses pro
xime venturos, et aliam medietatem infra alias sex men-
ses en tunc immediate sequentes solvere promisit, submi-
xit, iuravit, renunciarvit et se obligavit in forma. Et do-
minus Parentinus tulit sententias excommunicationis
in scriptis. Actum ut supra [dome in Thesauraria Aposto-
lica], presentibus quibus supra [dominiis B. Tellante, A.
R. de Roscellis dicte Camere clericis] et me b. de Pius.

Archiv. Vatic.
 Obligationes
 Eugenii IV.
 Vol. 65,
 fol. 145.

[Anno 1432.]

Osilien.

Rome dicta die [die secunda mensis decembris]
 dominus Iohannes episcopus Osilien. solvit florenos CCC.
 Fuit promotus Rome xij^o kal. novembris pontificatus domini
 Eugenii pape iij^o. anno secundo; fuerunt in eius promo-
 tione cardinales viii, videlicet:

Ursinus	Sancti Marcelli	Sancti Marci novus
Cipro	Sancti Tixti	[de] Comitibus
Arelaten.	Venetiarum novus	Novarien.
Capit clericus Collegii	— — — —	flor iij ^o or.
Restant	— — — —	flor. ccclxxxij
Capit quilibet dominorum	— — — —	flor. xl. iij ^o or.

Archiv. Vaticani
Obligationes
Eugenii IV.
Vol. 65.
fol. 145.

[Anno 1432.]

Ostien.

Rome dicta die [die secunda mensis decembris]
dominus Johannes episcopus Ostien. solvit florenos CCCC.
Fuit promotus Rome 2° kal. novemboris, pontificatus domini
Eugenii pape viij^o. anno secundo; fuerunt in eius pro-
motione cardinales viij, videlicet:

Ursinus	Sancti Marcelli	Sancti Marci novus
Cipro	Sancti Sixti	[de] Comitibus
Arelaten.	Venetiarum novus	Novarien.
Capit clericus Collegii	— — — —	flor. viij ^o
Prestant	— — — —	flor. ccc lxxxvj
Capit quilibet dominorum	— — — —	flor. xliij ^o

Archiv. Vatic.
Arm. XXXIX
tom. 6.
fol. 54.

titio.
tem.
t. V.
2.
4.

Martinus etc.

Carissimo in xpo Herico regi Dacie illustri salutem
et apostolicam benedictionem. Cum gravi querela nobis
exposuit venerabilis frater Gaspar episcopus Osilien. quod
cum fuit asecutus possessionem sue Osilien ecclesie, cu-
piens conditionem et statum eius more soliti ^(rati) pastores di-
ligenter inquirere, ipsam inventit multipliciter defraudatam;
et aliquibus iniustis alienationibus diminutam per quendam
Wilhelnum de Warensberch militem, pretendentem se
vasallum ecclesie memorare, sui olim immediati predecesso-
ris nepotem, tot de bonis et possessionibus ipsius ecclesie
detinente et iniuste occupantem, quot olim quatuor vasallis
militibus et totidem clientibus suffecerunt. Ipsumque etiam
Wilhelnum ex deputacione predecessoris antedicti vi-
ginti sex annis, vel circa, ad vocatum eiusdem ecclesie seu
vicedominum in temporalibus entitisse, et de certis castris,
terrnis et possessionibus, ad eandem ecclesiam spectantibus, ga-
bernationi sue commisso, percepsisse et levasse omnes et sim-
pulos redditus et proventus, nec de ipsis rationem ullo tempore
redditam apparere. Sed potius ipsos proventus in suam pro-
priam utilitatem esse conversos asseruit. Preterea idem episco-
pus castra eadem, quibus praeerat ipse Wilhelmus, taliter

1)

ipsius culpa esse collapsa, quod non possent cum pluribus flore
 norum nullibus reformari et colones ^{et rusticos} ad cultum pos-
 sessionum ecclesie deputatos, in suis propriis edificationibus sum-
 ptuosis preter lignamina et alias res ablatas ecclesie occupa-
 tos, et alios etiam suis occupationibus nimium gravatos, et plu-
 ribus ipsorum colonorum et rusticorum, ipsi ecclesie subiectorum,
 de ipsis terris et possessionibus ad suas proprias possessiones
 colendas et laborandas traductis, territoria ^(sic) drite ecclesie
 inculta et deserta reliquise, neconon in grave preiudicium
 mense episcopalibus de libro ei assignato, in quo erant bona-
 descripta ipsi mense spectantia, cartas aliquas abstulisse
 et abrasisse, ut de bonis predictis quibus ecclesiam spo-
 liaverat, faciliter occultaret, et alia plura iniusta, et enor-
 mia commisisse in grave prefati episcopi et ecclesie sue
 preiudicium et iacturam. Et requisitus pluries amicabi-
 liter ab eodem episcopo de satisfactione condigna in parte-
 bus satisfacere noluisse aliqualiter. Duamobrem prefatus
 episcopus ad curiam nostram venit, et sicut est debitum
 pro consuetione iuris sui et sue ecclesie indemnitate causam
 commicti contra predictum Wilhelmum fecit, et ipso legitime
 vocato, ad indicium, et non comparente contra eundem excom-
 municationis et quadam alias sententias obtinuit, que nul-
 la appellatione suspense, in rem indicatam, prout nolis
 asseritur, transiverunt. Verum quia sententie huiusmodi
 non prodessent, nisi executioni debite mandarentur

fraternitatem

fraternitatem tuam hortamus et affectuose requirimus ut
 of nostram et Apostolice Sedis reverentiam, circa executio-
 nem sententiarum predictarum prefato episcopo Osilie.
 ex vicariis et procuratoribus eius favas et assistas consiliis,
 auxiliis et favoribus oportuni, etiam si opus erit, cum poten-
 tia brachii tui, ut idem episcopus earundem sententiarum
 effectum sine aliquo impedimento iuncta tenorem executoria-
 rum litterarum desuper concessarum valeat consequi et
 realiter obtinere. In quo rem Deo acceptam facies pavendo
 iusticie contra ecclesie spoliatorem, et nobis etiam compla-
 centiam facies (sic) singularem. Datum Rome apud Sanctam
 Mariam Maiorem (1).

(1) Mancata la data, come in tutte le altre bolle, ri-
portate in questo codice.

Arch. Vatic.
Arm. XXXIX
tom. 6,
fol. 54.

Ita.
tem
t. V.
2.
4.

Martinus etc.

Parissimo in Xpo Iberio regi Dacie illustri salutem et apostolicam benedictionem. Cum gravi querela nobis exposuit venerabilis frater Gaspar episcopus Osilien. quod cum fuit assecutus possessionem sue Osilien. ecclesie, cupiens conditionem et statum eius more solite (*sic*) pastoris diligenter inquirere, ipsam invenit multipliciter defraudatam, et aliquibus iniustis alienationibus diminutam per quendam Wilhelnum de Warenberch militem pretendentem se vasallum ecclesie memorare, sui olim immedia ti predecessoris nepotem, tot de bonis et possessionibus ipsius ecclesie detinentem et iniuste occupantem, quod olim quatuor vasallis militibus et totidem clientibus suffecerunt. Primumque etiam Wilhelnum ex deputacione predecessoris antedicti viginti sex annis, vel circa, advocatum ciuestem ecclesie seu vicedominum in temporalibus extitisse, et de certis castris, terris et possessionibus, ad eandem ecclesiam spectantibus, gubernationi sue commisso, perceperisse et levasse omnes et singulos redditus et proventus, ne de ipsis rationem ullo tempore redditam apparere. Sed potius ipsos proventus in suam propriam utilitatem esse conservos asseruit. Preterea idem episcopus castra eadem

1

quibus precerat ipse Wilhelmus, taliter ipsius culpa esse
collapsa, quod non possent cum pluribus florenorum mil-
libus reformari et colones (*sic*) et rusticos ad cultum posses-
sionum ecclesie deputatos, in suis propriis edificationibus sum-
ptuosis preter lignamina et alias res ablatas ecclesie occupa-
tos, et alios etiam suis occupationibus nimium gravatos, et
pluribus ipsorum colonorum et rusticorum, ipsi ecclesie subite-
torum, de ipsis terris et possessionibus ad suas proprias possessio-
nes colendas et laborandas traductis, territoria (*sic*) dote ecclesie
inculta et deserta reliquisse, neconon in grave preindictum men-
se episcopalib[us] de libro ei assignato, in quo erant bona descripta
ipsi mense spectantia, cartas aliquas abstulisse et abrasisse,
ut de bonis predictis quibus ecclesiam spoliaverat, facilius
occultaret et alia plura iniusta et enormia commisisse in
grave prefati episcopi et ecclesie sue preindictum et tacturam.
Et requisitus pluries amicabiliter ab eodem episcopo de sa-
tisfactione condigna in partibus satisfacere noluisse ali-
qualiter. Buamobrem prefatus episcopus ad curiam nostram
venit et sicut est debitum pro consecutione iuris sui et sue
ecclesie indemnitate causam commicti contra predictum Wi-
lhelnum fecit, et ipso legitime vocato, ad iudicium, et non
compartente contra eundem excommunicationis et quadam alias
sententias obtinuit, que nulla appellazione suspense, in rem
indicatam, prout nobis assertur, transiverunt. Verum quia
sententie huiusmodi non procedent, nisi executioni debite

mandarentur

mandarentur fraternitatem tuam hortamus et affectuose re-
quimus, ut ob nostram et apostolicę sedis reverentiam, cir-
ca executionem sententiārum predictarum prefato episcopo
pro Orléans seu vicariis et procuratoribus eius faveas et assistas
consilis, auxiliis et favoribus oportuniſ, etiam si opus erit,
cum potentia brachii tui, ut idem episcopus earundem sen-
tentiarum effectum sine aliquo impedimento iuxta ten-
rem executorialium litterarum desuper concessarum ve-
leat consequi et realiter obtinere. In quo rem Deo acceptam
facies favendo iusticie contra ecclesie spoliatorem, et no-
bis etiam complacentiam faties (sa) singularem. Datum
Rome apud Sanctam Mariam Maiorem (1).

(1) Mancata la data, come in tutte le altre bolle
riportate in questo codice.

Archiv. Vatic.
Armar. XXXIX
tom. 6.
fol. 97.

tto.
tem.
t. V.
2.
4.

Contra boemos.

Martinus.

Venerabili fratri... episcopo Osilien salutem
et apostolicam benedictionem. Vuper per nostras litteras dedi-
mus in mandatis dilectis filiis magistro et fratribus Ordinis
Beate Marie de domo Theutonicorum Jerosolimitan. in parti-
bus Livonie constitutis, ut si contingat dilectos filios genera-
lem magistrum et fratres eiusdem Ordinis in Prusia consi-
stentes, insurgere et movere bellum contra Bohemos her-
eticos et fautores, protectores et defensores eorum quocum-
que titulo et dignitate prefulgeant, eis cum prelatis suis,
et tota potentia sua succurrant, et eos iuvent, et cum illis
sanctam fidem xpi contra detestabilem audaciam heretico-
rum et fautorum suorum protegant et defendant. Et quia
iustum est, ut in hac causa omnia simul membra convenient,
fraternitatem tuam requirimus, tibique per apostolica
scripta precipimus et mandamus, ut ad omnem requisi-
tionem prefatorum magistri et fratrum Livonie insur-
gas etiam cum potentia tua, contra predictos Bohemos he-
reticos et fautores eorumdem, ipsoque magistrum et fratres
iuvare teneris in hoc iusto proposito, ut sancta xpi religio
cumulatis viribus a suis propugnatoribus defendatur. Con-
cessionibus et indultis apostolici, si qua forsan emanassent,

in favorem aliquorum tunc non suspectorum quod faverent
hereticis et modo favere noscantur, ac inhibitionibus et processibus
et aliis in contrarium facientibus non obstantibus qui-
buscumque. Datum Rome (1).

tit.
terti
t. V.
D.
4.

(1) N. B. Manca la data, come in tutte le altre bolle
 inserite in questo codice.

Archiv. Vatic.
Actm. XXXIX
tom. 6,
fol. 97.

Contra boemos.

tto.
ten.
t. V.
2.
4.

Martinus.

Venerabili fratri... episcopo Osilien salutem et apostolicam benedictionem. Super per nostras litteras dedimus in mandatis dilectis filii magistro et fratribus Ordinis Beate Marie de domo Teutonicorum Ierosolimitanorum in partibus Livonie constitutis, ut si contingat dilectorum filios generalem magistrum et fratres eiusdem Ordinis in Prussia consistentes, insurgere et movere bellum contra Bohemos hereticos et fautores, protectores et defensores eorum quocumque titulo et dignitate prefulgeant, eis cum prelatis suis, et tota potentia sua succurrant, et eos inventi, et cum illis sanctam fidem Christi contra destabilē audaciam hereticorum et fautorum suorum protegant et defendant. Et quia iustum est, ut in hac causa omnia simul membra convenient, fraternitatem tuam requirimus, tibique per apostolica scripta precipimus et mandamus, ut ad omnem requisitionem prefatorum magistri et fratrum Livonie insurgas etiam cum potentia tua, contra predictos Bohemos hereticos et fautores corundeni, ipsosque magistrum et fratres invare teneris in hoc iusto proposito, ut sancta Christi religio cumulatis viribus a suis propaginatoribus defendatur. Concessiōnibus et indultiis apostolicis, si qua forsan emanassent, in favorem aliquorum tunc

non suspectorum quod faverent hereticis et modo favere nos can-
tur, ac inhibitionibus et processibus et aliis in contrarium
fauentibus non obstantibus quibuscumque. Datum Rome (1).

titio.
teni.
t. V.
2.
4.

(1) V. B. Manca la data, come in tutte le altre
bolle inserite in questo codice.

Archiv. Vatic.
Armar. XXIX.
tom. 8,
fol. 154

tto.
ten.
t. V.
2.
4.

Littera passus.

Universis etc. Ludovicus etc. [Dei gratia episcop
po Magalonen. reverendissimi in xº patris domini Francisci
miseratione diuina archiepiscopi Tarbonen. domini pape ca
merarii nunc absentis, in camerariatus officio locumtenens].
Ad universitatem etc. Quod nos de speciali et expresso man
dato et commissione sanctissimi domini nostri domini Martini
pape quinti vive vocis oraculo super hoc nobis facta nonnullas
litteras apostolicas clausas et ipsius domini nostri vera bulla
bullatas promotionem et provisionem Re di patris domini
Cristiani episcopi Osilien. nunc et per antea per plura
tempora antiqui sui capellani domestici commensalis de
prefata Osilien ecclesia factas concernentes. Unam videli
cet serenissimo principi domino Erico Dacie etc. regi. Aliam
reverendis patribus dominis Rigen. archiepiscopo. Ter
ciam vero Tarbaten. episcopo. Quartam vero venti. et re
ligioso viro domino Syfrido in partibus Livonie Ordinis
Beate Marie Theotonicorum magistro directas nobis
per dictum dominum nostrum papam pro ipsarum
prosecutione et contentorum in eisdem executione fide
liter et salubriter facienda, promovenda et procuranda
consignatas venerabili viro domino Nicolaos Veckener (sic)

thesaurario Tarbaten eiusdemque Tarbaten et Osilien ecclesia-
 rum canonio in Romana Curia tunc existenti dominis regi; ar-
 chiepiscopo, episcopo et magistro predictis fideliter et legaliter pre-
 sentandas, tradendas et consignandas die date presentium dedi-
 mus, tradidimus et assignavimus, sibique prout id nolis per
 eundem dominum nostrum papam commissum et manda-
 tum extiterat, in virtute sancte obedientie et iuramenti per
 ipsum dominum Nicolaum dicti Osilien ecclesie corporaliter
 prestiti, et sub excommunicationis pena distincte precipiendo
 mandavimus, quatenus dominis regi; archiepiscopo, episcopo
 et magistro predictis prefatas litteras apostolicas, sive bullas
 tradere, presentare et assignare, ipseque etiam ultra hoc factum
 et negotium promotionis et provisionis dicti domini Christiani
 episcopi Osilien et capellani domini nostri in partibus illis
 pro suis posse et nosse promovere fideliter studeret et procura-
 ret. Nos propterea cupientes eundem cum comitiva et rebus
 suis in eundo, transundo, stando et redeundo plena securita-
 te gaudere vos et universos et singulos vestrum devotos, be-
 nivolos et amicos vestros rogamus et hortamur in Domino etc
 ut supra in litteris passus etc. cum sex sociis sive familiaribus
 equestribus sive pedestribus, equis, rebus, valisius etc., presen-
 tibus per decem menses tantummodo valitatis. In quorum
 etc. Datum Rome apud Sanctum Petrum sub anno Domini
 millesimo quadringentesimo vicesimoquarto indictione se-
 cunda die quinta mensis Maii pontificatus etc. anno se-
 ptimo.

Gratis pro d. Osilien.

Archiv. Vatic.	tto	tto
Armar. XXIX	-	tenu.
tom. 8,	V,	t. V.
fol. 154.	4,	2,
		4.

littera passus.

Universis etc. Ludovicus etc. [Dei gratia episcopu
rus Magalonen. reverendissimi in x^o patris domini Francisci mi
seratione divina archiepiscopi Narbonen. domini pape camerarie
nunc absentis in camerariatus officio locumtenens]. Ad univer
sitatem etc. Quod nos de speciali et expresso mandato et com
missione sanctissimi domini nostri domini Martini pape
quinti vive vocis oraculo super hoc nobis facta nonnullas
litteras apostolicas clausas et ipsius domini nostri vera bul
la bullatas promotionem et provisionem re di patris domi
ni Cristiani episcopi Osilien. nunc et per antea per plura
tempora antiqui sui capellani domestici commensalis de
prefata Osilien. ecclesia factas concernentes. Unam videlicet
cet serenissimo principi domino Erico Vacie etc. regi; Aliam
reverendis patribus dominis Oigen. archiepiscopo. Teriam
vero Tarbaten. episcopo. Quartam vero ven*ti* et religioso
viro domino Syfrido in partibus Livonie Ordinis Beate
Marie Theotonicorum magistro directas nobis per di
ctum dominum nostrum papam pro ipsarum prosecutio
ne et contentorum in eisdem executione fideliter et salu
briter facienda, promovenda et proueranda consignatas
venerabili viro domino Nicolas Vockeuer (sic) thosaurario.

Tarbaten. eiusdemque Tarbaten. et Osilien. ecclesiarum canonicis in Romana Curia tunc existenti, dominis regi, archiepiscopo, episcopo et magistro predictis fideliter et legaliter presentandas, tradendas et consignandas die date presentium dedimus, tradidimus et assignavimus, sibique prout id nobis per eundem dominum nostrum papam commissum et mandatum extiterat, in virtute sancte obedientie et iuramenti per ipsum dominum Nicolaum dico. Osilien. ecclesie corporaliter prestiti, et sub excommunicationis pena districte precipiendo manda-
 vimus quatenus dominis regi, archiepiscopo, episcopo et magi-
 stro predictis prefatas litteras apostolicas, sive bullas, tradere,
 presentare et assignare, ipseque etiam ultra hoc factum et
 negotium promotionis et provisionis dicti domini Christiani
 episcopi Osilien. et capellani domini nostri in partibus illis
 pro suis posse et nosse promovere fideliter studeret et procu-
 raret. Nos propterea cupientes eundem cum comitiva et
 rebus suis in eundo, transcendo, stando et redeundo plena
 securitate gaudere vos et universos sibi et singulos vestrum
 devotos, benivolos et amicos vestros rogamus et hortamur in
 Domino etc. ut supra in litteris passus etc. cum sex sociis sive
 familiaribus equestribus sive pedestribus, equis, rebus, vali-
 siis etc; presentibus per decem menses tantummodo valituri.
 In quorum etc. Datum Rome apud Sanctum Petrum sub
 anno Domini millesimo quadringentesimo vicesimo quarto indi-
 ctione secunda die quinta mensis Maii pontificatus etc. anno
 septimo.

Gratis pro d. Osilien.

tua.	tra.
teni.	
V.	t. V.
4.	2.
3.	4.

Archiv. Vaticano
Armar. XXIX
tom. 9.
fol. 83 f.

tunc tunc
tenui t. v.
V. 2.
4. 4.
2. 2.

Commissio pro ecclesia Osilien. super illius
taxa.

Franciscus miseratione divina episcopus Salinum
Yanote Romane Ecclesie presbyter cardinalis Venetiarum vul-
gariter nuncupatus, sacri collegii reverendissimorum in Christo
patrum dominorum Yanote Romane Ecclesie cardinalium ca-
merarius, et Benedictus etc. Reverendo in Christo patri domino
Dei gratia. archiepiscopo Rigen. salutem etc. Exhibita summa=
dem nobis nuper pro parte reverendi patris domini Christiani
episcopi Osilien. petitio continebat, quod cum alias ecclesia Osili-
en, tunc Lehalen. nuncupata, in suis redditibus et in am-
plitudine diocesis multipliciter opulenta fuisset atque famosa,
et in libris Camere Apostolice tanata pro communi servizio
ad florenos mille trecentos, prout adhuc existit, tandem pro
amplianda in partibus illis fide Catholica et devocatione fi-
delium, cum constituta existeret in fancibus inimicorum Tri-
dei et Ruthinorum ecclesia Tarbaten, que tunc fuerat de
diocesi et corpore ipsius ecclesie Osilien sive Lehalen. per
Sedem Apostolicam erecta extitit in sedem episcopalem
non modica parte diocesis Osilien. predicte ipsi Tarbaten
pro sua diocesi etiam deputata, et in dictis libris Camere ad
commune servicium huiusmodi tanata extitit ad quingentos
florenos, nulla penitus facta ipsi Osilien. ecclesie debita com-

pensatione. Ex qua quidem erectione Tarbaten. ecclesie in eccl-
 esiam cathedralem et assignatione diocesis, ut prefertur, ipsa
 Osilien. ecclesia tam in suis iuribus, fructibus et redditibus
 quam diocesi, fuerit quamplurimum diminuta, et expresse
 gravata remansit, cum ipsius prima taxa M ccc floren.,
 ut premititur, non deducta taxa ipsius Tarbaten. ecclesie de
 taxa Osilien. predicta, ut iusticia et racio postulabant. nobis
 fecit humiliter supplicari, quatenus cum ipsa Tarbaten. eccl-
 esia, cum sibi deputata diocesi de gremio Osilien. ecclesie et
 ipsius diocesis sumpta fuerit, ut prefertur, taxam huiusmodi
 floren. quingentos Tarbaten. ecclesie deducere et levare de taxa
 M ^cccj. floren. ecclesie Osilien. et ipsam taxam ad quingen-
 tos duntaxat, iuncta facultatem ipsius ecclesie Osilien. redu-
 cere, et in libris Camere et Collegii facere reformare dignare-
 mur. Nos vero gravatis nimium et oppressis ecclesiis succur-
 rere merito cupientes, indemnitati (sic) ipsius Osilien. ecclesie,
 quantum in nobis est, providere, quia de premissis certam no-
 ticiam ~~ha~~ non habemus, et volentes de veritate plenijs in-
 formari, paternitati vestre, de qua plene confidimus auto-
 ritate ipsorum camerariatum officiorum tenore presen-
 tum committimus, quatenus diligenter inquiratis de hu-
 iusmodi Tarbaten. ecclesie erectione et assignatione dioce-
 sis, et qua parte ac litteris et privilegiis apostolicis super
 hoc confessis necnon omnibus et singulis circumstantiis
 supradictis, et quidquid inveneritis per huiusmodi di-
 ligentem

tit.	tit.
1.	temp.
V.	t. vi.
4.	2.
3.	4.

ligentem examinationem redactis cunctis in scriptis per
publicum notarium, et vestro pontificale sigillo munitis
nobis per fidum nuncium, quamvis poteritis, destinare
non differatis, ut super hiis omnibus quantum equitas et
ratio suadebunt, rationaliter providere valeamus.

In quorum etc. Dat. Rome apud Sanctos Apostolos die vij
mensis Junii anno Domini M^lvij xxv; Indictione tercia
pontificatus etc. anno octavo.

Gratis pro episcopo Osiliensi.
Benedictus.

L. Robring.

Archiv. Vatic.
 Ann. XXIX,
 tom. 9,
 fol. 83 t.
 tunc
 tenui
 t. V.
 2.
 4.
 ?.

Commissio pro ecclesia Osilien. super illius
 taxa.

Franciscus miseratione divina episcopus Tabi-
 nen. Sanote Romane Ecclesie presbyter cardinalis, Vene-
 ciarum vulgariter nuncupatus, sacri collegii reverendissi-
 morum in X po patrum dominorum Sanote Romane Ecclesie cor-
 dinarium Camerarius, et Benedictus etc. Reverendo in X po
 patri domino Dei gratia archiepiscopo Aigen. salutem etc. Episci-
 pita siquidem nobis nuper pro parte reverendi patris do-
 mini Cristiani episcopi Osilien. petitio continet, quod
 cum alias ecclesia Osilien. tunc Lehalen. nuncupata, in
 suis redditibus et in amplitudine diocesis multipliciter
 opulenta fuisset atque famosa, et in libris Bamere aposto-
 lice tanata pro communi servicio ad florenos mille trecen-
 tos, prout adhuc existit, tandem pro amplianda in partibus
 illis fide Catholica et devocatione fidelium, cum constituta
 existeret in fauibus inimicorum Fidei et Authorum ecle-
 sia Tarbaten., que tunc fuerat de diocesi et corpore ipsius
 ecclesie Osilien. sive Lehalen. per sedem Apostolicam erectora
 extitit in sedem episcopalem non modica parte diocesis Osi-
 lien. predicte ipsi Tarbaten. pro sua diocesi etiam deputata,
 et in dictis libris Bamere ad commune servicium hu-
 iusmodi tanata extitit ad quingentos florenos, nulla

penitus facta ipsi Osilien. ecclesie debita compensatione. Ex
 qua quidem erectione Tarbaten. ecclesie in ecclesiam cathedra-
 lem et assignatione diocesis, ut prefetur, ipsa Osilien. ecclesia
 tam in suis iuribus, fructibus et redditibus quam diocesi, fuerit
 quamplurimum diminuta, et expresse gravata remansit, cum
 iurius prima taxa M ccc floren. ut premititur, non deduota
 taxa ipsius Tarbaten. ecclesie de tana Osilien. predite, ut iusti-
 cia et ratio postulabant, nobis fecit humiliter supplicari, qua-
 tenus cum ipsa Tarbaten. ecclesia, cum sibi deputata diocesi
 de gremio Osilien. ecclesie et ipsius diocesis sumpta fuerit,
 ut prefetur, taxam huiusmodi floren. quingentos Tarbaten.
 ecclesie deducere et levare de tana M uij. floren. ecclesie Osilien.
 et ipsam taxam ad quingentos dumentarit, iuvata facultatem
 ipsius ecclesie Osilien. reducere, et in libris Camere et Collegii
 facere reformare dignaremur. Nos vero gravatis nimium et
 oppressis ecclesiis succurrere merito cupientes, indemnitati (sic)
 ipsius Osilien. ecclesie, quantum in nobis est, providere, quia
 de premissis certam noticiam non habemus, et volentes de veri-
 tate plenus informari, paternitati vestre, de qua plene
 confidimus auctoritate ipsorum camerariatum officiorum
 tenore presentium committimus, quatenus diligenter inquira-
 tis de huiusmodi Tarbaten. ecclesie erectione et assignatione
 diocesis, et qua parte ad litteris et privilegiis apostolicis super
 hos confessis necnon omnibus et singulis circumstantiis
 supradictis, et quidquid inveneritis per huiusmodi dili-
 gentem

tua	tua.
-	terti.
V	t. V.
4,	2.
?	4.

1	09
tio.	tio.
1	teni.
V.	t. V.
4,	2.
2.	4.

gentem examinationem redactis cunotis in scriptis per pu-
blicum notarium, et vestro pontificali sigillo munitis nobis
per fidum nuncium, quamcūtius poteritis, destinare non
differatis, ut super his omnibus quantum equitas et ratio ma-
debunt, rationabiliter proridere valeamus. In quorum etc.
Dat. Rome apud Sanctos Apostolos die viij mensis Junii
anno Domini M^{lxxv} xxv, Indictione tercia pontificatus
etc. anno octavo.

Gratis pro episcopo Osilien.
Benedictus.

L. Robing.

Archiv. Vatic.
Amar. XIX.
fol. 110 t^o

tua
tenui
t. V.
V.
2.
4.
?

Testimonialisquitantie pro domino episcopo
Osilien.

Universis etc. Franciscus etc. [miseratione divina
tituli Sancti Clementis sacrosanete Romane Ecclesie presby-
ter cardinalis domini pape camerarius] salutem etc. Dnia
pium est veritati testimonium perhibere ad universitatem
etc. Quod in libro solutionum primo communium et minu-
torum servitorum Smi d. n. Eugenii folio nonagesimo primo
reperitur registrata quedam quitantia, cuius tenor de verbo
ad verbum sequitur et est talis: Universis etc. Franciscus etc.
salutem etc. Universitati etc. Quod reverendus in Xpo pater
dominus Johannes episcopus Osilien. pro parte et in deductio-
nem sui communis servitii, in quo Camere apostolice sub-
certis penis et sententiis, ratione provisionis dictae ecclesie
de sua persona facte erat, prout est, efficaciter obligatus flo-
renos auri de Camera quadringentos Reue d. in Xpo patre do-
mino Angelo episcopo Arba. etc. pro dicta Camera recipiente,
neconon pro integra solutione unius monuti servitii nobis
et venerabilibus viris dominis Apostolice Camere clericis debi-
ti etc. erat similiter obligatus florenos auri similes septua-
gintados, solidos undecim et denarium unum monete
romane dictis clericis nostro et ipsorum nominibus recipien-
te die date presentium per manus nobilis viri Francisci

de Albertis mercatoris florentini solvi fecit realiter et cum
effectu, de quibus etc. prefatum dominum Johannem epi-
scopum presentium tenore quitamus etc. et sub data: Rome
apud Sanctum Petrum sub anno a nativitate Domini
Mccccxxxij, Indictione X, pontificatus domini nostri Eu-
genii pape quarti anno secundo. Et ne quemquam de pre-
missis hesitare contingat, has presentes litteras testimonia-
les fieri fecimus et sigilli nostri camerariatus officii im-
pressione muniri. Dat. Florentie die ultima Augusti
Mccccxxv, Indictione xij pontificatus etc. anno quinto.

A. de Pisis.

f. i. g. ij.

Visa Guillermus de
Latinis de Prato.

Archiv. Vatic.
Armar. XIX,
fol. 110 t.
t. 100
tenui
t. V.
t. 2.
t. 4.
?.

Testimonialisquitantie pro domino episcopo
Osilien.

Universis etc. Franciscus etc. [misericordia] divina
tituli Sancti Clementis sacrosancte Romane Ecclesie presbyter
cardinalis domini pape camerarius. Quia prius est veritati
testimonium perhibere ad universitatem etc. Quod in libro
solutionum primo communium et minutorum servitorum
Joh. d. n. Eugenii folio nonagesimo primo reperitur regestata
quedam quitantia, cuius tenor de verbo ad verbum sequitur
et est talis: Universis etc. Franciscus etc. salutem etc. Uni-
versitati etc. Quod reverendus in Christo pater dominus Johan-
nes episcopus Osilien pro parte et in deductionem sui com-
munis servitii, in quo Camere Apostolice sub certis penis
et sententiis, ratione provisionis dictae ecclesie de sua persona
facte erat, prout est, efficaciter obligatus, florenos auri de
Camera quadringentos Neve d. in Christo patre domino Angelo
episcopo Arben. etc. pro dicta Camera recipiente, neconon
pro integra solutione unius minuti servitii nobis et ve-
nerabilibus viris dominis Apostolice Camere clericis debiti
etc. erat similiter obligatus florenos auri similes septua-
gintaduos, solidos undecim et denarium unum preci-
piente die date presentium per manus nobilis viri Fran-
cisci de Albertis mercatoris florentini solvi fecit realiter

monete
romane
dictos cle-
ricis nostro
et ipsorum
nominibus

soliter et cum effectu, de quibus etc. prefatum dominum Ishen
 nem episcopum presentium tenore quitamus etc. et sub da-
 ta: Rome apud Sanctum Petrum sub anno a nativitate N.
 mini Mccccxxxij Indictione & pontificatus domini no-
 stri Eugenii pape quarti anno secundo. Et ne quemquam
 de premissis hesitare contingat has presentes litteras testi-
 moniales fieri fecimus et sigilli nostri camerariatus officiu-
 m impressione muniri. Dat. Florentie die ultima Augusti
 Mccccxxxv Indictione & iij pontificatus etc. anno quinto. f. 19. 9.

A. de Pisis.

Visa. Guillelmus de
 Latinis de Prato.

197 1 09

Archiv. Vaticano
Reg. Vaticano
Martini V.
vol. 354,
fol. 278.

Constitutio seu declaratio pro fratribus Beate Marie Theotonicorum in partibus Livonie.

Montepoliciano.

Martinus etc. Ad futuram rei memoriam. Ea que Romani pontificis providentia geruntur sic decet in restitudinis callem dirigi, ut que in favorem aliquorum aguntur, in aliorum preiudicium non redundent, unde si quando ambigitur super illis, expedit ut ea per Apostolice Sedis providentiam declarentur. Duidum siquidem per quasdam dilectis filios magistro et fratribus Ordinis Beate Marie Theutonicorum Jerosolimitan. in Livonie partibus existentibus, ut si contingaret dilectos filios magistrum generalem et fratres dicti Ordinis in Prusia consistentes, insurgere et movere bellum contra Bohemos hereticos et fautores, protectores et defensores eorum quocumque titulo et dignitate fulgerent, eis cum prelatis suis et tota potencia succurrerent, et eos invarent, et cum illis sanctam fidem xp̄i contra tam detestabilem audaciam hereticorum et fautorum suorum protegerent et defendenterent. Et deinde per quasdam alias nostras litteras, videlicet iux kal. Septembri, pontificatus nostri anno quinto, venerabilibus fratribus nostris archiepiscopo Argensi, et eius suffraganeis sedimus in mandatis, ut ad omnem requissicionem prefectorum (sic) magistri et fratrum in Livonia consistentium

insurgerent, etiam ipsi cum tota eorum potentia contra predi-
 tos bohemos hereticos et fautores eorundem, ipsosque magi-
 strum et fratres Livenie pro viribus iuvare conarentur, prout
 in dictis litteris plenius continetur. Cum autem sicut exhibi-
 ta nobis nuper pro parte venerabilium fratrum nostrorum
 Johannis moderni archiepiscopi Rigen. et Theodorici episcopi
 Tarbaten. ac dilecto filii Cristiani electe Ossilien. peticio conte-
 nebat, licet fratres et Ordo Beate Marie Theutonicorum per
 Liveniam constituti ab ecclesiis cathedralibus, et earum pre-
 latis in eisdem partibus consistentibus, in terris, possessio-
 nibus, predictis et bonis aliis in tercia parte honorum dictarum
 ecclesiarum, ab olim abundantiter dotati fuerint, et existant,
 propter que ipsi fratres ad defensionem eorundem ecclesie-
 rum, que sunt in fancibus ruthenorum hereticorum et
 sismatiorum constitute et Catholice fidei protectionem
 merito tenentes, atque am ipsi magister et fratres Livo-
 nie pretendentes super archiepiscopum et suffraganeos pre-
 dictos superioritatem quandam et iurisdictionem habere di-
 cuntur, a nobis easdem litteras impetrasse in ipsorum ar-
 chiepiscopi et suffraganeorum ac iurium ecclesiarum suarum
 grave preiudicium et iacturam. Nam si ad eundem contra
 bohemos hereticos ad regnum Bohemie, quod a partibus Li-
 venie per ducenta miliaria theutonica ha vel circa distare
 dinoscitur, prefati archiepiscopus et suffraganei compelleren-
 tur accedere, quos per terras desertas et inhabitatas, ubi iactua-
 tur

litteras

tio.	tio.
-	-
V.	V.
4,	2,
?	4.

sum copia nulla est, transitum facere oportet eorum eccl^{ie}
 si in custodite remanerent in manibus ruthenorum, qui eas
 more luporum, cum eorum potentia, que multo maior est,
 quam potentia prelatorum Livonie, armata manu violenter
 invaderent, et funditus, nullo resistente obice, everterent et
 etiam devastarent et sic xpiana religio illis in partibus gra-
 vissima detrimenta subiret, et exinde maxima scandala, et
 tam animarum quam corporum pericula sequerentur. Qua-
 re pro parte moderni archiepiscopi, episcopi et electi predicto-
 rum nobis fuit humiliter supplicationem, ut eorum et dicto-
 rum ecclesiarum statui super his oportune consulere de be-
 nignitate apostolica dignaremur. Nos igitur quorum interest
 ecclesiarum omnium et personarum illis pro tempore presi-
 dentium statui et conservationi ad defensionem Catholice fidei
 contra perfidos infideles de salutari remedio providere, huicmo-
 di supplicationibus inclinato, auctoritate apostolica ex certa
 scientia tenore presentium decernimus, et etiam declaramus
 nostre intentionis fuisse, et etiam nunc existere per huicmo-
 di requisitionem et litteras per nos eisdem magistro et frati-
 bus Livonie, necnon archiepiscopo et suffraganeis concessas
 ad directas archiepiscopo et suffraganeis predictis eorumque
 ecclesiis, et iuribus et iurisdictionibus eorumdem eis, contra eos-
 dem magistrum et fratres quomodolibet competentibus nullum
 potuisse aut debuisse seu posse, vel debere preiudicium generari,
 sed eos ad eorum iura et iurisdictiones adversus eisdem magi-
 strum et fratres Livonie et alias ad statum pristinum

in quo erant, antequam prefate littere a nobis emanarentur,
 auctoritate predicta reponimus, restituimus et redicimus
 per presentes, decernentes earundem litterarum ac requisiti^{on}
 tionis pretentu eisdem magistro et fratribus Lituaniis aduersis
 archiepiscopum et suffraganeos predictos, eorumque ecclesias,
 subditos et vasallos nullum ius nullamque facultatem in
 iurisdictionem, superioritatem, vel dominium quoquomodo
 fuisse aut esse quesitum, premissis necnon constitutionibus
 apostolicis et aliis contrariis non obstantibus quibuscumque,
 decernentes insuper ex nunc irritum et inane si seors super
 his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter
 contigerit attemptari. Nulli ergo etc. nostre declarationis,
 repositionis, restitutionis, reductionis et constitutionis infrin-
 gere etc. Si quis etc. Datum Rome apud Sanctam Mariam
 Maiorem idus septembres pontificatus nostri anno sexto.

M. de Bosses.

Collationata per me P. de Tullia.

Archiv. Vatic. itio.
 Reg. Vatic. tenu.
 Martini V. f. V.
 Vol. 354, 2.
 fol. 278. 14.

Constitutio seu declaratio pro fratribus beate Ma-
 rie Theotonicorum in partibus Livonie
 de Montepoliciano.

Martinus etc. Ad futuram rei memoriam. Ea que
 Romani pontificis prouidentia geruntur sic decet in rectitu-
 dinis callem dirigi, ut que in favorem aliquorum aguntur,
 in aliorum preiudicium non redundent, unde si quando am-
 bigitur super illis, expedit ut ea per Apostolice Sedis prou-
 identiam deobarentur. Dudum siquidem per quasdam di-
 lectos filios magistro et fratribus Ordinis Beate Marie Theu-
 tonicorum Ierosolimitan. in Livonie partibus existentibus
 ut si contingerebat dilectos filios magistrum generalem et fratres
 dicti Ordinis in Prusia consistentes, insurgere et movere bellum
 contra bohemos hereticos et fautores, protectores et defensores
 eorum quo cumque titulo et dignitate fulgerent, eis cum prela-
 tis suis et tota potencia succurrent, et eos invarent, et cum
 illis sanctam fidem Christi contra tam detestabilem audaciam
 hereticorum et fautorum suorum protegerent et defendenterent.
 Et deinde per quasdam alias nostras litteras, videlicet uix kal.
 Septembri, pontificatus nostri anno quinto, venerabilibus fra-
 tribus nostris archiepiscopo Rigeni, et eius suffraganeis de-
 dimus in mandatis, ut ad omnem requiessionem prefecto-
 rum, magistri et fratum in Livonia consistentium insur-

202 3 5 09

grent, etiam ipsi cum tota eorum potentia contra predictos bohemos hereticos et fautores eorundem, ipsosque magistrum et fratres Livonie pro viribus iuvare conarentur, prout in dictis litteris plenius continetur. Cum autem sicut exhibita nobis per pro parte venerabilium fratrum nostrorum Johannis moderni archiepiscopi Rigen. et Theodorici episcopi Tarbatensis dilecti filii Cristiani electi Ossiliens. peticio continebat, licet fratres et Ordo Beate Marie Theutonicorum per Livonię constituti ab ecclesiis cathedralibus, et earum prelatis in eisdem partibus consistentibus, in terris, possessionibus, predictis et bonis aliis in tercia parte honorum dictarum ecclesiarum, ab olim abundanter dotati fuerint, et existant, propter que ipsi fratres ad defensionem eorundem ecclesiarum, que sunt in paucibus ruthenorum hereticorum et scismaticorum constitute et Catholice fidei protectionem merito tenentur, atamen ipsi magister et fratres Livonie pretendentes super archiepiscopum et suffraganeos predictos superioritatem quandam et iurisdictionem habere dicuntur, a nobis easdem litteras impetrasse in ipsorum archiepiscopi et suffraganeorum ac iurium ecclesiarum suarum grave prejudicium et iacturam. Nam si ad eundem contra bohemos hereticos ad regnum Bohemicum, quod a partibus Livonia per ducenta miliaria Theutonica, vel circa distare dimoscitur, prefati archiepiscopus et suffraganei compellerentur accedere, quos per terras desertas et inhalitatas, ubi virginium copia nulla est, transitum facere oportet eorum

tio. tio.
— ten.
— t. V.
5, 2,
9, 14.
—
ria.

eorum ecclesie incustodite remanerent in manibus ruthenorum, qui eas more luporum, cum eorum potentia, que
 multo maior est, quam potentia prelatorum Livonie, armata manu violenter invaderent, et funditus, nullo resiste
 stente obice, evorterent et etiam devastarent, et sic xpiana religio illis in partibus gravissima detromente subiret, et
 exinde maxima scandala, et tam animarum quam corporum pericula sequerentur. Quare pro parte moderni archiepiscopi, episcopi et electi predictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut eorum et dictarum ecclesiarum statui super hiis oportune consulere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur quorum interest ecclesiarum omnium et personarum illis pro tempore presidentium statui et conservationi ac defensioni catholicae fidei contra perfidos in
 fideles de salutari remedio providere, huiusmodi supplica
 tionibus inclinati, auctoritate apostolica ex certa scientia tem
 more presentium decernimus, et etiam declaramus nostre
 intentionis fuisse, et etiam nunc existere per huiusmodi
 requisitionem et litteras per nos eisdem magistro et fratribus
 Livonie, neconon archiepiscopo et suffraganeis concessas ad di
 rectas archiepiscopo et suffraganeis predictis eorumque ecclesiis,
 iuribus et iurisdictionibus corundem eis, contra eosdem ma
 gistrum et fratres quomodolibet competentibus nullum potuisse
 aut debuisse seu posse, vel debere preiudicium generari,
 sed eos ad eorum iura et iurisdictiones adversus eosdem ma
 gistrum et fratres, quomodolibet comp. Livonie et alias ad sta

tto.	itio.
-	teni.
-	t. V.
5,	2.
9.	14.
—	
rie.	

tum pristinum in quo erant, antequam prefata littera a nobis emanarent, auctoritate predicta reponimus, restituimus et redicimus per presentes, decernentes eamdem litterarum, ac requisitionis pretextu eisdem magistro et fratribus Bironiis aduersus archiepiscopum et suffraganeos predictos, coruunque ecclesiis, subditos et vassallos nullum ius nullamque facultatem, iurisdictionem, superioritatem vel dominium quoquomodo fuisse aut esse quesitum, premissis neconon constitutionibus apostolicis et aliis contrariis non obstantibus quibuscumque, decernentes insuper ex nunc irritum et inane si securi super hinc a quoquam quavis auctoritate sicuter vel ignoranter contigerit attemptari. Nulli ergo etc. nostre declarationis, reposicionis, restitutionis, reductionis et constitutionis infringere etc. Si quis etc. Datum Rome apud Sanctam Mariam Maiorem idus septembres pontificatus nostri anno sexto.

M. de Bossis.

Collationata per me P. de Tullia.

tit. itio.	
- tenui	
- t. V.	
5, 2,	
9. 14.	
— —	
via.	

Archiv. Vatic. t. t.
 Reg. Vatic. t. t.
 Martini V t. V.
 Vol. 355, 2.
 fol. 200. 14.

A. de Luribus.

Martinus etc. Universis et singulis ad quos
 presentes littere pervenerint, salutem et apostolicam benedi-
 citionem. Cum venerabilis frater Christianus episcopus Oschen-
 capellanus noster, continuus commensalis ad Italie, Alba-
 manie et nonnullas alias mundi partes, pro quibusdam
 nostris, Romane Ecclesie et suis negotiis peragendis se se-
 prius habeat conferre. Nos aquentes eundem episcopum
 cum eius familiaribus, sotius ac comitiva et rebus ac ho-
 mis suis et corundem omnibus in eundo, stando et redeun-
 do, quotiens contigerit, plena ubique securitate gaudere, uni-
 versitatem vestram et vestrum singulos requirimus et horta-
 mur in Domino, subditis vero nostris et gentium armorum
 capitaneis ubicunque ad nostra et Romane Ecclesie sti-
 pendia militantibus districte precipiendo mandamus
 quatenus prefatum episcopum cum eiusdem familiaribus
 sotius, comitiva ac valisiis, armis, argenteris, rebus et ho-
 mis suis, ac ipsorum omnibus per nostra et vestra territo-
 ria, pacus, portus, pontes et loca quelibet, tam per mare,
 quam per terram transire, stare, ire et redire pro nostra
 et eiusdem Sedis Apostolice reverentia absque solutione
 datii, pedagii, telonei, angarij (sic), perangarij, gabelle aut

cuiuscumque alterius impositionis seu oneris indicte vel in-
dicendi exactione libere permittatis nec eidem, familie
ribus, sotius, comitiva quam in personis rebus et bonis pre-
dictis molestiam, iniuriam vel offensam aliquam inferatis,
neat ab aliis, quantum in volis fuerit, permittatis inferri,
sed ei pro se, familiaribus, sotius, ^{et} comitiva prefatis de se-
curo transitu, atque sorta atque recepta (?), prout vos ab
eo requiri contigerit, sic liberaliter prouidere curetis. Quod
einde possit devotio [vestra] apud nos et sedem ipsam
non immerito commendari. Datum Rome apud Sanctos Apo-
stolos ij idus Junii pontificatus nostri anno octavo.

Collationata per me Antl.

J. Stalberg.

Vatio.	Itia.
Tatio.	Item
ni V.	t. V.
355	2,
200.	14.

De Curia.

cuiuscumque alterius impositionis seu oneris indicti vel in-
dicendi exactione libere permittatis nec eidem, familia-
ribus, sotius, comitativa quam in personis rebus et bonis pre-
dictis molestiam, iniuriam vel offensam aliquam inferatis,
nece ab aliis, quantum in vobis fuerit, permittatis inferri,
sed ei pro se, familiaribus, sotius, ^{et} comitativa prefatis de se-
curo transitu, atque sorta atque recepta ⁽³⁾, prout vos ab
eo requiri contigerit, sic liberaliter providere curetis. Quod
exinde possit devotio [vestra] apud nos et sedem ipsam
non immerito commendari. Datum Rome apud Sanctos Apo-
stolos ij idus Junii pontificatus nostri anno octavo.

Collationata per me Antl.

J. Stallberg.

Archiv. Vatic.
 Reg. Vatic.
 Martini V,
 Vol. 355,
 fol. 200.

Martinus etc. Universis et singulis ad quos
 de Lusibus. presentes littere pervenerint, salutem et apostolicam benedi- de Curia.
 ctionem. Cum venerabilis frater Christianus episcopus Vilien.
 capellanus noster, continuus commensalis ad Italie, Alba-
 manie et nonnullas alias mundi partes, pro quibusdam
 nostris, Romane Ecclesie et suis negotiis peragendis se se-
 pius habeat conferre. Nos cupientes eundem episcopum cum
 eius familiaribus, sotius ac comitiva et rebus ac bonis suis
 et eorundem omnibus in eundo, stando et redeundo, quotiens
 contigerit plena ubique securitate gaudere, universitatem ex-
 stram et vestrum singulos requirimus et hortamur in Romi-
 no, subditis vero nostris et gentium armorum capitaneis
 illicumque ad nostra et Romane Ecclesie stipendia mil-
 tantibus districte precipiendo mandamus quatenus pre-
 fatum episcopum cum eiusdem familiaribus, sotius, comitiva
 ac valisiis, armis, argenteriis, rebus et bonis suis, ac ipsorum
 omnibus per nostra et vestra territoria, passus, portus, pontes
 et loca quelibet, tam per mare, quam per terram transire,
 stare, ire et redire pro nostra et eiusdem Sedis reverentia
 Apostolice reverentia absque solutione datti, pedagii, telo-
 nei, angarij (sic), perangarij, gabelle aut ciuiscumque al-
 terius impositionis seu onoris indicti vel indicendi ex-

ctione libere permittatis nec ei~~dem~~ familiaribus, sotius, co-
mittiva quam in personis, rebus et bonis predictis molestiam,
inimicam vel offensam aliquam inferatis, nec ab aliis, quan-
tum in vobis fuerit, permittatis inferri, sed ei pro se, fa-
miliaribus, sotius et comittiva prefatis de seculo transiit,
sorta atque recepta (?), prout vos ab eo requiri contigerit,
sic liberaliter providere curetis. Quod exinde possit devo-
tio [vestra] apud nos et sedem ipsam non immerito com-
mendari. Datum Rome apud Santos Apostolos ij idus Junii
pontificatus nostri anno octavo.

Collationata per me Ant.

J. Stalberg.

Archiv. Vatic.
Introitius et omi-
nis Mart. V.
Vol. 382,
fol. 74.

Introitius Camere Apostolice de mense
Januarii Mccccxxv Rome.

Pro parte commu-
nis servitii episco-
pi Brandenburgensis.
scopio Brandenburgensis. pro parte sui communis
servitii per manus domini Christiani episco-
pi Osilien. florenos auri de Camera quin-
quaginta — — — — — f. L.

Dicta die [die viij dicti mensis] habuit
ut supra a Reverendo patre domino Stefano epi-
scopo Brandenburgensis. pro parte sui communis
servitii per manus domini Christiani episco-
pi Osilien. florenos auri de Camera quin-
quaginta — — — — — f. L.

Archiv. Vatic.
Introitus et epi-
tus Mart. V
Vol. 382.
fol. 74.

Introitus Camere Apostolice de men-
se Januarii Mccccxxv Rome.

Pro parte commu-
nis servitii episco-
pi Brandenburgens.
patet libro solutio-
num fol. LXXIX.

Concordat. No.

Dicta die [die viij dñe mensis] habuit
ut supra a Reverendo patre domino Stefano epi-
scopo Brandenburgens. pro parte sui communis
servitii per manus domini Cristiani episco-
pi Osilien. florenos auri de Camera quin-
quaginta — — — — — f. L.

Archiv. Vatic.
 Reg. Lateranen.
 vol. 269,
 fol. 292 t.
 4.
 m.
 2.
 f.
 ——————
 H. Raistep.

Martinus etc. Venerabili fratri archiepiscopo
 Origen. salutem etc. Ad ea que pro ecclesiarum et ecclesiasti-
 carum personarum stata salubriter dirigendo, neconon Xpi
 fidelium animarum salute, et divini cultus augmento provi-
 de facta sunt, ut illibata persistant, apostolice, cum a nobis
 petitur, confirmationis presidium adhibemus. Exhibita si-
 quidem nobis nuper pro parte venerabilis fratris nostri
 Cristiani (sic) episcopi et dilectorum filiorum Capituli Osi-
 lien. neconon rectorum parochialium ecclesiarum Osiliens.
 diocesis peticio continebat quod olim bone memorie Henricus
 episcopus Osiliensis. provide considerans cum iuncta quandam
 in eadem diocesi tunc observatam consuetudinem episcopi
 Osilienses, qui pro tempore fuerant, earundem parochia-
 lum ecclesiarum rectorum, illorum similiter pro tempore
 superveniente obitu, omnia bona mobilia quomodocumque
 etiam intuitu persone acquisita, per eos deraebota, nulla
 eisdem rectoribus de illis pro utilitate ecclesiarum, aut
 salute animarum suarum adversus consuetudinem hu-
 iusmodi disposizione suffragante sibi appropriare consueve-
 rant, propterea non reperiebantur clerici seu presbyteri
 idonei, qui huiusmodi parochialibus ecclesiis servire
 illarumque parochianorum curam exercere vellent,

Archiv. Vatic. ⁴⁰
 Reg. Lateranen. ^{m.}
 vol. n° 69, ²
 fol. n° 92 t.^o ⁴⁰

F. Raister.

Martinus etc. Venerabili patri archiepiscopo
 Origen. salutem etc. Ad ea que pro ecclesiarum et ecclesiasti-
 carum personarum statu salubriter dirigendo, neconon Xpi
 fidelium animarum salute, et divini cultus augmento provi-
 de facta sunt, ut illibata persistant, apostolice, cum a nobis
 petitur, confirmationis presidium adhibemus. Exhibita si-
 quidem nobis nuper pro parte venerabilis fratris nostri
 Cristiani (sic) episcopi et dilectorum filiorum Capituli Osi-
 lien. neconon rectorum parochialium ecclesiarum Osiliens.
 diocesis peticio continebat quod olim bone memorie Henricus
 episcopus Osiliensis. provide considerans cum iuncta quandam
 in eadem diocesi tunc observatam consuetudinem episcopi
 Osilienses, qui pro tempore fuerant, earundem parochia-
 lium ecclesiarum rectorum, illorum similiter pro tempore
 superveniente obitu, omnia bona mobilia quomodo cumque
 etiam intuitu persone acquisita, per eos deraebota, nulla
 eisdem rectoribus de illis pro utilitate ecclesiarum, aut
 salute animarum suarum adversus consuetudinem hu-
 iusmodi dispositione suffragante sibi appropriare consueve-
 rant, propterea non reperebantur clerici seu presbyteri
 ydonei, qui huiusmodi parochialibus ecclesiis servire
 illarumque parochianorum curam exercere vellent,

at ipse ecclesie quorum edificia minabantur ruinam, vi-
 duate rectoribus, non sine gravi parochianorum predi-
 torum animarum cure neglectu, debitis defraudabantur ob-
 sequios. prefatus Winricus super his oportune providendo,
 consuetudinem huiusmodi summovit, et rectoribus pro
 tempore existentibus ecclesiarum parochialium predicta-
 rum concessit et etiam ordinavit quod ipsi perpetuis futuris
 temporibus, de quibuscumque bonis suis per eos relinquer-
 dis, ad prius usus, et alias prout eis videretur expedire, li-
 bere disponere et ordinare valerent, ita tamen quod ii-
 dem rectores pro tempore existentes in communi singulis an-
 nis pro mensa episcopali Osilien. viginti marchas monete
 in illis partibus currentis sibi et successoribus suis episcopis
 Osiliensibus enolvere tenerentur, quodque licet bone memorie
 Caspar episcopus Osilien. prefati Winrici episcopi imme-
 diatus successor, concessionem et ordinationem huiusmodi
 non debite perpendens illis obviaverit, et priori consuetudini
 inheserit, tamen prefatus Christianus episcopus eiusdem Ca-
 sparis episcopi in prefata ecclesia successor, necessitatem
 concessionis et ordinationis predictarum maturius re-
 volvens, illas sub certis modo et forma inter alia videlicet
 quod huiusmodi viginti marche, quas dictus Winricus usi-
 bus mense episcopalibus applicandas ordinaverat pro dote
 eiusdem perpetui beneficij in ipsa ecclesia Osilien.
 fundati et instituti in augmentum cultus eiusdem
 deputavit.

deputavit, et de illis per rectores pro tempore existentes pre-
 dictos, prefatum beneficium obtinenti annis singulis re-
 spondere voluit, dictorum Capituli expresso in hiis interve-
 niente consensu, duxit feliciter innovandas, prout in litteris
 desuper confectis, dicitur plenius contineri. Duare pro parte
 Cristiani episcopi ac Capituli ne non rectorum predictorum
 nobis fuit humiliter supplicatum, ut concessione et ordinatione
 prefatis, iuxta formam renovationis huiusmodi pro eorum
 substantia firmiori robur apostolice confirmationis adiicere
 de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur de premissis
 certam noticiam non habentes, huiusmodi supplicationibus
 inclinati, fraternitati tue per apostolica scripta committi-
 mus et mandamus, quatenus super premissis et illorum
 circumstantiis universis auctoritate nostra te diligenter
 informes, et si per informationem huiusmodi premissa
 ita esse inveneris, aliudque canonicum non obstat, su-
 per quo tuam conscientiam oneramus, concessionem et orde-
 nationem predictas iuxta innovationem eandem, aucto-
 rate predicta approbes et confirmes, supplendo omnes de-
 fectus, si qui personae intervenient in eisdem. Constitutio-
 nibus et ordinationibus apostolicis ceterisque contrariis
 non obstantibus quibuscumque. Dat. Rome apud Sanctas
 Apostolorum tertio Kal. Januarii anno decimo. Fe. xxv. de
 Casatiis.

Aroliv. Vatic.
Reg. Sateran.
vol. 269,
fol. 292 t.

P.

H. Raistep.

Martinus etc. Venerabili fratri archiepisco-
po Digen. salutem etc. Ad ea que pro ecclesiarum et ecclae-
sisticarum personarum statim salubriter dirigendo, necnon
xp̄fidei et animarum salute, et divini cultus augmento
provide facta sunt, ut illibata persistant apostolice, cum
a nobis petitur, confirmationis presidium adhibemus. Enchi-
tita siquidem nobis nuper pro parte venerabilis fratris
nostrī Christiani (sic) episcopi et dilectorum filiorum Capitu-
tuli Osilien. necnon rectorum parochialium ecclesiarum
Osilien. diocesis petrio continebat quod olim bone memorie
Winricus episcopus Osilien. provide considerans cum iuxta
quandam in eadem diocesi tunc observatam consuetudinem
episcopi Osilienses, qui pro tempore fuerant, earundem par-
rochialium ecclesiarum rectorum, illorum similiter occor-
rente vacacione pro tempore superveniente dictu, omnia bo-
na mobilia quomodocumque ^{etiam} intuta persone acquisita,
per eos derelicta, nulla eisdem rectoribus de illis pro utilita-
te ecclesiarum, aut salute animarum suarum adversus con-
suetudinem huiusmodi disposizione suffragante sibi apro-
priare consueverant, propterea non reperebantur clerci seu
presbyteri ydonei, qui huiusmodi parochialibus ecclesiis
deservire illarumque parochianorum curam exercere

vellent, ac ipse ecclesie quorum edificia minabantur rui-
 nam, viduate rectoribus, non sine gravi parochianorum
 predictorum animarum cure neglectu, debitis defraudaban-
 tur obsequiis, prefatus Winricus super hiis oportune pro-
 dendo, consuetudinem huiusmodi summovit, et rectoribus
 pro tempore existentibus ecclesiarum parochialium pre-
 dictarum concessit et etiam ordinavit quod ipsi perpe-
 truis futuris temporibus, de quibuscumque bonis suis per-
 eos relinquendis, ad prios usus, et alias prout eis videbatur
 expedire, libere disponere et ordinare valerent, ita tamen
 quod iidem rectores pro tempore existentes in communi sin-
 gulis annis pro mensa episcopalii Osilien. viginti marchas
 monete in illis partibus currentis sibi et successoribus suis
 episcopis Osilensibus evolvere tenerentur, quodque licet bone
 memorie Caspar episcopus Osilien. prefati Winrici episcopi
 immediatus successor, concessionem et ordinationem huius-
 modi non debite perpendens illis obriaverit, et priori con-
 suetudini inheserit, tamen prefatus Cristianus episcopus
 eiusdem Caspiani episcopi in prefata ecclesia successor,
 necessitatem concessionis et ordinationis predictarum
 maturius revolvens illas sub certis modo et forma in-
 ter alia videlicet quod huiusmodi viginti marche-
 mas dictus Winricus usibus mense episcopalibus appli-
 candas ordinaverat pro dote eiusdem perpetui benefi-
 ciis in ipsa ecclesia Osilien. fundati et instituti in

augmentum

augmentum cultus eiusdem deputavit, et de illis per rectores
 pro tempore existentes predictos, prefatum beneficium ob-
 tinenti annis singulis responderi voluit, dictorum Capitu-
 li expresso in huius interveniente consensu, dunit feliciter
 innovandas, prout in litteris de super confectis, dicitur
 plenius contineri. Quare pro parte Christiani episcopi ac
 Capituli neconon rectorum predictorum nobis fuit humi-
 liter supplicium, ut concessioni et ordinationi prefatis, iu-
 sta formam renovationis huiusmodi pro earum subisten-
 tia firmiori robur apostolice confirmationis adiucere de be-
 nignitate apostolica dignaremur. Nos igitur de premissis
 certam noticiam non habentes, huiusmodi supplicationibus
 inclinati fraternitati tue per apostolica scripta committi-
 mus et mandamus, quatenus super praemissis et illorum
 circumstantiis universis auctoritate nostra te diligenter
 informes, et si per informationem huiusmodi premissa
 ita esse inveneris, aliquidque canonicum non obstat, su-
 per quo tuam conscientiam oneramus, concessionem et ordina-
 tionem predictas iusta innovationem eandem, auctorita-
 te predicta approbes et confimes, supplendo omnes defe-
 ctus, si qui forsan intervererint in eisdem. Constitutioni
 bus et ordinationibus apostolicis ceterisque contrariis
 non obstantibus quibuscumque. Dat. Rome apud San-
 ctos Apostolos tertio Kal. Januarii anno decimo. Re. xxv.
 de Casatiis.

2.

EESTI NSV RIIKLIK AJALOO KESKARHIV

Fondi nr. 854 Nimistu nr. 2 Säiliku nr. 564
Nummerdatud on 216 (valitsada lemmikleht) lehte.
Järjekorranumbriga nr. 1 kuni nr. 216
Literaga _____

Vaheline jäänud _____

Pitserid _____

Trükitööd _____

Graafilised materjalid _____

Teised erinevused _____

19. oktoober 1987 a. Amet Allkiri Mari
Heidlaajuhataja

Märkuse

Kuupäev

Allkiri

restaureeritud _____

köidetud _____

mikrofilmitud _____

Trk, «Täht» Võrus, 86 1924 20 000